

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

31 ЖНІўНЯ 2016 г.

СЕРАДА

№ 167 (28277)

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Як годна сустрэць старасць? **СТАР. 7**

Жыццёвае крэда алімпійскай прызёркі **СТАР. 8**

Знайсці працу яшчэ ва ўніверсітэце **СТАР. 9**

ГАЛОЎНАЕ — ІНТАРЭСЫ НАРОДА

У парламенце павінны працаваць сапраўдныя прафесіяналы незалежна ад іх палітычных перакананняў

Аб зацкаўленасці ў гэтым кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка заявіў на сустрэчы з кіраўнікамі місіі АБСЕ па назіранні за парламенцкімі выбарамі ў Беларусі.

У сустрэчы прынялі ўдзел спецыяльны каардынатар місіі каротка-тэрміновых назіральнікаў АБСЕ на выбарах у Палату прадстаўнікоў, намеснік старшыні ПА АБСЕ Кент Харстэд і кіраўнік місіі БДПЧ АБСЕ па назіранні за выбарамі Каэтана дэ Зулуета Оутрам.

«Я вельмі зацкаўлены, каб у наш парламент прыйшлі сапраўдныя прафесіяналы. Не важна, хто яны будуць па сваіх палітычных перакананнях. У парламенце павінны працаваць людзі, якія ўмеюць працаваць і пісаць законы», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Вы добра знаёмыя з парламенцкай работай. Я таксама быў дэпутатам. Гэта перш за ўсё заканатворчасць. І наш парламент гэтаму ўдзяляе асноўную ўвагу. Гэта самая галоўная яго задача. І ў гэтым плане я зацкаўлены, каб там былі прафесіяналы, — сказаў Прэзідэнт. — А палітычныя перакананні павінны спрыяць развіццю краіны. Калі гэта насуперак, то гэта ўжо не прадстаўнік народа».

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, назіральнікам неабходна атрымаць поўную інфармацыю пра краіну, беларускі народ, бліжэй пазнаёміцца з самой сутнасцю выбараў у Беларусі. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што яго роля ў выбарчым працэсе як Прэзідэнта заключаецца ў тым, каб забяспечыць дакладнае і бездакорнае выкананне законаў і ўсяго заканадаўства Беларусі аб выбарах згодна з Канстытуцыяй: «Гэта мае функцыянальныя абавязкі. Я павінен зрабіць усё, каб працэс галасавання быў сумленным, адкрытым і прайшоў у абсалютнай бяспецы. Каб людзі ішлі на выбары, як на свята». На сустрэчы таксама было адзначана, што выбары не павінны дэстабілізаваць абстаноўку ў краіне. «Дзякуй богу, апошнія выбары ў нас да гэтага не прывялі. І я буду рабіць усё, каб так не здарылася і пасля гэтых парламенцкіх выбараў», — заявіў Прэзідэнт.

Звяртаючыся да кіраўнікоў місіі АБСЕ па назіранні за парламенцкімі выбарамі, кіраўнік дзяржавы запэўніў, што іх місія будзе паспяховай, а выбары пройдуць сумленна і годна. «Нам шмат хто і шмат чаго раець. Мы — добрыя вучні. Вучыцца ніколі не позна. Але мы будзем рабіць усё, каб было як мага лепш для беларускага народа, каб мы выконвалі і адпавядалі асноўным дэмакратычным крытэрыям падобных выбараў», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

У сваю чаргу Кент Харстэд падзякаваў Прэзідэнта за магчымасць сустрэцца. Ён расказаў, што ўжо чацвёрты раз удзельнічае ў якасці назіральніка ў выбарчых кампаніях у Беларусі. «Што хацелася б адзначыць — і я адлюстроўваў гэта ў дакладзе — выбарчы працэс становіцца ўсё лепшым і больш адкрытым», — сказаў прадстаўнік АБСЕ.

На думку назіральнікаў, цяперашняя выбарчая кампанія ў Беларусі праходзіць у духу спаборніцтва і вызначаецца вялікай колькасцю прэзідэнцкай улады ў парламенце. Кіраўнік місіі АБСЕ асабліва адзначылі цеснае ўзаемадзеянне з ЦВК і МЗС Беларусі, паведамляе прэс-служба Прэзідэнта. Па іх словах, улады краіны максімальна адкрытыя для супрацоўніцтва.

АДЗІН ДЗЕНЬ ВЕДАЎ НА ТРАІХ

ЦЫТАТА ДНЯ

Віктар ЛІСКОВІЧ, намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкома:

«Найважнейшымі якасцямі народнага выбранага дэпутата сумленнасць і прыняцтва. Прычым важна, што прыняцтвам дэпутат павінен быць не толькі ў адносінах да людзей, але і да сабе, каб правільна ўспрымаць усё, што абдымаецца вакол. Важна таксама быць настроеным на дасягненне пастаўленых мэт. Дэпутат абавязаны быць пазітыўным, ён павінен умець бачыць аўдыторыю, умець чуць людзей, бо частка работы народнага абранага звязана з асабістым прыёмам грамадзян, з раішэннем іх праблем. І самае галоўнае — ён павінен любіць свой горад, свой рэгіён, сваю Радзіму».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 31.08.2016 г.

Долар ЗША	1,9578 ▲
Еўра	2,1859 ▼
Рас. руб.	0,0301 ▲
Укр. грыўня	0,0761 ▼

Трайняты Багдана, Каміла і Назар АХРЫМЕНКІ з Гомеля заўтра стануць першакласнікамі гарадской 58-й гімназіі.

МІЖНАРОДНЫЯ НАГЛЯДАЛЬНІКІ НА ВИБАРАХ ДЭПУТАТАЎ ПАЛАТЫ ПРАДСТАЎНІКОЎ

АМАЛЬ 500 МІЖНАРОДНЫХ НАГЛЯДАЛЬНІКАЎ акрэдытаваны ЦВК Беларусі пры правядзенні выбараў дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання.

АРГАНІЗАЦЫІ, ЯКІЯ НАКІРАВАЛІ НАГЛЯДАЛЬНІКАЎ:

* Па стане на 29 жніўня 2016 года.
Крыніца: ЦВК Беларусі.

Прамая лінія

САЦЫЯЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ: ШТО ГАРАНТУЕ ДЗЯРЖАВА?

Якія віды сацыяльных паслуг можна атрымаць у тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання і хто мае права на іх атрыманне? Куды звяртацца ў выпадку цяжкай жыццёвай сітуацыі? На якія формы сацыяльнага абслугоўвання варта звярнуць увагу пенсіянерам? На гэтыя і іншыя вашы пытанні адказалі ў ходзе «прамой лініі», што адбылася ў рэдакцыі «Звязды», галоўны спецыяліст аддзела адраснай сацыяльнай дапамогі і сацыяльнага абслугоўвання ўпраўлення дзяржаўнай сацыяльнай падтрымкі насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Таццяна ТАЛАЛАЕВА і начальнік аддзела пенсійнага заканадаўства Галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Алена ГОМАРАВА.

(Працяг, пачатак у «Звяздзе» ад 24 жніўня)

СТАР. 7

Ініцыятыва

КРОПКІ КРЭАТЫВУ

Валожынскі раён стаў тэрыторыяй эканомікі ведаў

Больш за 30 аграсядзіб, зялёны маршрут «Валожынскія гасцінцы», экамузеі і мастацкія галерэі — усё гэта стала нагодай для станаўлення мадэлі крэатыўнага тэрытарыяльнага развіцця. Пасля паўгадовай працы, ініцыятарам якой стала Беларускае грамадскае аб'яднанне «Адпачынак у вёсцы», можна падводзіць вынікі.

Побач з прыродай

Адзін з найбольш папулярных турыстычных напрамкаў — адпачынак у аграсядзібе. Але каго сёння здзіўляе звычайнай сельскай хатай? Таму гаспадары прыдумляюць розныя забаўны для гасцей. Так, у «Налібоцкіх васільках» у найбліжэйшы час можа з'явіцца музей фурманак, расказвае гаспадар Васіль ШАКУН:

— Мае бацькі выкарыстоўвалі гэта памяшканне для захоўвання сена на зіму. Зараз мы плануем яго ператварыць у невялікі музей з экспазіцыяй гужавога транспарту. У асноўным, гэта будучы нашы фурманкі, якія засталіся ад бацькоў, і некалькі экспанатаў мы знайшлі ў вёсцы. Каля 15 варыянтаў ужо ёсць плюс некаторыя зараз рэстаўруюцца. Паступова гэтая кампазіцыя будзе папаўняцца. А сама аграсядзіба — хата маіх бацькоў. У ёй каля сямі гадоў знаходзілася школа. Мы ўкладваем душу ў нашу працу, выкарыстоўваем увесь наш жыццёвы вопыт. Стараемся выконваць традыцыі, якія склаліся тут, у налібоцкай зямлі.

СТАР. 5

Юрый МАЗУРА паказвае, якія дрэвы растуць у Налібоцкай пушчы.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Прэзідэнт Чэхіі выступіў за закрыццё межаў ЕС ад незаконных мігрантаў

Прэзідэнт Чэшскай Рэспублікі Мілаш Земан выступіў за спыненне наплыву бежанцаў у Еўрасаюз за кошт закрыцця межаў ЕС для нелегальных мігрантаў. Пра гэта ён заявіў канцлеру Германіі Ангеле Меркель, паведамляючы інфармагенцтвам са спасылкай на інтэр'ю кіраўніка Чэхіі радыёканалу «Частата — 1». На думку Мілаша Земана, менавіта закрыццё мяжы дапаможа справіцца з міграцыйным крызісам. Кіраўнік Чэхіі выступіў і за тое, каб адзіная армія Еўрасаюза была створана як мага хутчэй. Ён падкрэсліў, што гэта неабходна для забеспячэння аховы знешніх межаў ЕС, а таксама барацьбы з міжнародным тэрарызмам. Паводле слоў Мілаша Земана, дзяржавам Еўрапейскага саюза неабходна быць у кааліцыі з іншымі краінамі па гэтым пытанні.

Парламент Эстоніі ў 1-м туры не здолеў выбраць прэзідэнта

Парламент Эстоніі ў 1-м туры галасавання не змог абраць прэзідэнта краіны. Як паведамляюць інфармагенцтвам, ні адзін з прадстаўленых кандыдатаў не атрымаў патрэбнай колькасці галасоў. Барацьба за пасаду кіраўніка дзяржавы разгарнулася паміж спікерам парламента Эйкі Нестарам, кандыдатам ад цэнтралістаў Майліс Рэпс, а таксама Аларам Іыксам, якога вылучылі Саюз Айчыны і Рэспубліка і Свабодная партыя Эстоніі. Паўнамоцтвы дзеючага прэзідэнта Тоа-маса Хендрыка Ільвеса заканчаюцца восенню 2016 года.

У Нарвегіі адзін удар маланкі забіў некалькі соцень аленяў

Як стала вядома, здарэнне адбылося 26 жніўня. Удары маланкі былі зарэгістраваны над тэрыторыяй нацыянальнага парку Хардангервіда, які знаходзіцца ў паўднёвай частцы Нарвегіі. У той дзень адзін з відарочцаў паведаміў, што ім былі знойдзены цэлыя алені, аднак улады змелі прыбыць у парк толькі 28 жніўня. Усяго загінула 323 паўночныя алені, з якіх плячярных прыйшлося дабіць, бо яны пактавалі ад траўмаў, а выратаваць іх ужо не было магчымасці. Паводле слоў аднаго з экспертаў, гэты выпадак з'яўляецца ўнікальным, бо раней такога не здаралася.

КОРАТКА

Ордэнам Маці за нараджэнне і выхаванне пяці і больш дзяцей узнагароджаны 19 шматдзетных жанчын з Віцебскай, Гомельскай і Гродзенскай абласцей. Адпаведны ўказ Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 30 жніўня.

Сезон рэспубліканскіх сельскагаспадарчых кірмашоў пачнецца ў Мінску з 15 верасня. З 17 верасня па 30 кастрычніка на пляцоўцы каля «Чыжоўкі-Арэны» пройдуць рэспубліканскія кірмашы выхаднога дня. Таксама кірмашы сельгаспрадукцыі будуць працаваць з 1 па 2 і з 8 па 9 кастрычніка на пляцоўках каля Палаца спорту.

Фінансавыя-эканамічны форум краін — удзельніц СНД прыйдзе ў Мінск у кастрычніку.

У Міжнародным спартыўным судзе ў Лазане на сённяшні дзень знаходзяцца два іскі беларускага боку. Першы іск датычыцца адхілення ад летняй Алімпіяды-2016 мужчынскай каманды канаістаў. Другі іск датычыцца цяжкаатлетай.

Нацыянальны банк Беларусі выпускае ў абарачэнне памятнаыя манеты «Надброднік бязлісты» серыі «Адроджаныя расліны».

У Клічаўскім раёне (Магілёўская вобласць) 3-4 верасня пройдуць першы экаарт-фестываль «Астравы Дулебы».

Мінулае лета было даволі багатае на няшчасныя выпадкі, якія здарыліся з дзецьмі. У Кобрынскім раёне Браскаўскай вобласці загінуў чатырохгадовы хлопчык, які разам з татам гаспадарыў у бабулі. Пакуль дарослыя былі занятыя гаспадарчымі справамі, малы ўпаў у штучны вадаём, прызначаны для палівання агарода.

У Светлагорску з трэцяга паверха, абалёршыся на маскітную сетку, выпала двухгадовая дзяўчынка. Дзіця з сур'ёзнымі траўмамі шпіталізаванае. Сітуацыя адзін у адзін паўтарылася ў Гродне — 5-гадовая малая з дапамогай дзіцячага століка залезла на падаконнік адкрытага насцежэ акна, не думаючы, што гэта небяспечна, абалерлася рукамі аб сетку і ўпала ўніз. Дзіця памерла да прыезду «хуткай дапамогі». У Мінску трохгадовы хлопчык нудна «пакаштаваў» 50 калеек. Манета засела ў страваводзе. Дзіця шпіталізавалі, манету вынялі пад нарकोзам. І гэтая сітуацыя не адзінакая.

Выснова напрашваецца сама сабой: у небяспечнай сітуацыі дзеці трапляюць амаль заўжды выключна па адной прычыне — бацькоўскім недаглядзе. Але ж выхоўваць малых, вучыць іх бяспечным паводзінам павінны перш за ўсё менавіта тата і мама. Як жа гэта рабіць правільна, карэспандэнт «Звязды» пагутарыў з начальнікам рэспубліканскага цэнтра прапаганды МНС Аленай ДМІТРУК.

СТАР. 5

■ Выбары-2016

АСНОВА ДЫПЛАМАТЫЧНЫХ АДНОСІН — ДАВЕР

Такую думку выказаў Міхаіл МЯСНІКОВІЧ, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, падчас сустрэчы з Кентам ХАРСТЭДАМ, спецыяльным каардынатарам місіі кароткатэрміновых назіральнікаў Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе (АБСЕ) на парламенцкіх выбарах у нашай краіне, намеснікам старшыні Парламенцкай асамблеі АБСЕ.

— Рэспубліка Беларусь ужо дваццаць чатыры гады з’яўляецца паўнаўраўнаважэнным членам АБСЕ, — звярнуўся да гасця спікер верхняй палаты беларускага парламента. — Мы актыўна працуем у асноўных і дапаможных органах АБСЕ, уключаючы Парламенцкую асамблею. Рэспубліка Беларусь зацікаўлена ў тым, каб і да Беларусі, і да іншых дзяржаў-членаў быў поўны давер. У гэтай ступені мы гэтым кіраваліся, калі запрашалі парламенцкую асамблею АБСЕ.

Парламентарый падзякаваў Кенту Харстэду за тое, што запрашэнне было прынята. «Калі мы працуем у адной арганізацыі, то павінен быць належны ўзровень даверу. Таму любяць пытанні і нават самыя тонкія дэталі мы гатовы абмяркоўваць і даваць на іх поўны адказ. Не для АБСЕ, не для яе Парламенцкай асамблеі, а менавіта ў інтарэсах нашага беларускага народа робіцца усё для таго, каб выбары былі свабоднымі, адкрытымі, і каб народ змог правесці сваё волевыяўленне дэмакратычным шляхам», — адзначыў старшыня Савета Рэспублікі.

Міхаіл Мясніковіч выказаў надзею, што за час знаходжання ў нашай краіне спецыяльны каардынатар зможа не толькі паглядзець тое, што тычыцца выбараў, але і ацаніць сацыяльна-палітычную сітуацыю, эканамічны стан справы ў Беларусі, які наладжваецца міжнароднымі адносін дзяржаваў. «Таму кола пытанняў, якія могуць стаць прадметам для абмеркавання, не абмяжоўваецца тымі, што адносіцца да правядзення выбараў у парламент», — падкрэсліў спікер верхняй палаты. Ён падзякаваў за тое, што было прынята рашэнне правесці 26-ю штогадовую сесію Парламенцкай асамблеі ў наступным годзе ў Мінску, і дадаў, што ідзе актывная падрыхтоўка да гэтай падзеі.

Таксама з Кентам Харстэдам сустрэўся міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір Макей. Падчас сустрэчы бакі абмеркавалі ход выбараў у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, а таксама шэраг пытанняў, звязаных з арганізацыяй міжнароднага назірання за імі. Акрамя таго, Уладзімір Макей правёў сустрэчу з кіраўніком назіральнай місіі БДПГЧ АБСЕ Казтанай дэ Зупулетай Оутрам.

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavil@zviazda.by*

■ Медыяфакт

Бліжэй да аўдыторыі

Другая FM-радыёстанцыя — «Тваё радыё» — пачала сваё вяртанне ў Лідскім рэгіёне. Падчас урачыстага адкрыцця новага сродку масавай інфармацыі інтэрактыўны пакет ZALA па Гродзенскай вобласці таксама папоўніўся праграмамі Лідскага тэлебачання.

Ацаніў работу СМІ ў Лідзе намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар БУЗОЎСКІ, адзначыўшы, што імяненне і рэальныя вынікі работы рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі знаходзяць падтрымку на высокім узроўні.

— Дадатковыя магчымасці, якія прадастаўлены ў гэтым рэгіёне ў плане вяртання, указваюць на ініцыятыву, прафесіяналізм і выніковасць дзейнасці лакальных СМІ, — лічыць Ігар Бузоўскі. — Не скарж, што ва ўсім свеце менавіта рэгіянальныя сродкі масавай інфармацыі даходзяць да прыватных, больш канкрэтных пытанняў, якія хваляюць насельніцтва. Калі на рэспубліканскім узроўні мы часцей падыймаем праблематыку нарматыворчай і заканадаўчай дзейнасці, міжнародных адносін, працэсу сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, то для мясцовых СМІ — у прыярытэце пытанні, якія цікавяць і хваляюць насельніцтва канкрэтнага рэгіёна. Улічваючы гэты момант, кандыдатам у дэпутаты важна не ўпусціць прадастаўлены інфармацыйны рэсурс у сваёй агітацыйнай кампаніі, каб дамагчыся большай папулярнасці сярод насельніцтва сваёй акругі.

Лідскае тэлебачанне з’яўляецца чатырохразовым пераможцам Нацыянальнага тэлевізійнага конкурсу «Тэлевяршыня». Гэты факт не застаўся па-за ўвагай намесніка кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта, які не пашкадаваў добрых слоў у адрас супрацоўнікаў СМІ. Таксама Ігар Бузоўскі выказаў упэўненасць у тым, што запуск праграм Лідскага тэлебачання ў інтэрактыўны пакет ZALA па Гродзенскай вобласці адаб’ецца на стратэгіі развіцця інфармацыйнага поля краіны ў цэлым, у тым ліку на заканадаўчым узроўні. Па яго словах, ініцыятывы, якія былі агучаны падчас рэалізацыі гэтага праекта, падштурхнулі парламентарыяў прадумаць нарматывую базу, яким чынам у далейшым развіваць рэгіянальнае тэлебачанне.

— Рэгіянальныя СМІ, якія заўсёды блізка да сваёй аўдыторыі, могуць стаць кропкамі росту ў медыясферы Беларусі, — адзначыла міністр інфармацыі Лілія АНАНІЧ. — Асвятляючы ўсе падзеі ў поўным аб’ёме, рэгіянальныя сродкі масавай інфармацыі гарантуюць выкананне аднаго з галоўных правоў грамадзян — права на атрыманне дакладнай, шырокай інфармацыі пра ўсе працэсы, якія адбываюцца ў грамадстве, эканоміцы і іншых сферах. Павелічэнне аўдыторыі, выхад на ўсю Гродзенскую вобласць — гэта не толькі новыя магчымасці, а і новы змест канала, новая адказнасць. Сёння супрацоўнікам кампаніі трэба будзе ўлічваць інтарэсы не толькі жыхароў Лідскага раёна, а таксама інтарэсы і патрэбы тых, хто жыве ў іншых рэгіёнах вобласці.

Вераніка КАНОТА. *kanyuta@zviazda.by*

■ Рэха прымёрнай кампаніі

АДКРЫТА, ПРАЗРЫСТА І СПРАВЯДЛІВА

ДЗЯРЖКАМІСІЯ ПАДВЯЛА ВЫНІКІ АДБОРУ НА ЗВАННЕ СТУДЭНТА

Фота Аляксандра КІСІМА.

На абароне інтарэсаў абітур’янтаў

Дзяржаўная камісія кантралявала ўсе этапы прымёрнай кампаніі: дастаўку, захоўванне, забеспячэнне сакрэтнасці экзаменацыйных матэрыялаў, рэжым пропуску ў пункты правядзення ЦТ, ідэнтыфікацыю асобы кожнага з яго ўдзельнікаў, умовы работы з тэстамі і многія іншыя важныя моманты ва ўсім 1614 аўдыторыях 41 пункта тэсціравання па 15 агульнаадукацыйных прадметах. У кантрольных мерапрыемствах было задзейнічана 1955 чалавек, з іх 203 — супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнага кантролю, якім Наталля Качанавя выказала асаблівае падзяку за іх намаганні. Дзейнасць камісіі ажыццяўлялася на прыпынках адкрытасці і галоснасці.

На базе рабочай групы дзяржкамісіі і абласных камісій у перыяд уступнай кампаніі працавалі тэлефоны «гарачай лініі». Усяго сёлета ў дзяржкамісію паступіла 50 вусных і 14 пісьмовых зваротаў, якія насілі пераважна кансультацыйны характар. Увогуле, дзякуючы шырокамаштабнай тлумачальнай рабоце ў СМІ, колькасць зваротаў год ад году змяншаецца.

— Дзяржаўная камісія заўсёды ставіць на першае месца інтарэсы абітур’янтаў. Адзін са зваротаў быў ад дзяўчыны, якая падчас скачка з парашутам зламала нагу і ў гэтай прычыне для яе было вельмі праблематычным зда-

ваць тэсты ў пунктах правядзення ЦТ. Усё ж такі кожны такі экзамен доўжыцца некалькі гадзін. Камісія пайшла ёй насустрэч і дазволіла здаваць экзамен непасрэдна ў ВНУ, хоць па цяперашніх правілах допускам да ўнутрывузаўскага іспыту з’яўляецца наяўнасць даведкі ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі, — расказала Наталля Качанавя. — Дарчы, экзамены абітур’янтка здала паспяхова і ўжо стала студэнткай адной з ВНУ.

Зноў жа ў інтарэсах будучых абітур’янтаў дзяржкамісія прапануе ўстанавіць жорсткія санітарна-гігіенічныя патрабаванні да аўдыторый, дзе будзе праходзіць ЦТ. Экзаменацыйная кампанія прыпадае на гарачую пару года, але не заўсёды ў аўдыторыях забяспечваюцца камфортныя ўмовы для размяшчэння там абітур’янтаў. Таму пэўныя нормы пры падборы аўдыторый для правядзення ЦТ павінны вытрымлівацца. Таксама дзяржкамісія прапануе дакладна прапісаць парадак выходу абітур’янтаў з экзаменацыйных аўдыторый, каб у арганізатару не ўзнікла пытанняў, што рабіць у такой сітуацыі. А сітуацыі бываюць розныя...

Тэсты і школьная праграма

Колькасць парушальнікаў правілаў праходжання ЦТ сёлета зменшылася

да 15 чалавек. Ад уздзелу ў экзамене абітур’янтаў адхіляў з прычыны вывучэння ў іх шпаргалак і мабільных тэлефонаў. Права здаць ЦТ у рэзервовы дзень у іх не было. Але амаль што для 800 абітур’янтаў, якія з аб’ектыўных прычын прапусцілі ЦТ у асноўныя дні, было арганізавана тэсціраванне ў рэзервовы дзень.

Нізкія балы абітур’янтаў на ЦТ для многіх бацькоў становяцца сапраўдным шокам. Таму яны тэрмінова пачынаюць шукаць тлумачэнне іх правалу на экзамене: падазраюць тэхнічныя збоі ў праверцы работ, просяць паказаць ім бланк з адказамі...

— Летас у дзяржаўную камісію быў такі зварот, але сёлета ўжо ніхто з бацькоў не падваргаў вынікі ЦТ сумненню, — адзначыла Наталля Качанавя. — Хоць, як мы пераканваемся, нават залатыя медальісты не заўсёды здаманстроюць на централізаваным тэсціраванні добрыя веды.

«Усіх традыцыйна хвалюе пытанне, ці адпавядаюць тэсты школьнай праграме? Прызнаюся, што мяне таксама яго цікавіла. Але я пераканалася, што на кожнае заданне ў тэсце ў школьнай падручніку ёсць адпаведны праграма», — дадала віцэ-прэм’ер. Яна згадала пра сваё наведванне лінгвіс-

тычнага ўніверсітэта, калі ў час размовы з абітур’янтамі прагучала, што для паступлення ў ВНУ патрэбныя дадатковыя занятыя па замежнай мове, каб здаць ЦТ на высокую ацэнку. «Навучанне ў профільных класах якраз нацэлена на тое, каб адысці ад рэпетытарства», — сказала Наталля Качанавя.

Стабільны сертыфікат — яшчэ не гарантыя

Па выніках ЦТ 0 балаў было выстаўлена ў 292 выпадках. Як і ў папярэднія гады, абітур’янты, якія атрымалі нулявы вынік ці не пераадолелі ўстаноўлены ніжні парог тэставага бала для паступлення ў ВНУ, у большасці сваёй ці выпускнікамі ўстаноў прафесійна-тэхнічнай адукацыі.

100 балаў абітур’янты атрымалі ў 330 выпадках па 12 вучэбных прадметах. Тры абітур’янты атрымалі 100 балаў па трох вучэбных прадметах (у 2015 годзе такіх выпадкаў не было) і пятнаццаць — па двух. Дзве абітур’янткі, якія маюць 100 балаў адроз па трох прадметах, з’яўляюцца выпускніцамі бабруйскай гімназіі №3. А 80% ад агульнай колькасці абітур’янтаў, што маюць 100 балаў па двух вучэбных прадметах, — выпускнікі ўстаноў адукацыі з рэгіёнаў.

Між іншым, невялікая колькасць бюджэтных месцаў на вышшпрэстыжных у моладзі спецыяльнасцях не дазволіла некаторым з уладальнікаў стабільных сертыфікатаў стаць у гэтым годзе студэнтамі бюджэтнай формы навучання.

— Абітур’янты павінны зразумець, што мы не будзем павялічваць колькасць бюджэтных месцаў на такіх спецыяльнасцях, хоць там і выстройваюцца чэргі з уладальнікаў самых высокіх балаў. За дзяржаўны кошты мы будзем рыхтаваць у першую чаргу тых спецыялістаў, якія патрабуюцца зараз нашай эканоміцы, — пракаментываў сітуацыю міністр адукацыі Міхаіл ЖУРАЎКОЎ. — А калі яны не жадаюць пераарыентавацца на іншую спецыяльнасць, у іх ёсць магчымасць атрымаць упадабаную спецыяльнасць на платнай форме навучання. Вас цікавіць, ці трэба ускладняць тэсты, каб колькасць

■ Перспектыва

У канцы верасня чакаецца дзяржаўны візіт беларускага Прэзідэнта ў Кітай. Карысна паглядзець, на якой ступені адносін знаходзіцца беларуска-кітайскія адносін напярэдадні такой значнай падзеі.

Можна смела адзначыць, што ніколі яшчэ не было столькі пазітыў, які абаяраецца на рэаліі, і такой шчыльнай сумеснай працы кіраўнікоў і дзяржаўных службоўцаў дзвюх краін. Калі паглядзець на беларуска-кітайскія адносін у кантэксце дзесяцігоддзя, то можна прасачыць наступную дынаміку. У 1990-х гадах беларускі бок пасля прыходу да ўлады Аляксандра Лукашэні выказаў пажаданні максімальна цеснага супрацоўніцтва з КНР. Але ў той момант Кітай яшчэ не вызначыўся са сваёй знешнепалітычнай місіяй, меў вялікую колькасць праблем у эканоміцы і сацыяльнай сферы, таму развіццё супрацоўніцтва ажыццяўлялася ў асноўным у палітычнай сферы. Беларусь атрымала падтрымку ад Кітая ў рэалізацыі сваёй палітыкі ў рэгіёне, Кітай жа быў задаволены прызнаннем Беларусію Тайваня як правінцыі КНР.

У першым дзесяцігоддзі XXI стагоддзя Кітай стаў імкліва змяняцца. Разрасталася моц кітайскай эканомікі, усё менш навяршаных пытанняў унутры краіны засталася на парадку дня. З’явіўся

значны патэнцыял для пашырэння сфер супрацоўніцтва з партнёрамі па ўсім свеце. Галоўнай праблемай для беларуска-кітайскіх адносін на гэтым этапе былі ўнутраныя асаблівасці самога Кітая. У развіцці эканамічных адносін за межамі сваёй краіны кітайскае кіраўніцтва рабіла значныя акцэнт на трох фактарах: прыцягненні замежных тэхналогій і замежных інвестараў, скапуці сыравінных актываў па ўсім свеце і пошуках рынку збыту кітайскай прадукцыі. Беларусь не магла выступіць у якасці значнага партнёра ні ў адной з гэтых сфер, што стрымлівала маштабы супрацоўніцтва. Кітайскі ж бізнес быў зацікаўлены ў інвеставанні за мяжу, але ў асноўным у азіяцкім рэгіёне, дзе меў стадаковыя традыцыйны інвеставанні і ведаў правільны гульні. Выхад кітайскіх інвестараў за межы рэгіёна часта заканчваўся іх банкруцтвам праз неразумнае асаблівасці выдзення бізнесу далёка ад Кітая, што адпужвала іншых кітайскіх інвестараў. Таму ў першым дзесяцігоддзі гэтага стагоддзя Беларусь змагла на аснове цесных палітычных адносін атрымаць, па сутнасці, адзіную эканамічную перавагу з боку Кітая — прыцягненне дастаткова танных крэдытаў на мільярды долараў. У той жа час тут мелася асаблівасць — крэдыты былі звязанымі, стымлявалі кітайскую эканоміку — па іх неабходна было закупляць кітайскае абсталяванне і прыцягваць кітайскую працоўную сілу. Пры

гэтым кітайскае абсталяванне не заўсёды мела дастатковую якасць і сучасны ўзровень, асабліва ў сферы абароны экалогіі, а рабочая сіла была часта даражэйшай за беларускую. Што змянілася ў другім дзесяцігоддзі XXI стагоддзя? Што дазваляе адчуваць значна большы аптымізм з нагоды пераваг для Беларусі ад развіцця беларуска-кітайскіх адносін? Кітай стаў з 2014 года найбуйнейшай эканомікай на планеце па парызце пакупніцкай здольнасці. Такія маштабы эканомікі прымусілі ўрад звярнуць большую ўвагу на сусветную эканоміку за межамі Азіі, і ўжо не толькі з пункту гледжання збыту там сваёй прадукцыі, пошуку новых тэхналогій або інвестараў, скапуці сыравінных актываў, але і з пункту гледжання неабходнасці цеснага супрацоўніцтва літаральна ва ўсіх сферах эканомікі. Без такога супрацоўніцтва найбуйнейшая ў свеце і арыентаваная на экспарт эканоміка будзе непазбежна страчваць дынаміку свайго развіцця, што ўжо назіраецца на практыцы ў тэмпах запаволення эканамічнага росту. Таму для кітайскага кіраўніцтва пачынае знікаць ранейшая арыентацыя на маштаб замежнай эканомікі або на наяўнасць сыравінных рэсурсаў для поўнамаштабнага супрацоўніцтва, што ідзе на карысць беларуска-кітайскіх адносін.

Наступным пазітыўным фактарам з’яўляецца акцэнт кітайскага кіраўніцтва на супрацоўніцтва

з рэгіянальнымі аб’яднаннямі, у першую чаргу тых, што мяжуюць з КНР. Беларусь з’яўляецца для Кітая членам такога важнага рэгіянальнага аб’яднання, якое мае велізарную працяглую мяжу з Кітаем, як ЕАЭС. Ужо на ўсю моц ідуць перамовы па заключэнні гандлёва-эканамічнага пагаднення паміж Еўразійскім эканамічным саюзам і Кітаем. Вялікім пазітывам для нашых адносін з Кітаем з’яўляецца станючая дынаміка адносін Расіі з гэтай краінай, якая рэзка вырасла. На фоне байкоту Захаду і ўведзеных санкцый пасля крымскіх і данбаскіх падзей супраць расійскай эканомікі Масква страціла ранейшую відэаочную стрыманасць у дачыненні да Пекіна і ўзяла ўстаноўку на рэзкае паліяпавенне адносін па ўсіх магчымых напрамках. Да гэтага вельмі выразна прасочвалася пэўная «рэзніца» з боку расійскага кіраўніцтва да цесных адносін Беларусі і Кітая на фоне стрыманых Расіі і Кітая. І гэта стрымлівала Пекін ад далейшага нарошчвання беларуска-кітайскіх адносін, паколькі быў відэаочны, што адносін з велізарнай Расіяй не павінны былі несці ўрон праз заанята цесны кантакт з паруальна невялікай Беларуссю. Мы ўзровень у адносін Расіі і Кітая ліквідаваў гэтую значную перашкоду ў развіцці беларуска-кітайскіх адносін, што надало ім новы імпульс.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук

■ На слыху

КАМУ СУБСІДЫІ ДАДУЦЬ АЎТАМАТЫЧНА

Такую безнаўяўную жыллёвую дапамогу непрацуючым пенсіянерам і інвалідам прадаставяць толькі тады, калі з імі не пражываюць (незарэгістраваныя) іншыя працаздольныя асобы

Днямі кіраўніком дзяржавы быў падпісаны Указ №322, дзе прадугледжана ўкараненне з 1 кастрычніка сістэмы безнаўяўных жыллёвых субсідый на аплату жыллёва-камунальных паслуг на аснове выяўляльнага і заяўнага прынцыпаў. Першы намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі Алег ПАСКРОБКА паведаміў, што гэтая сістэма ў першую чаргу павінна падтрымаць асоб пенсійнага ўзросту і сацыяльна неабароненых катэгорый грамадзян ва ўмовах росту ўзростна кампенсацыі насельніцтвам затрыта на аказанне жыллёва-камунальных паслуг.

КАЛІ «ЖЫРОЎКА» ЗАБІРАЕ ПЯТУЮ ЧАСТКУ ДАХОДУ

Прынцыповым момантам для атрымання такой субсідыі будзе мінімальна мяжа сярэднямесячнага даходу сям’і, які будзе параўноўвацца з сумай аплаты за жыллёва-камунальныя паслугі. На практыцы падобную дапамогу будучь прадастаўляць у выпадку, калі штомесячная сума платы за «камуналку» ў межах устаноўленых нормаў спажывання гэтых паслуг перавышае 20% сярэднямесячнага сукупнага даходу сям’і, якая пражывае ў горадзе, і 15% — у сельскім населеным пункце.

Тут трэба адзначыць, што сукупны даход сям’і асобнай хатняй гаспадаркі будзе падлічвацца не толькі з заробкаў уласніка жыллага памяшкання, а таксама і іншых жыхароў кватэры, якія там зарэгістраваны.

КАМПЕНСУЕЦА ТОЛЬКІ «НАРМАТЫЎКА»

Алег Паскробка паведаміў, што субсідавання будзе толькі нарматыўнае спажыванне жыллёва-камунальных паслуг. Адпаведна, калі ў чалавека шкоўная кватэра, ён пражывае адзін, лье вадзі без меры, то параўноўвацца будзе не яго фактычнае спажыванне, а нарматыўнае. Дзяржава павінна датаваць там, дзе ідзе нарматыўнае спажыванне паслуг. Усё, што чалавек спажывае звыш норм, будзе аплатавацца ім самастойна, растульмаць ён.

Дзяржаўная дапамога будзе распаўсюджвацца на гарачае і халоднае водазабеспячэнне, водаадвядзенне (каналізацыю), газа-, электразабеспячэнне, тэхнічнае абслугоўванне ліфта, абыходжанне з цвёрдымі камунальнымі адходамі, санітарнае ўтрыманне дапаможных памяшканняў жыллага дома, капітальны рамонт, а таксама выдаткі на электраэнергію для асвятлення пад’ездаў і работу ліфтаў.

Дадатковыя віды жыллёва-камунальных паслуг субсідавання не будучь. Гэта тычыцца

тых паслуг, ад якіх чалавек можа адмовіцца. Напрыклад, абслугоўванне дамафонаў, відэаназіранне, інтэрнэт і іншае, адначасна першы намеснік міністра.

ВЫЯЎЛЯЛНЫ — НА КВАРТАЛ, ПА ЗАЯВЕ — НА ПАЎГОДДЗЕ

«Мы ўкараняем дзве сістэмы, два прынцыпы — выяўляльны і заяўны. Трэба адзначыць, што ў большай ступені гэтай падтрымкай будучь карыстацца сацыяльна неабароненыя катэгорыі насельніцтва — пенсіянеры, інваліды, якім цяжка хадзіць і збіраць даведкі, паказваць свае даходы. З гэтай мэтай і быў прапанаваны выяўляльны прынцып. Субсідыя па гэтым прынцыпе будзе прадастаўляцца на тры месяцы», — адзначыў Алег Паскробка.

Спецыяліст паведаміў, што даходы непрацуючых пенсіянераў і інвалідаў вядомыя. Ім нават нікуды не трэба звяртацца, бо для гэтай катэгорыі насельніцтва безнаўяўных жыллёвых субсідый будучь налічвацца аўтаматычна. Спецыялісты сістэмы «Адзінай разліковай і інфармацыйнай прасторы» (АІП) у анлайн-рэжыме будучь праглядаць іх даходы за апошні квартал месяца, у якім будзе выяўлена прыкмета таго, што гэтая хатняя гаспадарка падпадае пад катэгорыю

той, якой неабходна прадаставіць субсідыю. Пасля чаго пройдзе шэраг тэхнічных праверак, але чалавек гэтага нават не заўважыць, а потым яму будзе прадастаўлена субсідыя на тры месяцы», — растлумачыў механізм прадстаўнік ЖКГ.

Кажучы аб заяўным прынцыпе, Алег Паскробка растлумачыў, што ўсе хатняя гаспадаркі, якія лічаць, што ім можа быць прадастаўлена субсідыя, павінны звяртацца з заявай у арганізацыю, якая ажыццяўляе ўлік і разлікі налічэння жыллёва-камунальных паслуг. У гарадах з такой заявай пасля 1 кастрычніка прадстаўнікі сям’яў з невялікімі даходамі павінны будучь наведваць разлікова-даведачныя цэнтры (РДЦ) па месцы рэгістрацыі. Мясцовы выканкам павінен упаўнаважыць такую арганізацыю на прадастаўленне безнаўяўных жыллёвых субсідый. Субсідыя па заяўным прынцыпе прадастаўляецца на 6 месяцаў, пры гэтым даход падлічваецца за папярэднія паўгода.

ЯКІЯ ГРОШЫ ЛІЧЫЦЬ ДАХОДАМ?

А гэта сапраўды слушнае пытанне, бо падлічыць выключна ўсе даходы нашым людзям будзе праблематычна. Таму Шэфт Міністраў да 1 кастрычніка павінен вызначыць пералік даходаў, якія будучь улічвацца структурамі ЖКГ пры налічэнні безнаўяўных жыллёвых субсідый.

«Зразумела, што будучь улічвацца пенсіі і даход з асноўнага месца работы, але ёсць і іншыя крыніцы, напрыклад даходы з-за мяжы, стывендыі, аліменты. На ўзроўні ўрада будзе прынята рашэнне, улічваць іх ці не», — паведаміў Алег Паскробка. Ён дадаў, што цяпер праект адпаведнай пастановы ўжо знаходзіцца на ўзгадненні ў дзяржаўных органах. Акрамя таго, ваводле слоў першага намесніка міністра, ураду даручана да 1 кастрычніка 2017 года выяўчыць вопыт работы па выяўляльным прынцыпе і ўнесці прапанову на імя кіраўніка дзяржавы аб яго магчымым пашырэнні.

СУБСІДЫІ З’ЯВЯЦЦА Ў ЛІСТАПАДЗЕ ЗА КАСТРЫЧНІК

Першыя рахункі-паведамленні на аплату жыллёва-камунальных паслуг з налічэнні безнаўяўных жыллёвых субсідыйма за кастрычнік людзі атрымаюць у лістападзе, паведаміла начальнік упраўлення эканомікі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Алена ДУДЗІНСКАЯ.

атрымаюць паведамленне аб тым, што ім прадастаўлена субсідыя і нават будучь апісаны правы адмовы ад такой субсідыі. У паведамленні будучь паказаны дата рашэння, яго нумар і сума субсідыі.

Паводле ацэнкі спецыялістаў, скарыстацца такімі субсідыйнамі змогуць каля 10% хатніх гаспадарак краіны. Асобна спецыялісты міністэрства адзначылі, што патэнцыйныя атрымальнікі субсідый па заяўным прынцыпе ўжо ў кастрычніку павінны дакладна падлічыць сукупны даходы сям’і і вызначыцца з тым, ці могуць яны рэалізаваць на такую дзяржаўную дапамогу.

Алег Паскробка адзначыў, што прэтэндаваць на атрыманне жыллёвых субсідый не могуць тыя хатнія гаспадаркі, у членаў сям’і якіх дзве і больш кватэры, калі на вызначаныя жылля памяшканні зарэгістраваны фірмы, або

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

31 жніўня
2016 г.
№ 14 (377)

У СВАЁЙ АКРУЗЕ

УСЕ БАКІ ЖЫЦЦЯ

Віктар Пінчук, член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, вылучаны ад Крычаўскага, Хоцімскага і Клімавіцкага раёнаў Магілёўскай вобласці, прайшоў шлях ад галоўнага ветэрынарнага ўрача і дэпутата сельскага Савета да дырэктара агракамбіната «Усход», аднаго з найлепшых у раёне, і члена верхняй палаты беларускага парламента. Цяпер ён кандыдат біялагічных навук, дацэнт факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Віцебскай дзяржаўнай акадэміі ветэрынарнай медыцыны.

УСЁ Ў ПАРАДКУ

СТАРШЫНЯ З АГЕНЬЧЫКАМ

Што агульнага ў рабоце міліцыянера і дэпутата

Нэлі ЗІГУЛЯ

Усім знаёмы стэрэатып: на вёсцы п'юць, таму што няма работы, а не працуюць, таму што п'юць. Але ж гарэлка праблема, як вядома, не вырашае, а толькі пагаршае. Гэта і злачынствы, і сямейныя канфлікты, і кінутыя дзеці, і недагледжаныя хаты. Але наколькі можа быць эфектыўнай барацьба супраць таго, ад чаго па добрай волі мала хто адказваецца? Пакуль іншыя ламаюць над гэтым галовы, Аляксандр Застрэлаў дзейнічае. У старшыні Дамамерыцкага сельскага Савета, што ў Клімавіцкім раёне, прывычка да парадку ў крыві. У мінулым ён міліцыянер, і былы вопыт вельмі дапамагае эфектыўна рэагаваць на вострыя сігналы і знаходзіць агульную мову з людзьмі. Вынікі спраўды ураджаюць.

Сродкі для перавыхавання

Савет грамадскага пункта аховы правапарадку, створаны ў Дамамерыцкім сельсавеце, можна лічыць

зорным. Тут усё зроблена з мэтай як мага эфектыўней уздзейнічаць на несвядомых грамадзян. Адна дошка ганьбы чаго толькі варта! Няма пакарання горшага, як трапіць на яе. Як пасля аднавяскоўцаў у вочы глядзець?

— Я, калі перайшоў сюды працаваць з Кісялёва-Будскага сельсавета, адразу ж дошку змайстраваў, бо вельмі добра ведаю, як яна ўздзейнічае, — расказвае Застрэлаў. — У мяне заўсёды фотаапарат пад рукой. У кадр трапляюць усе, каго прыводзім на перавыхаванне, а таксама надбайнага гаспадары, у якіх і каля дома някага парадку.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

Аляксандр Застрэлаў (справа): «Мы працуем з міліцыяй у адной звязцы».

Павільён на вуліцы Камсамольскай.

БЛІЖЭЙ ДА ЛЮДЗЕЙ

А МОЖА, ЧАС НАДЫШОЎ?

Прыярытэты жыхароў аддаленых вёсак — магазін і аўтобус

што праводзяць канікулы ў бабуль. Яшчэ даволі малыя дзеці і тыя сказалі, што цяпер чакае маршруткі будзе «лепш і прыгажэй».

Вуліца Камсамольская якраз і пераходзіць у дарогу, якая вядзе ў аддаленыя вёскі сельсавета — Дубок, Гуты, Наваасады. Туды мы і паехалі з Уладзімірам Хвацікам. Гэты кірунак лічыцца найбольш праблемным у плане транспартнага абслугоўвання жыхароў. Раней тры разы на тыдзень сюды хадзіў рэйсавы аўтобус з Брэста. На пазедкі транспартнага аўтабазы пенсіянеры мелі льготы, гэта іх задавальняла. Але ў вёсках засталася па 40-60 чалавек. І пры такой колькасці насельніцтва не даводзіцца здзіўляцца, што рэйс стаў храниць на стратным. Транспартная арганізацыя не магла несці страты бяскошчэ — аўтобус адмянілі. Тады мясцовая ўлада стала дамаўляцца з гаспадарамі прыватных мікрааўтобусаў, каб некалькі разоў на тыдзень яны рабілі з'езд у згаданы кірунак. Тыя пайшлі на сустрэчу, і цяпер маршруткі хадзіць у вёскі па серадах, пятніцах і суботах. Фактычна паўтараецца графік ранейшага аўтобуса.

Але, паводле слоў старшыні сельскага Савета, першыя дачыненні ўзнікаюць пэўныя праблемы. То транспартнікі пачынаюць скардзіцца, што мала ездзіць пасажыраў, а іх кліенты прарэчваюць, расказваюць, што вадзіцелі часам «забываюцца» даваць білеты, таму і стаўтыка выходзіць з агрэхамі. То вясцоўцы ўспамінаюць пра былыя льготы і патрабуюць, каб вярнулі аўтобус.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

Святлана ЯСКЕВІЧ

У пасёлак Дамачава Брэсцкага раёна, былы самы паўднёвы райцэнтр Брэстчыны, ходзіць дызель, які і з'яўляецца асновай транспартных зносін. Цягнік спыняецца і на знакамітай станцыі Дубіца, на якой знялі добры дзясяткі фільмаў (у асноўным расійскія кінастуды). Ды і маршрутныя мікрааўтобусы з Брэста ходзяць некалькі разоў на дзень. А як дабіраюцца ў паліклініку, гандлёвыя цэнтры, іншыя установы жыхары вёсак, што знаходзяцца за паўтара дзясяткі кіламетраў ад Дамачава? Цікаўлюся ў старшыні сельскага Савета Уладзіміра ХВАЦІКА.

Замянілі на маршруткі

Дарэчы, у кабінете Уладзіміра Міхайлавіча заспець не ўдалося, ён з самага ранку быў побач з дарожнікамі на вуліцы Камсамольскай. Там устанавілі новы павільён на аўтобусным прыпынку. Кіраўнік мясцовай ўлады патлумачыў, што пісьмовыя пе-

рамовы з кіраўніцтвам ДРБУ-138 «Брэстблдарбуд» пачаліся некалькі месяцаў таму. Ён вельмі ўдзячны дарожнікам, што да просьбы сельскіх жыхароў прыслухаўся. Такім чынам сціплы па памерах, але ўтульны павільён тыдзень таму з'явіўся на вуліцы Кастрычніцкай у Дамачава. Тацяня, якая чакала аўтобус на прыпынку, сказала, што крыты прыпынак быў тут вельмі даўно, яшчэ ў савецкія часы, потым разбурыўся, і яго канчаткова знеслі. І было вельмі няручна ў непагадзь. Цяпер стала камфортна.

А ў мікрараёне былога саўгаса, па вуліцы Камсамольскай, такі ж павільён устанавілі 16 жніўня, і яго адразу аблюбоўвалі ўнукі гаспадароў суседніх дамоў.

Пакупніцы з Наваасады Праксёя Пінко, Тацяня Бараш і прадавец Людміла Карпук.

АКТУАЛЬНА

АГРАГАРАДОК ЯК ТУРЫСТЫЧНЫ КОМПЛЕКС

У Глыбоцкім раёне адбылося выязное пасяджэнне прэзідыума Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў

Абмяркоўвалі вельмі актуальную ў Год культуры тэму: ахову гісторыка-культурнай спадчыны. Рэгіён быў выбраны невыпадкова. У раёне шмат помнікаў архітэктуры. Мясцовая ўлада напрацавала добры вопыт у развіцці турызму. Напрыклад, з розных куткоў свету прыязджаюць у славу Мясар. І ў Глыбокім заўсёды шмат турыстаў, які ў некаторых іншых населеных пунктах.

У ГЛЫБІНЦЫ ШУКАЮЦЬ... АРГАНІСТА!

Спачатку народныя выбраннікі павялі ў аграгарадку Празарокі. Там цудам захавалася старыя храмы. — У Празароках ёсць касцёл Унебаўзяцця Найсвяцейшай Панны Марыі, будаўніцтва якога завяршылася ў 1907 годзе. Недалёка — праваслаўная царква ў гонар святых апосталаў Пятра і Паўла (яе адкрылі ў 1909-м). Празарокі так-

сама вядомыя далёка за межамі Беларусі дзякуючы Ігнату Цярэнцьевічу Буйніцкаму. Менавіта ў былой Празароцкай воласці нарадзіўся стваральнік нацыянальнага професійнага тэатра, актёр, рэжысёр, літаратар. На месцы, дзе ён пажадаў, каб яго пахавалі, устанавлены помнік. У мясцовай школе ёсць музей, прысвечаны яго жыццю і творчасці, — расказвае Інеса МІХАЙЛОУСКАЯ, старшыня Празароцкага сельскага Савета.

У адпаведнасці з рашэннем Глыбоцкага райвыканкама, вядзецца мэтанакіраваная праца па захаванні аб'ектаў культурнай спадчыны. За кожным замацавалі арганізацыі, установы адукацыі. Яны аказваюць шэфскую дапамогу.

У касцёле святар распавёў, што падчас будаўніцтва, якое доўжылася каля 9 гадоў, тутэйшыя жыхары самі выраблялі цэглу. І выкарыстоўвалі ў вытворчасці малако і яйкі. Каб было на стагоддзі! У 1948-м касцёл закрылі. Будынак выкарыстоўваўся для захавання збожжа. Гэта негатыўна адбілася на стане ўнутраных сценаў. Святар паказаў і калекцыю рарытэнтаў.

У цэнтры Глыбокага.

— На жаль, больш няма каму іграць. Каб запрацаваць арганіста, патрэбны грошы. І наўрад ці студэнты захочуць прыехаць. Дзякуй, калі напішаце, што будзем рады валанцёрам-арганістам, — працягвае ксёндз.

У яго, дарэчы, багата планаў па добраўпарадкаванні. Жартуе, што пастараецца зрабіць другі Мясар. Хоць для касцёла галоўнае, каб тысячы людзей прыязджалі ў першую чаргу для духоўнага ачышчэння, каб стаць бліжэй да Бога...

ПАБУДАВАНЫ ПА ЗАГАДЗЕ ЦАРА

Царку ў гонар святых апосталаў Пятра і Паўла пабудавалі па ўказе Мікалая II, які праезджаў праз Празарокі. У храме насталець протаіерэй Канстанцін Каляя і матушка Тацяня расказалі, што падчас рамонтаў пад званіцай знайшлі дакументы дарэвалюцыйнага часу. Сярод іншага — унікальны план зямельнага ўчастка, намаляваны Ігнатом Буйніцкім.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТЫЯ, ШТО РАТУЮЦЬ ЧАЛАВЕЦТВА

Па словах Віктара Пінчука, адзінае, аб чым ён шкадуе, што пакуль Закон «Аб ветэрынарнай дзейнасці» ў Беларусі выкарыстоўваецца ў рэдакцыі 2010 года, хоць меркавалася, што папраўкі ў яго будуць унесены ўжо ў гэтым скліканні. «Я працую ў ветэрынарнай сферы больш за 40 гадоў і дакладна ведаю, што апошнім часам прэстыж нашай прафесіі ўпаў. Мала хто з выпускнікоў Віцебскай дзяржаўнай акадэміі ветэрынарнай медыцыны імкнецца працаваць у сельскай гаспадарцы. Адсюль і недахоп, і вялікая цяжкасць кадраў у гаспадарках. Гэта цяжкая праца без выхадных, без адпачынку. Часта на ветэрынары пераключаюць адказнасць за хваробы жывёл, якія, хутчэй, залежаць ад недагледжанага гаспадарніка. Напрыклад, калі належным чынам не нарыхтаваны корм, а праз гэта чулушка галодная, таму і хворая. Усё гэта не прываблівае, а адштурхоўвае маладых спецыялістаў», — лічыць Віктар Пінчук.

На яго думку, ветэрынары і адпаведныя службы трэба надзяляць не толькі прафілактычнымі функцыямі, але і кантрольнымі. Каб спецыялісты маглі паўнаправа адсочваць усе працы, якія могуць паўплываць на стан жывёл. Віктар Пінчук лічыць, што прыняцце закона ў новай рэдакцыі дапаможа вырашыць большасць з гэтых праблем: «Мы не павінны забывацца пра ролю тых, ад каго залежыць здароўе жывёл у сельскай гаспадарцы. Бо дактары лечыць людзей, а ветэрынары — усё чалавецтва».

Вераніка ПУСТАВІТ.

РЭЗАНАНС

СИТУАЦЫЮ ВЫПРАВІЛІ

У «Мясцовым самакіраванні» за 3 жніўня гэтага года быў апублікаваны матэрыял Ірыны Сідарок «Ці ёсць альтэрнатыва сметнікам?», у якім разглядалася праблема несанкцыянаваных сметнікаў.

Улады адрэагавалі на артыкул і выправілі сітуацыю. Карэліцка раённая інспекцыя прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя правяла маніторынг земляў Турэцкага сельсавета, у прыватнасці вёскі Бронасава, і выдала рэкамендацыі па ліквідацыі выяўленых парушэнняў. Сіламі работнікаў калгаса імя Чарняхоўскага сметнікі былі знішчаны на працягу наступных двух тыдняў. Больш таго, адміністрацыя Карэліцкага выканаўчага камітэта даручыла мясцоваму ЖКГ пашырэнне ахопу паслугі вывазу цвёрдых камунальных адходаў ад сельскіх населеных пунктаў, у тым ліку шляхам падпісання дамоў з насельніцтвам.

Вольга ПРАЛЮК.

Членаў прэзідыума абласнога Савета сустракаюць у аграгарадку Празарокі.

А МОЖА, ЧАС НАДЫШОЎ?

СТАРШЫНЯ З АГЕНЬЧЫКАМ

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Прадавец з Рудні Зінаіда Галалюк.

Адзін пенсіянер прыходзіць не так даўно ў сельвыканкам і літаральна сварыцца, казай, што будзе пісаць ва ўсе інстанцыі, каб аўтобус з ільготамі вярнулі ў вёску. Даводзілася яму доўга і цяжкія тлумачыць, што сёння гэта, на вялікі жаль, немагчыма. Тут стаіць задача маршруткаў утрымаць, каб не адмовіліся яны вытрымліваць зацверджаны расклад паездак.

Пра транспартнае абслугоўванне заводзім гутарку з пакупніцамі крамы вёскі Навасады. Яны кажуць, што маршрутны мікрааўтобус тры разы на тыдзень іх задавальняе. У сярэдзі можна выбраць у пасёлка ці нават у Брэст у паліклініку альбо за пакупкамі, а ў выхадныя прыязджаюць родныя. У іх таксама нядаўна паставілі павільён на прыпынку. А вось жыхарка вёскі Праскоўя Піпка адрозь пераводзіць размову ў іншае рэчышча.

Каб крама была

— Ходзяць чуці, што наш магазін хочучы закрыць, — гаворыць Праскоўя Канстанцінаўна. — Дык вы ж не дапусціце, людзі добрыя. Што ж нам застанецца тут рабіць, хоць кладзіся і паміраў! Нічога някага больш няма ў вёсцы, мы хоць праз дзень зойдзем сюды: малака-хлеба купім, яшчэ нечага, а галоўнае, пагаворым, убачымся.

Старшыня сельскага Савета супакойвае жанчын, кажа, што закрываць іх гандлёва-сацыяльны аб'ект пакуль ніхто не збіраецца, і прадавец на добрым рахунку. Але жанчыны яшчэ раз стараюцца давесці сваю пазіцыю да прадстаўніка ўлады і журналіста.

Тацяна Бараш, якая зайшла ў краму, уступае ў размову: — Мне 91 год, жыву недалёка, але пакуль прыцягнуся, здаецца, тры кіламетры ішла, адрозь на лаўку саджуся. Яе Людэчка (прадавец, — Аўт.) для нас паставіла. А калі той аўтакрамы я, мае дзеткі, не выстаю, яшчэ ўпаду. Так што да яе хадзіць мне не выпадае.

Тацяна Еўдакімаўна жыве адна. Дачка прыязджае раз на тыдзень, робіць усё па хатняй гаспадарцы, дапамагае маці, кліча ў горад хаця б на зіму. «Можна, ужо гэтай зімой і адважыцца паехаць, бо дачка мне шкада, што увесь час матаецца туды-сюды, — разважае пенсіянерка. — Але ж вельмі цяжка пакінуць сваю хату: тут у двары кожная бярозка, кожная хвоячка — мае».

ад сваёй каровы, у халадзільніку захоўваецца даволі шырокі асартымент малочнай прадукцыі. Ды і іншыя тавары багата. Што яшчэ трэба людзям з вёскі, у якой пастаяннымі лічацца паўсотні жыхароў?

Сельскія крамы ў Чэрску, Кабелцы параўнальна нядаўна адрамантаваныя і маюць сучасныя інтэр'еры, што, вядома, прыемна для наведвальнікаў, але не гэта асноўнае. Галоўнае для гэтых людзей, каб крама была. І вельмі кранальным момантам мне здалася тая самая лаўка ля сцен, якая сведчыць пра клопат гандлёвых работнікаў аб сваіх сталых пакупніках. Не ва ўсіх раёнах стратнага вясковыя магазіны пакідаюць, кіруючыся выключна клопатам пра людзей. Часцей за ўсё цяпер вырашаюць пытанне хутка: не выконваюць план вырочкі — замок на дзверы памшкання, а на слуп — расклад аўтакрамы.

Сваю павагу з гэтай нагоды я выказала дырэктару ўнітарнага прадпрыемства «Дамачава» Брэскага райскажытэаваарыства Але Герасімовічу.

— Маленькія крамы аддаленых вёсак ніяк не могуць быць прыбытковымі, — сказала Аля Генадзеўна. — Страты ад іх перакрываюць тымі гандлёвымі прадпрыемствамі, якія размешчаны ў пасёлку і большых населеных пунктах. Разумею, што нашы магазіны — гэта апошнія сацыяльныя аб'екты ў вёсках. Таму калісьці трымаем, не закрываем.

yackevich@vziasda.by

Брэсцкі раён.

У ТЭМУ

Пры падрыхтоўцы гэтага матэрыялу давялося пачуць думку, што для нашых маленчкіх аддаленых вёсак, дзе трымаць магазіны становіцца крайне не выгада, падышоў бы польскі вопыт. Літаральна праз некалькі кіламетраў ад гэтага населенага пунктаў суседзі развіваюць прыватны гандаль. Там любя ахвотны ў сваёй хаце адводзіць памяшканне альбо робіць невялікую прыбудову, рэгіструецца як прадпрымальнік ды прадае аднаўскаючам усё патрэбнае. «У нас так немагчыма, — казалі мне кампетэнтныя людзі, — у нас нормы і патрабаванні такія, што санітарныя службы не дазваляць нават адкрыць такі аб'ект».

Але нормы і патрабаванні не на камені пісанья. Можна, надышоў час іх удакладніць?

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Фота само па сабе красамоўна расказвае пра «падзвігі» чарговага героя. Астатняе дапаўняе тэкст. Эфект раўназначны выбуху бомбы. Чалавек усё ж такі супярэчлівае стварэнне. Рабіць дрэннае яму не сорамна, а глядзець на яго з боку сорамна. Нават самы абьяквы да чужога меркавання пачынае прасіць, каб не ганьбілі яго на ўсё наваколле. Праз сельвыканкам шмат народу праходзіць, і чуці хутка выходзяць за межы вёскі. Страціць аўтарытэт хопіць хвіліны, а як потым яго зноў направаваць?

Фотафіксацыя вельмі дапамагае ў рабоце і з таго пункту гледжання, што гэта прамы доказ заганя. У парушальніку, як вядома, памяць кароткая. А фота — адзіны спосаб яе асвятляць. Гэтым ж фота падмацоўваюцца розныя справаздачы. (У вобласці былі прыклады, калі пры правярцы высвятлялася, што з чалавекам ніхто ніколі не працаваў. Проста занеслі ў спіс яго прозвішча для галачкі — маўляў, работа праведзена.)

— Мы нават тых, каго знялі з ўліку, час ад часу правяраем, — расказвае Аляксандр Іванавіч. — І ў складзе камісій, і паасобку. Магу хаць міма і зайсці. І звяртаю ўвагу не толькі на тое, як у яго дома, але і як каля дома.

Не хапае вопыту

Так склалася, што ў канцы 1990-х Аляксандр Застрэлаў быў участковым на тэрыторыі Даманьскага сельсавета, дзе цяпер працуе старшыня. Сам ён родам з гэтых мясцін, але маладому міліцыянеру прыходзілася несалодка. Будоваў па-новаму адносіны з аднаўскаюцамі, якія часткова былі сваякамі, а часткова — добрымі знаёмымі. Дзесяці прыходзілася і характар паказаць. Школа сапраўды атрымалася цяжкай, і карыснай. Але спецыфіка працы ўчастковага тады была трохі іншай. Ён быў бліжэй да людзей, знаходзіўся ў непасрэдным кантакце з імі.

— Цяпер участковаму цяжэй, — з веданнем справы кажа старшыня. — Акрамя таго, што яму трэба сачыць за парадкам на тэрыторыі сельсавета, неабходна выконваць яшчэ шмат іншых абавязкаў непасрэдна па райаддзеле. Ён і на дзяржаўства павінен хадзіць, і на ўсе іншыя службовыя мерапрыемствы.

— Нявопытнаму вельмі цяжка, асабліва па першым часе, — тлу-

мачыць Аляксандр Іванавіч. — Тут ты павінен быць адначасова і пракурорам, і адвакатам, і псіхалагам. Адчуваць, дзе трэба мякка дзейнічаць, а дзе націснуць на сумленне. Быць гібік. Але не ў кожнага гэта атрымліваецца. Таму і сыходзяць з прафесіі.

Вельмі важна, каб у кіраўніка сельсавета з участковым склаўся не толькі дзелавы, але і проста добры адносіны. Як ніяк прыходзіцца займацца адной справай. Мэта савета грамадскага пункта аховы правапарадку — прадаваць на прафілактыку розных злчынстваў, і тут дэпутаты з міліцыянерамі, як той казаў, у адной звязцы.

— А ці можа быць так, што участковы праз сваю занятасць перакладзе свае абавязкі на астатніх членаў савета? — спрабуе справакаваць суразмоўцу.

— На гэта ёсць нумар тэлефона 102. Тэлефануй — і ўсё адрозь становіцца на месца. Такія рэчы кантралююцца і з боку вышэйшага міліцэйскага начальства, і з боку маскоўскага ўлад, — катэгарычна заяўляе Аляксандр Застрэлаў.

Вельмі добра дапамагаюць падтрымліваць парадак на тэрыторыі дзюрынікі. Сюды таксама не аб'яквы прымаюць. На сустрэчу з карэспандэнтам «МС» старшыня запрасіў чатырох вельмі сур'езных мужчын з ўліку добраахвотнікаў. Сярод іх два работнікі мясцовай гаспадаркі, адзін ахоўнік і нават прафрымальнік. Усе моцныя, як на падбор. Нават глядзячы на іх, разумееш: пры такіх асілках лепш быць цішэй вады, ніжэй травы.

— Уся адказнасць кладзецца на участковага, мы толькі дапамагаем яму, падтрымліваем, — сціпла паціскае плячымя Аляксандр Пашкевіч. — Моладзь зараз сябруе з гарэлкай, вось

Добраахвотнікі — людзі спрэс сур'езныя.

мы і сочым за тым, каб менш яе ўжывалі. Расказваем, што можа адбыцца, калі сябе не абмяжоўваць. Нехта адмахнецца, а нехта прыме да ведама. Тлумачым аб наступствах іх бацькам. Робім гэтыя сумесныя рэйды не дзеля грошай — гэта ж справа добраахвотная. Проста хочацца, каб было больш парадку і абыходзілася без няшчасных выпадкаў.

Самае страшнае зно

Яшчэ з часоў працы міліцыянерам Аляксандр Застрэлаў узяў за аснову весткі строгі ўлік

Для парушальнікаў самае страшнае — дошка ганьбы.

РАБІ ЯК МЫ!

Культурныя «фішкі» сельскай мясцовасці

Сімвалам свята могуць стаць лён, малако, кветкі і нават сякера

Год культуры на Гродзеншчыне адзначаюць мноствам розных, ужо традыцыйных і новых імпрэз. Прычым яшчэ ніколі, пэўна, іх так шмат не ладзілася ў аграгарадках. Практычна ніводныя выхадныя не абыходзяцца без свят у тых ці іншых раёнах вобласці, і пры гэтым шмат дзе імкнуча прадставіць нейкую цікавінку: «Толькі ў нас!». Сімваламі свята становяцца, напрыклад, велікодныя яйкі-пісанкі, ткацтва, касьба, лён, малако, кветкі і нават сякера.

У аграгарадку Тарнова Лідскага раёна нядаўна ўжо другі раз правалі свята сякеры. Ва ўменні абыходзіцца з гэтым важным прадметам у гаспадарцы сапернічалі мясцовыя жыхары Сяргей Звярко, Геннадзь Хацкевіч і Віктар Статкевіч, а таксама Анатоль Султанавіч з Ліды. Пра свята ён даведаўся ад зяця, які жыве ў Тарнове, і ўжо другі год прыязджае на гэтую сякерную забаву, атрымліваючы станоўчыя эмоцыі і адточваючы лясарубную хватку, якая спатрэбіцца пры нарыхтоўцы дрэў для прыватнага дома. Работу канкурсантаў ацэньвала журы, а суперпрызам быў мяшок збожжа.

Зразумела, толькі гэтым свята не абмежавалася. Правалі шмат конкурсаў і віктарын, спявалі, танцавалі. Плюс гандлёвыя пункты, вязаны цір, а для дзяцей — батуты...

— Дзя гэтага свята належыць загадчыцы Тарноўскага дома культуры Святлана Антонік, і праходзіць яно даволі цікава. Прычым прыязджаюць і з суседніх населеных пунктаў, — кажа старшыня Тарноўскага сельскага Савета Валянцін АСТРАВЕЦ.

У пасёлку Жалудок Шчучынскага раёна ўжо традыцыйна праводзіцца свята кветка. Кветкавыя кампазіцыі спаборнічаюць у конкурсе, але, пэўна, галоўнае, што яны вельмі прыгожыя і становяцца месцам для шматлікіх фотасесій. Сёлета ўсё ахвотныя маглі яшчэ і накіравацца ў гісторыка-романтычную прагулку па славуцых мясцінах пасёлка.

А на Слонімшчыне ладзіць свята суседня аграгарадкі Вялікі Шылавічы і Жыровічы. Адпаведна і назва «Дзень добры, суседзі!». Святкавалі ў два этапы: спачатку ў Вялікіх Шылавічах, а праз тыдзень — у Жыровічах. У аграгарадках сустракалі самадзейных артыстаў з суседніх цэнтраў культуры з канцэртнай праграмай, правалі конкурсы на найлепшага гаспадару падворка, кулінара, майстрыху... Не забылі і пра спорт — у Вялікіх Шылавічах, а затым у Жыровічах адбыліся футбольныя матчы паміж жыхарамі аграгарадкоў.

У шэрагу раёнаў імкнуча, каб практычна ў кожнага аграгарадка была нейкая брэндавая культурная «фішка». Прыклад тут паказвае Гродзенскі раён. У Капцёўцы праводзяць свята вяндліны, у Квасоўцы — фестываль фальклору, у Верцялішках — фестываль танца, у Абухава — фестываль «Мядова-яблычны Спас», у Азёрах — свята рыбакі, у Луцкаўлянах — свята малака, у Адальску — Адэльскі фэст і свята млынара...

Цікавы праект сёлета ажыццяўляюць на Дзятлаўшчыне. З пачатку летняга сезона штомесячна ў адным з аграгарадкоў праводзяць раённае свята. Можна выдатна адпачыць усёй сям'ёй. Да таго ж «мовай» народнай творчасці, конкурсах, выставак і іншым імпрэз тут папулярнызоўць сельскагаспадарчыя прафесіі, вясковы лад жыцця. Праект стартваў са свята льну ў аграгарадку Дварэц, дзе можна было пазнаёміцца з прадукцыяй мясцовага льнозавода і купіць вырабы льноперапрацоўшчыкаў з Оршы, паўдзельнічаць у «льняных»

У ТЭМУ
Тэмай некаторых фэстаў на Гродзеншчыне становяцца аб'екты, якія занесены ў Дзяржаўны спіс нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі. Напрыклад, у аграгарадку Сапоцін Гродзенскага раёна сёлета ўпершыню правалі свята пісанкі — з традыцыйным роспісам велікодных яек усё зацкаўляючы знаёмліва мясцовага майстрыха Антаніа ЮРЧЭНЯ. А ў аграгарадку Гудзевічы Мастоўскага раёна, дзе захоўваюць традыцыю ткацтва падвойных дываню, на базе тутэйшага літаратурна-краязнаўчага музея прайшоў «Гудзевіцкі фэст» з майстар-класам у выкананні мясцовай ткалі Веры БЕЛАКОЗ.

Фестываль танца ў Верцялішках.

конкурсах, убачыць, як віртуозна працуе са льном на калаўроце майстрыха Ніна Антончык, а таксама тэатралізаванае прадстаўленне пра лён, экспазіцыю прызначэнне прадстаўленне пра лён, экспазіцыю музея Рагоўскага дзіцячага сада —сярэдняй школы «Беларусы скарб», прадгустоўца стравы з выкарыстаннем льнянога алею... А затым эстафету перанялі Вэнзевец са святам касцю, Круціловічы — са святам малака, Раклевічы — са святам мёду. Наперадзе свята бульбы, мясныя фестывалі, свята хлеба...

З мэтай арганізацыі цікавага адпачынку талакой працуюць работнікі аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі райвыканкама, устаноў культуры, адукацыі, сельсаветаў, СВК і іншых прадпрыемстваў. Прычым адрас для правядзення таго ці іншага фэсту выбіраюць не выпадкова. Свята льну — там, дзе знаходзіцца льнозавод СВК «Граніт-Агра», дзе ладзілі свята малака, — вядучы пастаўшчык гэтага прадукту на Дзятлаўскі сырзавод. А ў СВК «Русь-Агра» ўжо 25 гадоў займаюцца пчалярствам — не толькі дзеля атрымання мёду, але і для апылення раслін. Дарэчы, у Дзень работнікаў сельскай гаспадаркі кожны працаўнік сельгаскааператыва атрымлівае ў падарунак кілаграм мёду.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziasda.by

...ЯК ТУРЫСТЫЧНЫ КОМПЛЕКС

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Прыход маленькі, але ёсць добрыя людзі, якія ахвяруюць на патрэбы храма. Калі трэба нешта адрамантаваць, навесці парадак ля будынка, і каталіцкія вернікі прыходзяць на дапамогу.

У Празароцкім дзіцячым садку — сярдэчнай школе дэпутатам распавялі пра цікавы вопыт краязнаўчай дзейнасці. Тут наладжана эфектыўнае супрацоўніцтва настаўнікаў з бацькамі і нават бабулямі і дзядулямі дзятвы.

Гасцей па добрай старажытнай традыцыі пачаставалі сямю стравамі. Менавіта такія былі на сталах нашых продкаў. Такім чынам захоўваецца павага і да кулінарных здобываткаў.

У цэлым Віцебшчына — скарб для аматараў даўніны. І трэба зрабіць усё магчымае і нават больш, каб ён не быў забыты.

— У Глыбоцкім раёне сканцэнтравана шмат гісторыка-культурных каштоўнасцяў. У цэлым на рэгіёне іх 949 — другі паказчык пасля Магілёўскай вобласці. Наспела неабходнасць вызначыць галоўныя шляхі захавання спадчыны. І вельмі прыемна, што на Глыбоцшчыне так беражліва ставяцца да яе, — адзначаў начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Віцебскага аблвыканкама Геннадзь ЯГРОЎ.

І ПОМНІК... МЮНХГАЎЗЕНУ

У Глыбокім дэпутаты наведвалі музей і храмы... Нават могілкі ўяўляюць каштоўнасць. Нагадаю, сярод іншых тут быў пашанцаваць цэбка літаратурнага героя Мюнхгаўзена. Дакладна невядома, ці з'яўляецца ён сваяком славацага барона — рэальнага чалавека. Але факт застаецца фактам: Мюнхгаўзен памёр у Глыбокім 31 сакавіка 1878 года. І, што цікава, у адзін дзень з жонкай. Вось вам і пацвярдзена жшыцяздольнасці фразы пра закаханых: «І памерлі ў адзін дзень». Летам 2014 года, калі рыхталіся адсвяткаваць 600-годдзе горада, недалёка ад магілы паставілі помнік літаратурнаму персанажу. Мясцовыя жыхары не здзіўляюцца, калі прыезджыя прасяць падказаць, дзе знаходзіцца могілка. І ім апаваджаюць розныя байкі. Улада не адмаўляецца ад смелых прапаноў энтузіястаў стварыць тут тэматычную музейную экспазіцыю.

А калі сур'эзна, дык пры добрым падыходзе насамрэч для прыцягнення турыстаў тэма прывабная. У Глыбокім інагул шмат чаго ці-

Настаяцель храма ў гонар апосталаў Пятра і Паўла ў аграгарадку Празароцкі пратэарэй Канстанцін Калыда і матушка Тацяна паказваюць унікальны дакумент, падпісаны Ігнатам Буйніцкім.

кавага. Ёсць аляя з бюстамі славуцых землякоў, скульптуры вішні, рыбакі і іншыя. Нядаўна ўсталювалі скульптурную кампазіцыю, прысвечаную сям'і. Яна і іншыя скульптуры знаходзяцца недалёка ад самага добраўпарадкаванага ў краіне возера.

Падчас работы прэзідыума было абмеркавана выкананне патрабаванняў Закона (ад 9 студзеня 2006 года) «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны Рэспублікі Беларусі». На жаль, яго рэалізацыя праходзіць не без цяжкасцяў.

Напрыклад, істотнай праблемай з'яўляецца правядзенне незаконных будаўнічых работ і размяшчэнне рэкламы на аб'ектах без узгаднення з Міністэрствам культуры. Прыклад парушэння — дзеянні заказчыка будаўніцтва сінгагі на вуліцы Грыбавава ў Віцебску. Земляныя работы ў межах гісторычнага цэнтра пачалі без прысутнасці археолагаў...

На жаль, не фінансуюцца аб'екты культуры, уключаныя ў пералік абласной інвестыцыйнай праграмы. У тым ліку і помнік архітэктуры XIX стагоддзя — манастыр бернардынцаў у Дуброўне. Яго плануюць выкарыстоўваць у якасці гісторыка-краязнаўчага музея.

Пытанне стварэння ахоўных зон асабліва актуальнае для помнікаў археолагіі. Яны, у адсутнасць ад помнікаў гісторыі і архітэктуры, часцей за ўсё падвяргаюцца разбуранню і пашкоджанню падчас будаўнічых і земляных работ.

Былі агучаны і іншыя праблемы. Дэпутаты таксама наведвалі аб'екты на тэрыторыі, за якія адказваюць у Пліскім сельвыканкаме.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@vziasda.by
Глыбоцкі раён — Віцебск.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

САБЕТА ДЛЯ ВІВАРЫЧКАГА ІДЭАЛОГІЧНАГА РАЙОННАГА СЕЛЬСАВЕТА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыя «Навадзвечка» ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**

Адказная за выпуск **КАРПЕНКА Н.У.**

Грамадскі савет: **ГЕРАСІМОВІЧ С.М.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **АСКЕРКА Ю.В.**, адказны сакратар Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання пры Савете Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь;

НАВУМЕНКА А.В., старшыня Нараўнскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М.Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — Рэдакцыя «Навадзвечка» ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДПАС РАДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12; e-mail: info@vziasda.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларусы Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 30 жніўня 2016 года.

ДОМ, ДЗЕ ЗНАХОДЗЯЦЬ НАДЗЕЮ

У Брэсце адкрылі абноўлены цэнтр рэабілітацыі дзяцей з неўралагічнымі захворваннямі «Тонус»

Для многіх і многіх людзей гэта стала сапраўды падзеяй: магчымаць знаходзіцца побач з дзіцем, якое праходзіць курс лячэння і рэабілітацыі. Да былога цэнтру «Тонус», у якім літаральна паднімалі на ногі хворых дзяцей, прыбудавалі новы корпус. Цяпер большую прастору займалі пакоі, залы для лячэбнай фізкультуры, заняткаў і працэдур. І галоўнае, бацькі хворых дзяцей атрымалі магчымаць жыць у цэнтры, а не здаймаць нумары ў гасцініцы, шукаць кватэру. Кошт пражывання складае 9 рублёў за суткі.

А пачыналася ўсё амаль 25 гадоў таму бадай што з аднаго чыстага энтузіязму. Цяпер такое нават уявіць сабе цяжка, бо любая новая ўстанова пачынаецца з узгадненняў, пакета дакументаў і пэўнай сумы грошай з гарантыяй іх далейшага паступлення. Тады ж малады доктар-неўролаг з дзіцячай паліклінікі Ларыса Багдановіч вырашыла рызыкнуць. На гэта падштурхнула разгубленасць бацькоў, якія заставаліся сам-насам са сваёй бядой. Разваліўся Саюз, імяліва раслі цэны, і людзі страцілі магчымаць ездзіць у спецыялізаваныя ўстановы Масквы, Кіева, Санкт-Пецярбурга. Бацькі хворых дзяцей прыйшлі з прапановай стварыць у Брэсце нешта падобнае таму, што яны бачылі ў вялікіх гарадах. Бацькі ведалі — лячэнне ДЦП мае становічы зрухі, калі займацца з дзіцем пастаянна на працягу гадоў.

Найперш Ларыса Багдановіч засяла за літаратуру. Знайшліся яшчэ аднадумцы, падтрымаў тагачасны галоўны ўрач Алксандр

Каліцук. Некалькі пустых пакояў у дзіцячым садку №63 ім аддалі без праблем. Медыкі хутка абсталівалі кабінеты. Працавалі, як і раней, на стаўках у паліклініцы, а суды прыходзілі пасля работы ў свой вольны час. Каб займаць нейкую шылду, зарэгістравалі як малое прадпрыемства, але гэта нічога не дало. Патэнцыйныя спонсары ставілі ўмову рабіць лячэнне платным, а гэта супярэчыла перакананням доктара Багдановіч. Грошай не было, усё даводзілася рабіць сваімі рукамі. Фарбавалі, клеілі, нават пандус пабудавалі ўласноручна.

Паступова сродкі стаў выдзяляць аблвыканкам, потым перайшлі пад крыло Таварыства інвалідаў. У 1994 годзе Ларыса Багдановіч стала дырэктарам цэнтру, а праз чатыры гады ўстанова была перададзена Міністэрству аховы здароўя і атрымала статус рэспубліканскай. Гэта штрыхі гісторыі.

Сёння ў абласным цэнтры медыцынскай рэабілітацыі для дзя-

цей з псіхонеўралагічнымі захворваннямі «Тонус» працуе крыху больш за сто чалавек. У іх ліку 10 дактароў, 22 медыцынскія сестры. А ў чэрвені 2012 года было распачата будаўніцтва трохпавярховага спальнага корпуса на 88 месцаў. Гэта значыць 44 дзіціці з іншых гарадоў і рэгіёнаў краіны могуць праходзіць рэабілітацыю разам са сваімі бацькамі. Новы корпус адкрывалі ва ўрачыстай абстаноўцы з традыцыйным пераразаннем стужачкі.

Ларыса Багдановіч была на свяце ў якасці ганаровага гасця. Цяпер яна дзеючы дэпутат Палаты прадстаўнікоў нашага парламента, а галоўным урачом цэнтру працуе яе сын — Андрэй Багдановіч. Калегі казалі, што яны былі б надзвычай рады ўбачыць Ларысу Мікалаеўну ў хуткім часе ўрачом сваёй установы. Можна, так і будзе, але нават калі і не, то Ларысе Багдановіч удзячныя за цэнтр тысячы людзей, чые дзеці атрымалі лячэнне і рэабілітацыю.

На ранішнік, прысвечаны адкрыццю установы, прыйшоў шмат бацькоў з пацыентамі — ад самых маленькіх да падлеткаў. Брастаўчанка Наталля Грычук возіць на працэдурцы двухгадоваю дачушку Ксёню больш за год. Маладая маці падзялялася радасцю: Ксюша навучылася гаварыць, а нядаўна пайшла сваімі ножкамі. Цяпер з дзючынкай займаецца

лапагед, і ў маці ёсць надзея, што да школы дачушка выраўняецца ў развіцці са сваімі ровеснікамі і пойдзе на заняткі ў агульнаадукацыйны клас як звычайнае дзіця без усялякіх абмежаванняў.

Святлана Кузьміцкая прывезла ў калыясы сына Кірыля, якому тры з паловай гады. Хлопчык пакуль не ходзіць, але прагноз урачоў добры. Сям'я спадзяецца, што Кіруша хутка пачне хадзіць. І гэта надзею ім падарылі менавіта ў «Тонусе».

Каштоўнасць медыцынскай установы ў тым, што яна працуе не толькі з дзецьмі, але і з бацькамі. Навіна аб тым, што нарадзілася хворое дзіця, бывае не пад сілу жанчыне. Здарэаецца, шок мяняецца адчаем, дэпрэсіяй у розных яе праяўленнях. І трэба тэрмінова дапамагчы чалавеку. У «Тонусе» ёсць псіхолагі, якія памалу, паступова рыхтуюць жанчыну да неабходнасці далейшага жыцця, да яе намаганняў па лячэнні і рэабілітацыі дзіціці. Дапамагаюць такім жанчынам і мамы-калегі. У поўнай разгубленасці, неабароненасці чалавека перад несправядлівым лёсам вельмі важным бывае слова падтрымкі таго, хто перажывае падобнае. Так і жывуць яны адным калектывам: бацькі, дзеці, супрацоўнікі. Аб гэтым гаварыла на цырымоніі адкрыцця маці пацыента Марына Багданова. Яна

Старшыня Брэсцкага аблвыканкама Анатоль Ліс з пацыентамі «Тонуса».

назва ўстанову домам, дзе семі знаходзяць надзею. Іна Сахарук і Ірына Самасюк, загадчыцы двух асноўных аддзяленняў цэнтру, у размове з карэспандэнтам адзначылі, што стасункі і практыка, атрыманыя мамамі ў аддзяленні, дапамагаюць ім і потым. Яны падтрымліваюць зносіны паміж сабой, дапамагаюць адно аднаму, абменьваюцца вопытам на працягу гадоў. Нарэдка пачынаюць сябраваць сем'ямі.

Павіншаваць калектывы цэнтру, пацыентаў і бацькоў са знамянальнай падзеяй прыехаў старшыня аблвыканкама

Анатоль Ліс. Кіраўнік вобласці адзначыў, што на будаўніцтва новага корпуса з абласнога бюджэту пайшло 54 мільярды неадзначаных рублёў. Найноўшае замежнае абсталяванне для рэабілітацыі набывае за кошт Міністэрства аховы здароўя. Яшчэ з закупкай абсталявання дапамог Дзіцячы фонд ААН (ЮНІСЕФ). З падзякай успаміналі ў гэты дзень і спонсары. Напрыклад, гандлёвая сетка «АЛМ» купіла апаратуру для «Тонуса» на 1 мільярд неадзначаных рублёў. Усё новае артапедычныя сістэмы, трэна-

Падчас адкрыцця.

Новае абсталяванне.

жоры, нейра-рэабілітацыйныя касцюмы і іншае спецыфічнае абсталяванне азначаюць для пацыентаў цэнтру новы ўзровень рэабілітацыі.

«Тонус» стаў першай у краіне ўстановай падобнага тыпу. Тут за ўвесь час праляццала каля 30 тысяч дзяцей. Толькі летась курс лячэння прайшлі

1455 дзяцей. Вядома ж, не ўсе дабіваюцца жаданага выніку, не ўсіх удаецца падняць на ногі. Але ва ўсіх пасля лячэння здароўе палепшаецца, усё атрымліваюць хоць маленечкі свае перамогі. Многія знаходзяць надзею, што асабліва важна.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

КРОПКІ КРЭАТЫВУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Каля 15 варыянтаў ужо ёсць, плюс некаторыя зараз рэстаўруюцца. Паступова гэтая кампазіцыя будзе паўняцца. А сама аграсядзіба — хата маіх бацькоў. У ёй каля сямі гадоў знаходзілася школа. Мы ўкладваем душу ў нашу працу, выкарыстоўваем усё нашыя жыццёвыя вопыты. Стараемся выконваць традыцыі, якія склаліся тут, на налібоцкай зямлі.

Аграсядзіба знаходзіцца побач з Налібоцкай пушчай, таму трэба быць гатовым да візітаў дзікіх жывёл. Аднойчы прыехала да Шакуноў маладая пара на машыне. І ўсю ноч у аўтамабілі ўключалася сігналізацыя. Вядома, у цэнтры ўсім было вусцішна ісці правяраль, у чым справа. Раніцай высветлілі, што прыходзілі алені і злізвалі соль. А недалёк ад аграсядзібы знаходзіцца палі, куды ў пэўныя перыяды выходзяць зубры ў пошуках ежы.

Лясныя сцежкі

Экясцэжка, якая праходзіць па налібоцкім лесе, расказавае больш пра яго жыхароў. Гэты заказнік — найбуйнейшы лясны масіў у Еўропе. На яго тэрыторыі растуць каля 30 відаў раслін, занесеныя ў Чырвоную кнігу, бяруць пачатак 23 ракі. **Інжынер-экалаг Юрый МАЗУРА** расказаў, каго можна сустрэць у лесе.

У нас рысяў шмат. Мядзведзь сам прыйшоў з Бярэзінскага запаведніка. Вялікая колькасць высакародных аленяў. Казулі ёсць. У далёкія часы зубры засялялі наш налібоцкі лес. Але ў вайну зубры былі цалкам знішчаны.

У кветкавых зарасніках аграсядзібы «Экафлора».

ны. І ў 1994 годзе да нас завезлі 15 асобін з Белаўжскай пушчы. Пушча наша вельмі маладая. Пасля вайны, у 1950—1960-х гадах, яна высякалася, каб аднавіць разбураныя гарады, у тым ліку Мінск. Калі Белаўжская пушча дзіўна велічынны лясамі, у нас такога практычна няма. Сярэдні ўзрост нашых лясцоў 60—70 гадоў. Практычна ўсе яны былі адноўлены штучна. Рукамі работнікаў лясной гаспадаркі ствараліся лясныя культуры. Сёння мы маем даволі добрыя лясныя масівы, але ён малады. Лясная меліярацыя пушчу нашу трохі падкасіла. Дзесьці змяніліся ландшафты, таму што было вельмі шмат балот, былі паўнаводныя рэкі — сёння гэтага таксама ў нас няма. Дзе ў нас былі балоты, цяпер аруць, сеюць. З аднаго боку, гэта прыносіць даход, але з другога — водны баланс парушаны. І гэта даволі сур'ёзна адбіваецца на ўсім. У нас было багата журавін, сёння гэтага няма. А ў прыродзе усё звязана. Змяніліся папуляцыя цешчуроку, глушцоў. Сёння наш галоўны памочнік — бабёр, таму што ў нас практычна стаіць пытанне аднаўлення балот.

На ровар — і наперад

Праз Валожынскі раён пракладваецца міжнародны маршрут «ЕўраВела-2». Ён бярэ пачатак у ірландскім горадзе Голуэй і праходзіць праз Дублін, Лондан, Гаагу, Утрэхт, Мюнстэр, Вітэнберг, Берлін, Познань, Варшаву, Беласток, Мінск, Смаленск і Маскву. Такім чынам, ён аб'ядноўвае сталіцы шасці дзяржаў.

Некаторыя з гаспадароў ужо гатовыя да велатурыстаў, як **Дзмітрый**

НАКАНЕЧНЫ з аграсядзібы «За масточкам»

Хата была пабудавана яшчэ ў XIX стагоддзі і знаходзілася ва ўладаннях князя Чартарыйскага. У той час яна выкарыстоўвалася як гаспадарчае памішканне, а сям'я Наканечных зрабіла яе жыллой. Недалёка ад яе пабудавалі хатку для раварыстаў. Там ёсць стол для сядзення і вялікая прастора, дзе можна ўлегчыся і адпачыць са сваім спальным машком. Зручна для тых, хто не любіць рабіць доўгіх перапынаў у вандруаках.

У аграсядзібе «За масточкам» лебедзі выходзяць да гасцей.

Кветкі сваімі рукамі

Калі гаспадары некаторых аграсядзіб гавараць толькі навакольнай прыродой, то **сям'я ЦВІРКО** знайшла ў гэтым асаблівасць «фішку» для свайго бізнесу. Яны робяць стаўку на расліны. У кветкавым гаспадарстве «Экафлора» ёсць на што паглядзець не толькі аматарам, але і прафесійным батанікам. Толькі гераньў Наталля і Алег вырошчваюць 50 відаў. І гэта яшчэ не мяжа. Некаторы час таму ў іх з'явілася пеларонія Арома, якая здзіўляе не толькі сваім прыемным пахам, але і незвычайнымі якасцямі: калі ёю пацёрці поўсць, напрыклад, ката, яна стане шаўкавістай.

Не так даўно генетыкі вывелі новы від кветак — астэаспермум 3D. У адrozenне ад звычайных і іх сярэдзіна рамонка махровая, што, па-першае, прыгожа, а па-другое — не дае закрываць пясцікі ні нанач, ні ў дождж. Кветкі ўжо з'явіліся ў гаспадарцы сям'і Цвірко. Даведацца пра розныя навінкі срод кветак і палепшыць свае веды па садоўніцтве можна на майстар-класах, якія праходзяць у «Экафлоры».

У нас будзе некалькі напрамкаў: духмяныя травы, пакаёвыя расліны, ар-

ліла аўтамабільная траса. Сябруюць яны па-суседску, выбіраюць розныя напрамкі па развіцці аграгатурызму. **Гаспадар «Коні-поні» Аляксандр СТАЛЯРСКІ** ў асноўным працуе з карпаратыўным адпачынкам. Побач з аграсядзібай ёсць невялікі заапарк з альпакамі, в'етнамскімі свіннямі, камерунскімі козамі і іншымі жывёламі: — Сёння ў нас у гаспадарцы 40 племянных цяжкавозных коняў. Мы сабралі самых вялікіх з усёй Еўропы, каб паспрабаваць рэанімаваць

з'явіцца вялікая стайня, манеж, выстава коннага інвентара, карэт, экіпажаў, брычак. Гаспадары намераны зрабіць вялікую залу з магчымацю прыцягнення кейтэрынгу (харчаванне на адлегласці) і дамы для пражывання. Ёсць з'яўкі на медыцынскую рэабілітацыю. У Беларусь прыязджаюць рабіць разнастайныя касметалагічныя працэдурны і аперацыі, пасля людзям патрэбна адпачынаць, каб прайшлі сінякі. У «Коні-поні» ёсць папярэдняя дамоўленасць на такі кірунак.

Зрабі сам

Адзін з напрамкаў у аграгатурызме — сядзібы-экамузеі. Такі статус яны атрымліваюць тады, калі ў іх ёсць праграма, зробленая на аснове промыслу. Напрыклад, як у **гаспадар Васіля ФРАЛОВА ў «Свецце пчол»**. Ён — патомны пчалар, працягвае традыцыі, закладзеныя яго дзедам. Васіль знаёміць сваіх гасцей з рознымі «прафесіямі» гэтых насякомых. У яго можна даведацца не толькі, як «правільныя пчолы» робяць «правільны мёд», але і як у даўніну людзі абаранялі вулі ад мядзведзяў. Многія сядзібы, і гэтая не выключэнне, прапаноўваю квесты не толькі дзеля забавы, але і для таго, каб вывучыць нешта новае. Так, у сядзібе «Свет пчол» школьніку падчас гульні знаёміць з яскравым жыццём.

А на «Хутары дудара» існуе цэлы музей музычных інструментаў. Яго **гаспадар Аляксандр ЛОСЬ** з задавальненнем на іх іграе і расказвае іх гісторыю. Так, лічыцца, што першыя цымбалы прыйшлі ў Беларусь з уярэмі ў XV стагоддзі. Таксама можна ўбачыць, што цымбалы з Эмена вельмі падобныя да беларускіх, толькі што няма

На «Хутары дудара» гасцей сустракаюць з музыкай.

галаснікоў і трохі інакш размешчаны падстаўкі. Гаспадар выбраў месца для свайго аграсядзібы не выпадкова:

— Тут раней была хата, у ёй жылі вельмі цікавыя людзі — настайны. Сям'я збудавала дом у 1924 годзе. Гэта былі інтэлігентныя людзі, якія сябравалі з паэтамі, літаратарамі. Якуб Колас быў тут частым гасцем пасля вайны. Шаўчка з суседняй Арлоўшчыны нават напісала яго напісаць некалькі радкоў: «І Шаўчка мёдам пачастуе, / І чарку поўную налье». І па дружбе гэтая хата перайшла мне ад гаспадароў. Мы доўжым тую традыцыю гасцявання.

Справа сямейная

У валожынцаў шмат ідэй. Так, **гаспадар аграсядзібы «Ганка» Анатоль ГАНЕЦ** пастаянна пашырае магчымасці адпачынку на сваёй зямлі, уцягваючы ў гэтую справу сваіх сваякоў. Бо аграгатурызм часцей за ўсё справа сямейная. Тыя, хто мяняе гарадское жыццё на ўласны бізнес на хутары заўважаюць, што становяцца бліжэй да сваіх дзяцей. А яны, у сваю чаргу, самі часта пераязджаюць услед за бацькамі.

Летась Беларусь заняла другое месца ў намінацыі «Аграгатурызм» па выніках галасавання ў конкурсе National Geographic Travel Awards 2015. Абагнаць нашу краіну змагла толькі Італія. Каб падштурхнуць гасцей валожынскай зямлі да наведвання ўсіх 25 «кропак крэатыў», якія з'явіліся ў раёне, быў створаны пашпарт турыста. У ім гаспадары сядзіб ставяць пячаткі. А галоўная мэта — сабраць усё!

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

РАДЫУС БЯСПЕКИ МУСЯЦЬ СТВАРЫЦЬ ДАРОСЛЫЯ

— Яшчэ з дашкольнага ўзросту бацькі мусяць сфарміраваць паняцце аб бяспецы ў цэлым, вучыць дзіця асцярожнасці. Гэта можна рабіць з дапамогай гульні, казак, прыкладаў з мультыпличаскіх фільмаў.

Вельмі важным фактарам з'яўляецца і ўласны прыклад бацькоў. Калі вы, ідучы з хаты, выключыце ўсе электрапрыборы, правяраеце, ці перакрыты газ і вада, і ў якасці гульні прыцягваеце ў гэты працэс малюга, то ён абавязкова, калі пасталее, будзе рабіць гэтак жа. Бо правільныя дзеянні бацькоў — самыя важныя і галоўныя падмурак бяспечных паводзін у дзіцяці ў будучыні.

Бяспэку для малюга ў доме тое ўсё дробныя прадметы. Асабліва на гэта трэба звярнуць увагу маладым бацькам. Схавайце падалей батарэйкі, запалкі, іголку, нажы, бытавую хімію, лекі, цыгарэты і разнастайныя харчовыя кіслоты. Для электрычных рэзак лепш набыць спецыяльныя засланкі. Яны каштуюць зусім танна, а карысць ад іх неацэнная: малы не засуне пальцы пад напружанне ў 220 вольт.

З ДЗЕЦЬМІ ТРЭБА РАЗМАЎЛЯЦЬ ДАВЕРЛІВА

— Не менш траўмай, атрыманых у выніку адсутнасці належнага кантролю з боку дарослых, і ў дзіцяці маладошага школьнага ўзрос-

ту, — працягвае Алена Дзітрук. — Пасля пастануплення ў навучную ўстанову яны атрымліваюць большую самастойнасць. І траўмы сярод школьнікаў вельмі разнастайныя.

Нярэдка траўмы дзеці атрымліваюць па дарозе дадому. Маршрут можа быць пракладзены самім дзіцем у вельмі небяспечных месцах — праз пусты, гаражы, стадыёны. Таму лепш дарогу, па якой малы будзе ісці ў школу і вяртацца з яе, пракласці бацькам.

Але бацькоўскі кантроль мусіць распаўсюджвацца і на інфармацыйную бяспэку. Цікаўся, якія старонкі ў інтэрнэце наведвае сын ці дачка, з кім мае зносіны, якія глядзіць фільмы і чым захапляецца. Дзіцячае са адным з вельмі небяспечных захапленняў дзіцяці і падлеткаў стала сэлфі. Тут таксама важна растлумачыць, чым можа скончыцца захапленне бяздумна фатаграфавання.

Самае галоўнае, пра што павінны памятаць бацькі, — гэта тое, што з дзецьмі трэба размаўляць даверліва. Крыкам і забаронай вы нічога не дабіцеся. Наадварот, карыснымі акажуцца разважлівыя аргументы і спакойныя тлумачэнні. Дзеці павінны давяраць сваім бацькам і заўсёды ведаць, што могуць разлічваць на іх падтрымку і разуменне ў любой, нават самай складанай, сітуацыі.

Акрамя таго, мы раім прагаварыць разам з малым алгарытм дзеянняў у надзвычайным становішчы. Ён мусіць ведаць, што ў небяспечнай сітуацыі можна пазваніць па тэлефоне 101, 112. Вучыць школьніка карыстацца электрапрыборамі (напрыклад, разграць суп у мікрахвалёўцы). Хай ён спачатку зробіць гэта пад вачым наглядам, а праз нейкі час ужо самастойна і правільна будзе выконваць усё дзеянні.

Вос так, паступова, крок за крокам, трэба цяпляць тлумачыць, папярэджаць і заўсёды быць напачатку. І іншага шляху няма. Кантроль за малым з боку бацькоў павінен прысутнічаць абавязкова.

ва. Тэлефануйце перыядычна, цікаўцеся, чым ён заняты, з кім і дзе знаходзіцца.

МУЛЬТМЕДЫЙНАЯ ПРАДУКЦЫЯ ДЛЯ САМЫХ МАЛЕНЬКІХ

— Мы распрацавалі мноства наглядна-выяўленчай прадукцыі для розных узростаў. Для дашкалятай выйшла кніга «Урокі бяспекі. Вучымся, гуляючы з Фількам і Ліпай», размаўляў «Вучым правілы бяспекі разам», — кажа Алена Дзітрук. — Для малодшых школьнікаў былі надрукаваны «Першыя пропускі бяспекі». Выдавецкі дом «Звязда» таксама не застаўся ўбаку. Тут выданыя кнігі «Як звертаняты правілы бяспекі на вадзе вывучалі». Аўтар — Генадзь Аўласенка.

Для старшакласнікаў выйшлі кнігі «Геаметрыя бяспекі» і ўніверсальны зборнік парад «Што рабіць, калі...». Лагічна працяг яны атрымалі ў выданні для дарослых «Памятка для бацькоў».

Ратаўнікі не абмяжоўваюцца выключна друкаванымі матэрыяламі. На сайце 112.by ў раздзеле «Мультымедыяныя матэрыялы па АБЖ» размешчана мноства метадычных тэкстаў. Таксама ў вольным доступе там знаходзіцца аўдыяказкі.

Акрамя таго, сёлета быў выпушчаны дакументальны фільм «Недзіцячыя гульні». У аснову яго сцэнарыя былі пакладзены розныя надзвычайныя сітуацыі ў удзелам дзяцей, якія адбыліся не рэальна далёка, а ў нашай краіне. Мы раім абавязкова паглядзець яго і бацькам, і дзецям.

Валяр'ян ШКЛЕННІК. schklennik@zviazda.by

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

БЕЛАРУСБАНК ПУБЛИЧНАЯ ОФЕРТА (ПРЕДЛОЖЕНИЕ) на заключение договора срочного отзывного банковского вклада в белорусских рублях «Интернет-депозит – Тренд Отзывный»

Настоящий документ, размещенный в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by Открытым акционерным обществом «Сбергательный банк «Беларусьбанк», именуемым в дальнейшем «Вкладополучатель», является публичной офертой, то есть предложением Вкладополучателя заключить договор срочного отзывного банковского вклада (в белорусских рублях) (далее – Договор) с физическим лицом, являющимся владельцем текущего (расчетного) банковского счета, доступ к которому может быть обеспечен при использовании дебетовой банковской платежной карточки (далее – карточка), оформленной на его имя, именуемым в дальнейшем «Вкладчик».

Текущий (расчетный) банковский счет, доступ к которому может быть обеспечен при использовании карточки Вкладчика (далее – текущий счет), должен быть открыт в белорусских рублях в одном из подразделений Вкладополучателя.

Вкладополучатель считает себя на условиях, указанных в настоящем предложении, заключившим Договор с Вкладчиком, который при соблюдении условий настоящего предложения и в порядке, им предусмотренном, ответится на настоящее предложение (акцептует предложение). Договор считается заключенным между Вкладополучателем и Вкладчиком в момент акцепта Вкладчиком публичной оферты Вкладополучателя.

Акцептом публичной оферты – заключением настоящего Договора на изложенных далее условиях является совершение Вкладчиком в системах дистанционного банковского обслуживания Вкладополучателя (далее – системы ДБО): системы «Интернет-банкинг» Вкладополучателя (далее – система «Интернет-банкинг») с использованием реквизитов карточки либо в инфокиоске Вкладополучателя¹ (далее – инфокиоск) с использованием карточки операции по переводу с текущего счета суммы первоначального взноса для зачисления на вкладной счет, открываемый согласно настоящему Договору.

Вкладополучатель размещает Договор в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by и в системах ДБО, определенных Вкладополучателем.

Для совершения акцепта в системе «Интернет-банкинг» карточка должна быть зарегистрирована в системе «Интернет-банкинг» Вкладополучателя, в инфокиоске – регистрация карточки не требуется.

Размер первоначального взноса на вкладной счет определяется Вкладчиком самостоятельно с учетом требований подпункта 2.2.2 настоящего Договора и указывается в документе, формируемом в системе ДБО по факту совершения данной операции в подтверждение ее совершения.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРА

1.1. По настоящему Договору Вкладополучатель принимает белорусские рубли – вклад, переведенные Вкладчиком с текущего счета в системе «Интернет-банкинг» с использованием реквизитов карточки либо в инфокиоске, с использованием карточки и обязательство вернуть сумму вклада в соответствии с настоящим Договором, а также в порядке и на условиях, определенных настоящим Договором, выплатить начисленные по вкладу проценты.

1.2. Срок возврата вклада – день истечения

одного	трех	шести	девяти
--------	------	-------	--------

 месяцев со дня акцепта настоящей публичной оферты.

1.3. В рамках настоящего Договора используются следующие термины: вкладной счет – счет, открытый Вкладополучателем Вкладчику для учета денежных средств, привлеченных во вклад;

зачисление – увеличение остатка денежных средств на вкладном (текущем) счете. Зачисление производится не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за днем перевода (списания); перевод – совершение в системе «Интернет-банкинг» либо в инфокиоске операции по переводу с текущего счета суммы денежных средств для зачисления на вкладной счет; пониженная процентная ставка – ставка вклада до востребования в белорусских рублях для физических лиц;

описание – уменьшение суммы денежных средств, доступных на вкладном счете для распоряжения Вкладчиком.

1.4. В связи с тем, что день перевода (списания) и день зачисления денежных средств на вкладной (текущий) счет Вкладчика могут не совпадать, Вкладчик проинформирован и согласен, что до момента зачисления денежных средств на вкладной (текущий) счет возможность совершения операций в указанный период времени с данными денежными средствами может быть ограничена.

1.5. Вид договора: договор срочного отзывного банковского вклада.

¹ При наличии технической возможности.

² Указывается в тексте оферты в зависимости от выбранного срока возврата вклада – «одного», «трех», «шести», «девяти».

2. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ СТОРОН

2.1. Вкладополучатель обязуется: 2.1.1. обеспечить сохранность вклада, своевременное исполнение своих обязательств по Договору и банковскую тайну Вкладчика;

2.1.2. списать сумму вклада в день наступления срока возврата вклада (досрочно – при наличии подтвержденного посредством системы ДБО волеизъявления Вкладчика) для зачисления на текущий счет.

Если день наступления срока возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, то датой наступления срока возврата вклада считается первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем. В этом случае:

проценты по вкладу за вышеуказанные дни начисляются по ставке, действовавшей по вкладу в последний день, предшествующий дню наступления срока возврата вклада;

выплата процентов путем присоединения к остатку вклада (с последующим в этот же день списанием с вкладного счета для зачисления на текущий счет) производится в первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем.

Зачисление на текущий счет суммы вклада при наступлении срока его возврата осуществляется в сроки, определенные пунктом 1.3 настоящего Договора;

2.1.3. оказывать услуги по вкладу, установленные Вкладополучателем;

2.1.4. по требованию Вкладчика возвратить вклад вместе с суммой процентов, установленных настоящим Договором, без перерасчета их по пониженной процентной ставке и уплатить штраф в размере 1/2 (одной второй) базовой величины, определенной в соответствии с законодательством Республики Беларусь на день выплаты штрафа, в случаях неисполнения обязательств Вкладополучателя по возврату вклада, выплате процентов;

Возврат суммы вклада, суммы процентов в вышеуказанных случаях, а также выплата суммы штрафа осуществляются путем зачисления указанных денежных средств на текущий счет Вкладчика.

2.2. Вкладчик обязуется:

2.2.1. оплачивать услуги, оказываемые Вкладополучателем в соответствии с подпунктом 2.1.3 настоящего Договора, в размере, определенном Вкладополучателем, в момент оказания соответствующей услуги;

2.2.2. перечислять денежные средства на вкладной счет с учетом требований к размеру минимальной суммы первоначального взноса и минимальной суммы единовременного дополнительного взноса во вклад, которые устанавливаются Вкладополучателем и указываются в системе ДБО;

2.2.3. не предпринимать действий, направленных на закрытие текущего счета, до дня наступления срока возврата вклада;

2.2.4. возвращать сумму излишне зачисленных на текущий счет денежных средств в случае, если такая переплата произошла в результате нарушения условий Договора из-за технического сбоя и некорректной работы программного обеспечения.

2.3. Вкладополучатель имеет право:

2.3.1. не оказывать Вкладчику услуги по вкладу до момента ее оплаты;

2.3.2. при закрытии текущего счета по волеизъявлению Вкладчика в период до наступления срока возврата вклада закрыть вкладной счет на условиях перерасчета процентов в соответствии с пунктами 4.1–4.2 настоящего Договора (досрочное истребование вклада) с зачислением остатка денежных средств на текущий счет прежде, чем текущий счет будет закрыт.

2.4. Вкладчик имеет право:

2.4.1. расторгнуть Договор по основаниям, предусмотренным законодательством Республики Беларусь, в том числе в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения Вкладополучателем своих обязательств;

2.4.2. удостоверить распечатанный документ, сформированный в системе ДБО по факту акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора), в подразделении Вкладополучателя, определенном Вкладополучателем. Документ удостоверяется путем проставления печати подразделения Вкладополучателя, подписи уполномоченного работника Вкладополучателя с указанием должности, ФИО и даты удостоверения документа;

2.4.3. ежемесячно получать проценты по вкладу в соответствии с пунктом 3.3 настоящего Договора.

3. ПРОЦЕНТЫ ПО ВКЛАДУ

3.1. Проценты по вкладу на момент заключения настоящего Договора начисляются исходя из процентной ставки (в процентах годовых) в размере, установленном уполномоченным органом Вкладополучателя и действующем по вкладу на момент заключения настоящего Договора.

Размер процентной ставки (в процентах годовых) указывается Вкладополучателем на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by). Размер процентной ставки (в процентах годовых), действующий на момент заключения настоящего Договора, также указывается Вкладополучателем в документе, формируемом в системе ДБО по факту акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора).

3.2. Размер процентной ставки может изменяться Вкладополучателем в одностороннем порядке после предварительного уведомления Вкладчика путем размещения объявлений на информационных стендах Вкладополучателя, размещения информации на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by) и опубликования в газете «Звезда». Днем предварительного уведомления считается день опубликования в вышеуказанной газете. В случае уменьшения Вкладополучателем в одностороннем порядке указанной ставки новый размер применяется к вкладу по истечении одного месяца со дня уведомления. В случае увеличения Вкладополучателем размера указанной ставки новый размер применяется к вкладу со дня принятия решения уполномоченного органа Вкладополучателя, если иной день не указан в данном решении.

3.3. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, до дня наступления срока возврата вклада причитающиеся по вкладу проценты выплачиваются путем присоединения к остатку вклада в последний рабочий день каждого календарного месяца (ежемесячная капитализация) и в день наступления срока возврата вклада в соответствии с подпунктом 2.1.2 настоящего Договора.

3.4. Выплата процентов путем присоединения к остатку вклада производится также при совершении операций в соответствии с пунктом 4.3 настоящего Договора.

3.5. При начислении процентов количество дней в году принимается фактическое (365 или 366 в високосном году). Проценты по вкладу начисляются за каждый календарный день года исходя из ежедневных фактических остатков суммы вклада. При этом начисление процентов на сумму денежных средств по вкладу производится со дня ее перевода и до дня ее списания.

3.6. Со дня перевода (списания) денежных средств в сумме перевода (списания) хранится на условиях, установленных для соответствующего вкладного счета (текущего счета), на который производится зачисление.

4. УСЛОВИЯ СОВЕРШЕНИЯ РАСХОДНЫХ ОПЕРАЦИЙ

4.1. Совершение в период до дня наступления срока возврата вклада следующих расходных операций влечет перерасчет процентов по пониженной процентной ставке:

в сумме, превышающей остаток капитализированных процентов;

в рамках беспорочного списания денежных средств;

в рамках наследования.

Пол совершение операций в рамках наследования понижаются операции, совершаемые на основании: завещательного распоряжения, решения нотариуса;

свидетельства о праве на наследство по завещанию или закону, выданного нотариусом или консульским должностным лицом Республики Беларусь;

свидетельства о праве на наследство по завещанию или закону, выданного нотариусом или консульским должностным лицом Республики Беларусь;

копии судебного постановления (решения, определения, постановления судов всех инстанций) с отметкой о вступлении его в законную силу или исполнительного листа в случае рассмотрения дела в судебном порядке;

свидетельства, выданного нотариусом исполнителю завещания⁴.

Перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке не производится, если до наступления срока возврата вклада расходные операции совершаются:

в сумме, не превышающей остаток капитализированных процентов (за исключением расходных операций в рамках наследования и беспорочного списания денежных средств);

с целью возврата ошибочно зачисленных во вклад сумм денежных средств (в том числе зачисленных не по назначению или излишне перечисленных).

При проведении перерасчета процентов Вкладополучатель определяет разницу между фактически выплаченными Вкладчику процентами и начисленными по пониженной процентной ставке.

³ Выдается в соответствии со статьями 909 и 1053 Гражданского кодекса Республики Беларусь.

центной ставке. Если выплаченные проценты превышают сумму начисленных процентов по пониженной процентной ставке, Вкладополучатель производит зачет встречных однорядных требований и совершает расходную операцию по сумме уменьшения остатка вклада на сумму образовавшейся разницы.

Фактически выплаченные проценты – проценты, начисленные исходя из размера процентной ставки по вкладу в соответствии с пунктами 3.1 и 3.2 настоящего Договора с учетом изменения ее размера.

4.2. При совершении расходной операции по вкладу в соответствии с пунктом 4.1 настоящего Договора (за исключением расходной операции в рамках беспорочного списания денежных средств) суммой расходной операции зачисляется на текущий счет не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за днем совершения указанной операции.

При этом:

денежные средства в сумме расходной операции со дня ее совершения хранятся исходя из условий договора текущего счета, на который производится зачисление;

совершение расходной операции, влекущей перерасчет процентов по вкладу, влечет полный возврат вклада с закрытием вкладного счета (за исключением расходной операции, совершаемой в соответствии с пунктом 4.3 настоящего Договора);

При наступлении срока возврата вклада списание остатка вклада с причитающейся суммой процентов производится в порядке и сроки, установленные настоящим Договором.

4.3. Совершение операций в рамках наследования возможно непосредственно с вкладного счета, при этом производится перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке.

Со дня совершения указанной выплаты остаток вклада хранится на вкладном счете с начислением процентов по пониженной процентной ставке. Приходные операции по вкладу не проводятся. Капитализация причитающихся по вкладу процентов проводится в соответствии с пунктом 3.3 настоящего Договора.

4.4. Любые расходные операции по вкладному счету, совершаемые наличными денежными средствами, осуществляются только в подразделениях Вкладополучателя.

4.5. Вкладчик выражает согласие на возврат излишне зачисленного на текущий счет путем перевода денежных средств до наступления любого из следующих обстоятельств (событий):

до момента, с которого проценты по вкладу начисляются в размере пониженной процентной ставки;

до дня прекращения или приостановки приема денежных средств во вклад в соответствии с решением уполномоченного органа Вкладополучателя.

5.2. В отношении имеющегося вклада завещательное распоряжение может быть составлено, а доверенность уполномоченного Вкладополучателем в подразделении Вкладополучателя в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь и локальных нормативных правовых актов Вкладополучателя.

5.3. При образовании нулевого остатка вкладной счет закрывается Вкладополучателем в установленном им порядке;

5.4. Вкладополучатель несет ответственность, установленную законодательством Республики Беларусь, за привлечение вкладов (депозитов) без лицензии на осуществление банковской деятельности либо в период отъезда или приостановления данной лицензии, в том числе в части осуществления банковских операций по привлечению денежных средств физических лиц.

5.5. Спорные вопросы, возникающие при исполнении настоящего Договора, разрешаются путем проведения переговоров. При недостижении согласия споры по настоящему Договору рассматриваются судом в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

5.6. Сохранность и возврат вклада гарантируются в порядке, установленном законодательством.

5.7. Досрочный возврат вклада по требованию Вкладчика производится путем совершения расходной операции по вкладу в соответствии с пунктом 4.2 настоящего Договора.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 01 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ

РОССОНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

Витебской области (далее – Россонский райисполком)

объявляет открытые торги в форме конкурса

о предоставлении в аренду рыболовных

угодий фонда запаса для ведения

промыслового рыболовства и организации

платного любительского рыболовства

Торги состоятся 3 октября 2016 г. в 11.00

по адресу: Витебская обл., г.п. Россонь, ул. Советская, 4, кабинет 83.

Объектами торгов являются озеро Нещеро лежцово-судачьего класса общей площадью 2857 га, расположенное в 15 км на восток от г.п. Россонь у д. Горбачево, и участок реки Нещерда протяженностью 1,5 км от истока из озера Нещеро (далее – рыболовные угодья). Срок заключения по результатам торгов договора аренды рыболовных угодий составляет 10 лет.

Сумма ежегодной арендной платы за предоставляемые в аренду рыболовные угодья составляет 24 007,2 белорусских рублей.

Условиями конкурса являются:

1. В течение двух месяцев со дня заключения договора аренды рыболовных угодий обустройство со стороны деревень Голынья, Лютыково и агрогородка Горбачево трех мест отлова с наличием на каждом из них не менее одной единицы малых архитектурных форм, костреца, туалета, контейнера для мусора; установка семи аншлагов со стороны подвезда к озеру от деревень Гиринь, Лютыково, Голынья, Байдино, Мураги, ур. Коренец, д. Горбачево; в течение шести месяцев – оборудование стоек для автомобильного транспорта у озера Нещеро со стороны аг. Горбачево.

2. Поставка рыбы в торговую сеть Россонского района или реализация ее с торгового места на рынке Россонь в количестве не менее 1 тонны рыбы в год.

3. Особожение жителей деревень Гиринь, Лютыково, Голынья, Байдино, Мураги, Горы и аг. Горбачево от платы за платное любительское рыболовство.

4. С 1 января по 1 августа, в период неурядования взятки под охрану большой воды, соблюдение на озере Нещеро специального режима охраны и использования мест обитания птиц данного вида, в том числе заповедования:

– осуществление хозяйственной деятельности, приводящей к бесполовти птиц, гибели гнезд и кладок; охота, изменение уровня воды, а также промысловый лов рыбы и использование плавучих средств с моторами на расстоянии 50 метров от полосы тростников;

– проведение работ, связанных с изменением естественного ландшафта и существующего гидрологического режима, кроме работ по его восстановлению;

– расчистка прибрежной и водной растительности в прибрежной полосе;

– применение пестицидов, в том числе уничтожение надводной растительности с применением гербицидов;

– выкашивание сухой полевой растительности, за исключением выполнения научно обоснованных работ по выкашиванию сухой растительности и ее остатков на корню, тростника, камыша и других зарослей дикорастущих растений.

5. Предложено иметь мероприятия по обустройству прилегающей к водоему территории и оказанию услуг, направленных на развитие платного любительского рыболовства.

Для участия в торгах уполномоченный лица вносят на расчетный счет Россонского райисполкома № 307/0000414 ЦБУ № 27 г.п. Россонь № 214 САО «АСБ Беларусбанк» в г. Новополье, МПО 1509011660, УНП 300009816, ОКПО 04062895, задаток в размере 20 процентов от ежегодной платы за предоставляемые в аренду рыболовные угодья в размере 4 801,4 белорусского рубля с подачной в комиссию по организации и проведению торгов (далее – комиссия) заявления.

К заявлению прилагаются:

– предложения в письменной форме о выполнении условий конкурса, запечатанные в отдельном конверте. Данные предложения являются окончательными и не могут уточняться в ходе торгов;

– копия платежного поручения, квитанции или иного документа, подтверждающего внесение задатка;

– доверенность представителя участника торгов и копия документа, подтверждающего его личность, в случае, если заявление подписывается не руководителем участника торгов, либо копия документа, подтверждающего полномочия руководителя участника торгов.

Контактный телефон/факс комиссии: (029) 41374137.

Адрес комиссии: Витебская область, г.п. Россонь, ул. Советская, 4, кабинет 51. Комиссия по организации и проведению торгов.

В суд Октябрьского района города Минска поступило заявление Калинин Надежды Николаевны об объявлении умершим РЫБАКА Виктора Николаевича 11.10.1955 года рождения, проживавшего по адресу: Гродненская область, Ошмянский район, аг. станции Ошмяны, ул. Ошмянская, д. 14, кв. 1, последнее известное место пребывания – Гродненская область, Ошмянский район, аг. станции Ошмяны, ул. Ошмянская, д. 14, кв. 1. Суд Октябрьского района города Минска предлагает всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о гражданине Рыбаке Викторе Николаевиче, сообщить их суду по адресу: город Минск, ул. Семашко, дом 33 в течение двух месяцев с момента публикации.

Утеренные ЗАО «СК «Белросстрах» квитанцию и страховые полисы считать недействительными:

– квитанция о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серии СВ № 0206177;

– полис комбинированный по добровольному страхованию строений и домашнего имущества граждан; добровольному страхованию гражданской ответственности владельцев квартир (2РН) серии БИ № 0012261;

– полис по добровольному страхованию имущества физических лиц; добровольному страхованию гражданской ответственности владельцев квартир ф. 2РН, 2ПТ серии БИ № 0023450-0023455;

– полисы по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу (2РН, 2ПТ) серии БИ №№ 1316426, 1251673, 1251675.

УНП 100782888

В публикации о результатах рекламной игры «Гуляем на озе», проводимой ОДО «Астотрейдинг» с 26 мая по 4 августа 2016 года, зарегистрированной Министерством торговли Республики Беларусь (свид. №2760 от 19.05.16), опубликованной в газете «Звезда» № 148 от 4 августа 2016 года, пункт 6 читать в следующей редакции: Призовой фонд разыгран полностью. Обладателями призов стали 199 человек.

Телефон для справок: 017 233-33-33.

УНП 69032737

БЕЛАРУСБАНК ПУБЛИЧНАЯ ОФЕРТА (ПРЕДЛОЖЕНИЕ) на заключение договора срочного отзывного банковского вклада в иностранной валюте «Интернет-депозит – Тренд Отзывный»

Настоящий документ, размещенный в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by Открытым акционерным обществом «Сбергательный банк «Беларусьбанк», именуемым в дальнейшем «Вкладополучатель», является публичной офертой, то есть предложением Вкладополучателя заключить договор срочного отзывного банковского вклада в

долларах США	евро	российских рублях
--------------	------	-------------------

(далее – Договор) с физическим лицом, являющимся владельцем текущего (расчетного) банковского счета, доступ к которому может быть обеспечен при использовании дебетовой банковской платежной карточки (далее – карточка), оформленной на его имя, именуемым в дальнейшем «Вкладчик».

Текущий (расчетный) банковский счет, доступ к которому может быть обеспечен при использовании карточки Вкладчика (далее – текущий счет), должен быть открыт в

долларах США	евро	российских рублях
--------------	------	-------------------

в одном из подразделений Вкладополучателя.

Вкладополучатель считает себя на условиях, указанных в настоящем предложении, заключившим Договор с Вкладчиком, который при соблюдении условий настоящего предложения и в порядке, им предусмотренном, ответится на настоящее предложение (акцептует предложение).

Договор считается заключенным между Вкладополучателем и Вкладчиком в момент акцепта Вкладчиком публичной оферты Вкладополучателя.

Акцептом публичной оферты – заключением настоящего Договора на изложенных далее условиях является совершение Вкладчиком в системах дистанционного банковского обслуживания Вкладополучателя (далее – системы ДБО): системы «Интернет-банкинг» Вкладополучателя (далее – система «Интернет-банкинг») с использованием реквизитов карточки либо в инфокиоске Вкладополучателя¹ (далее – инфокиоск) с использованием карточки операции по переводу с текущего счета суммы первоначального взноса для зачисления на вкладной счет, открываемый согласно настоящему Договору.

Вкладополучатель размещает Договор в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by и в системах ДБО, определенных Вкладополучателем.

Для совершения акцепта в системе «Интернет-банкинг» карточка должна быть зарегистрирована в системе «Интернет-банкинг» Вкладополучателя, в инфокиоске – регистрация карточки не требуется.

Размер первоначального взноса на вкладной счет определяется Вкладчиком самостоятельно с учетом требований подпункта 2.2.2 настоящего Договора и указывается в документе, формируемом в системе ДБО по факту совершения данной операции в подтверждение ее совершения.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРА

1.1. По настоящему Договору Вкладополучатель принимает

доллары США	евро	российские рубли
-------------	------	------------------

– вклад, переведенные Вкладчиком с текущего счета в системе «Интернет-банкинг» с использованием реквизитов карточки либо в инфокиоске² с использованием карточки, и обязательство возвратить сумму вклада в соответствии с настоящим Договором, а также в порядке и на условиях, определенных настоящим Договором, выплатить начисленные по вкладу проценты.

1.2. Срок возврата вклада – день истечения

трех	шести	двенадцати	восемнадцати	двадцати	тридцати
------	-------	------------	--------------	----------	----------

 месяцев со дня акцепта настоящей публичной оферты.

¹ Указывается соответствующая валюта (долларах США, евро, российских рублях).

² При наличии технической возможности.

³ Указывается в тексте оферты в зависимости от выбранного срока возврата вклада – «трех», «шести», «двенадцати», «восемнадцати» или «двадцати» трех».

САЦЫЯЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ: ШТО ГАРАНТУЕ ДЗЯРЖАВА?

(Заканчэне. Пачатак на 1-й стар.)

— **Добры дзень! Мяне завуц Вольга Мышкіна, жыву ў Мінску. Наша суседка з верхняга паверха — адзінокая старая, ледзь ходзіць. Бачу, што нават дарога ў краму даецца ёй няпроста. Дапамагем ёй, але ўвесь час гэта рабіць няма магчымасці — мы маладыя, любім падарожнічаць, часта вяздзем. Як яшчэ можна ёй дапамагчы, куды звярнуцца?**

— **У Чыжоўцы.**
— Гэта Заводскі раён... Значыць, трэба звярнуцца ў тэрытарыяльны цэнтр Заводскага раёна горада Мінска. У мэтах прадстаўлення разнастайных сацыяльных паслуг грамадзянам пажылога ўзросту і інвалідам у структуры тэрытарыяльных цэнтраў створаны спецыялізаваныя аддзелы, уключаючы і аддзел сацыяльнай дапамогі на даму, якія аказваюць паслугі па куплі і дастаўцы на дом прадуктаў харчавання, дастаўцы лекаў, прыбірання жылых памяшканняў і інш.

— **Гэта платныя паслугі?**

— Так, але яны аказваюцца па сацыяльна нізкіх тарифах. Тарыф за гадзіну на такія паслугі ў Мінску — 48 капеек (старымі грашмыма — 4750 руб.). А калі бабуля, акрамя ўсяго, яшчэ адзінокая і ў яе невялікі памер пенсіі (не перавышае двух бюджэтнай пражыткавага мінімуму, на сёння гэта 351 руб.), то яна будзе абслугоўвацца на ўмовах частковай аплаты, якая складае 60% ад тавару на сацыяльнай паслугі.

Аказанне сацыяльных паслуг на даму ажыццяўляецца на падставе пісьмовай заявы і дагавора аказання сацыяльных паслуг, складзенага паміж грамадзянінам (яго законным прадстаўніком), з аднаго боку, і тэрытарыяльным цэнтрам, з другога боку, пры наяўнасці ў грамадзяніна медыцынскіх паказанняў і (або) адсутнасці медыцынскіх супрацьпаказанняў для аказання сацыяльных паслуг, пацверджаных медыцынскай даведкай аб стане здароўя.

— **Турбуе вас Аляксандра Герасімовіч са Слуцка. Мяне цікавіць такое пытанне: калі пажылы чалавек знаходзіцца ў доме-інтэрнаце для састарэлых на дзяржаўным забеспячэнні, колькі пенсіі ён будзе атрымліваць на руіку?**

— Асобам, якія знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні ў дамах-інтэрнатах, пенсія выплачваецца з улікам кошту ўтрымання ў доме-інтэрнаце. Калі пажылы чалавек знаходзіцца на поўным дзяржаўным забеспячэнні, яму гарантуецца выплата 10% назначанай пенсіі, але не менш за 20% мінімальнага па-

меру пенсіі па ўзросце. У выпадку, калі памер пенсіі перавышае кошт утрымання, выплачваецца розніца паміж пенсіяй і коштам утрымання, але не менш вышэй названай гарантыі. Гэтая норма прапісана ў артыкуле 84 Закона «Аб пенсійным забеспячэнні».

— **Мяне завуц Аксана Юрчанка, я з Баранавіч павуц тэлефаную. Калі ласка, адкажыце, што трэба для таго, каб майго бацьку ўзялі на сацыяльнае абслугоўванне на даму? Яму 72 гады, жыве ў г.п. Гарадзішка Баранавіцкага раёна.**

— Для заключэння дагавора аказання сацыяльных паслуг вашаму бацьку неабходна звярнуцца ў тэрытарыяльны цэнтр па месцы жыхарства і прад'явіць дакумент, які сведчыць асобу, дакументы аб праве на льготы (калі ён карыстаецца якімі-небудзь ільготамі), а таксама медыцынскую даведку аб стане здароўя, якая змяшчае інфармацыю аб наяўнасці медыцынскіх паказанняў і (або) адсутнасці медыцынскіх супрацьпаказанняў для аказання сацыяльных паслуг у форме сацыяльнага абслугоўвання на даму.

Работнікі цэнтра на працягу трох рабочых дзён правядуць абследаванне матэрыяльна-бытавога становішча вашага бацькі, складу акт абследавання і зробіць запыт дакументаў, прадугледжаных заканадаўствам, калі яны адсутнічаюць.

Расшэне аб заключэнні дагавора аказання сацыяльных паслуг прымаецца кіраўніком тэрытарыяльнага цэнтра на працягу пяці рабочых дзён пасля атрымання апошняга неабходнага для аказання сацыяльных паслуг дакумента.

— **Дзякуй вялікі за адказ. У мяне яшчэ пытанне: колькі будучы каштаваць сацыяльныя паслугі?**

— Гэта залежыць ад матэрыяльнага становішча і складу сям'і непрацаздольнага грамадзяніна. Цалкам бясплатна сацыяльныя паслугі на даму аказваюцца адзіночым непрацаздольным грамадзянам, сярэднядушавы даход якіх не перавышае зацверджанага ва ўстаноўленым парадку бюджэту пражыткавага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва (БПМ), гэта значыць 175 рублёў 50 капеек. На ўмовах частковай аплаты (60% тавару на сацыяльнай паслугі) — адзіночым непрацаздольным грамадзянам, сярэднядушавы даход якіх не перавышае 200% БПМ (351 рубель).

Для таго каб забяспычыць даступнасць сацыяльнага абслугоўвання, Брэсцкі аблвыканкам устанавіў гадзінны тавару на гарантаваны дзяржавай сацыяльнай паслугі ў памеры 40 капеек (4000 рублёў на старыя грошы).

— **Ірына Сцяпанюна вас турбуе, жыву ў Брэсцкай вобласці. А пытанне ў мяне такое: да каго можа прыходзіць сабработнік, а да каго не? Чула, што да алкаголікаў не прыходзяць, гэта праўда? А калі пажылы чалавек выпівае, але на ўліку ў нарколага не знаходзіцца?**

— Ірына Сцяпанюна, наяўнасць у грамадзяніна стану алкагольнага ап'янення, а таксама паводзіны, якія парушаюць агульнапрынятыя нормы і правілы, прыносяць і абражаюць чалавечую годнасць работнікаў тэрытарыяльных цэнтраў, а таксама стан,

які ўяўляе пагрозу для іншых грамадзян і самога грамадзяніна, з'яўляюцца падставай для адмовы ў заключэнні дагавора аказання сацыяльных паслуг, у аказанні сацыяльных паслуг, а таксама для скасавання заключанага раней дагавора.

— **Леанід Ерафеевіч Каласкоў, Быхаўскі р-н (пытанне зададзена напярэдадні «прамой лініі»). 30 ліпеня я працятаў у «Звяздзе», што мінімальныя працоўныя пенсіі павялічваюцца на 3,3%. Гэта ўсё пенсіі павялічваюцца або толькі мінімальныя працоўныя? І ашчэ адно пытанне: у 75 гадоў да пенсіі выплачваецца дабаўку 33 рублі, а ў 80 гадоў — 44 рублі. Гэта кожны месяц будучы яе выплачваць? Мне споўнілася 80 гадоў, але я не атрымаў ніякай дабаўкі.**

— 31 жніўня гэтага года ў сувязі з павелічэннем бюджэту пражыткавага мінімуму пераарэзаны мінімальныя працоўныя пенсіі, сацыяльныя пенсіі, надбавкі і павышэнні да іх, а таксама даплаты пенсіянерам, старэйшым за 75 гадоў. Што тычыцца ўсіх астатніх працоўных пенсій, то іх пераарэзкі плануюцца да канца бягучага года ў межах сродкаў дзяржаўнага пазабюджэтнага фонду сацыяльнай абароны насельніцтва.

Што тычыцца другога пытання: з 2012 года да пенсій непрацоўчыя пенсіянеры, якія стаяць на ўліку ў органах па працы, занятасці і сацыяльнай абароне і якія дасягнулі ўзросту 75 гадоў і старэйшым, устанавлена даплата. Яе памер складае для асоб ва ўзросце 75—79 гадоў 75% мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце, для асоб ва ўзросце 80 гадоў і старэйшых — 100% мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце. Названая даплата ўстанавіваецца аўтаматычна з першага чысла месяца, наступнага за месяцам дасягнення ўзросту 75 або 80 гадоў. Яна выплачваецца штомесця і пераарэзчваецца ў сувязі з павелічэннем БПМ. Як адзначана вышэй, пераарэзкі названай даплаты быў зроблены ў жніўні.

Па п'ятымі змены памеру атрыманай вамі даплаты (з 75% на 100% мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце) у сувязі з дасягненнем узросту 80 гадоў вам неабходна звярнуцца ва ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Быхаўскага райвыканкама.

— **Памерла сяброўка, пакінула дваі дзяцей 18 і 20 гадоў. Хтосьці можа дапамагчы сіротам? (Іўгенія, па электроннай пошце.)**

— Калі дзеці вашай памерлай сяброўкі вучацца ў Беларусі або за яе межамі (у адпаведнасці з міжнароднымі дамоўленасцямі) на дзённай форме атрымання адукацыі, то ім можа быць прызначана пенсія з нагоды страты карміцеля. Па гэтым пытанні, а таксама пытанні аказання матэрыяльнай дапамогі

ім неабходна звярнуцца ва ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па месцы жыхарства.

— **Вам тэлефануюць з Вілейкі, Юрый Пятровіч мяне завуц. І вось такое пытанне хачу задаць: як часта сабработнік павінен наведваць сваіх падачэпных?**

— Юрый Пятровіч, аказанне тэрытарыяльнымі цэнтрамі сацыяльных паслуг ажыццяўляецца на падставе дагавора аказання сац-паслуг. Дагавор складаецца індывідуальна з улікам патрэбы грамадзяніна ў сацыяльным абслугоўванні. У ім указваецца пералік сацыяльных паслуг, якімі грамадзянін жадае скарыстацца, а таксама перыядычнасць наведвання грамадзяніна сацыяльным работнікам, працягласць яго знаходжання, колькасць паслуг, што аказваюцца падчас аднаго візіту.

У выпадку платнага аказання тэрытарыяльным цэнтрам сацпаслуг кратнасць наведвання сабработніка залежыць ад пажаданна грамадзяніна, замацаваных у дагаворы, у выпадку бязвыплатнага аказання сацыяльных паслуг — ад ступені абмежавання яго жыццяздзейнасці. Напрыклад, грамадзяне, якія маюць умерана выяўленае абмежаванне жыццяздзейнасці, абслугоўваюцца 2 разы на тыдзень, рэзка выяўленае абмежаванне — 4 разы на тыдзень.

— **Мяне завуц Надзея Іванаўна, я з Маладзечна. У мяне цудоўны сабработнік! Як я магу падзякаваць гэтай добрай, душэўнай жанчыне? Калі я напішу падзяку, яе неак адначыць начальства?**

— Зварот са словамі падзякі ў адрас свайго сацыяльнага работніка рэкамендуем накіраваць на адрас кіраўніка тэрытарыяльнага цэнтра, у якога маюцца паўнамоцтвы па прымяненні мер заахвочвання да работнікаў цэнтра.

— **Дзякуй, так і зроблю!**

— **Я інвалід I групы (калясачніка), адзінокая. Якія віды сацыяльных паслуг маю права атрымаць у тэрытарыяльным цэнтры? (Пытанне прыйшло па электроннай пошце.)**

— Тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва аказваюць сацыяльныя паслугі ў адпаведнасці з пералікам бесплатных і агульнадаступных сацыяльных паслуг дзяржаўных устаноў сацыяльнага абслугоўвання з нормамі і нарматывамі забяспечанасці грамадзян гэтымі паслугамі, зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 27 снежня 2012 г. № 1218 «Аб некаторых пытаннях аказання сацыяльных паслуг».

Непрацаздольным грамадзянам аказваюцца сацыяльна-бытавыя, сацыяльна-медыцынскія, сацыяльна-рэабілітацыйныя,

сацыяльна-пасярэдніцкія паслугі, паслугі сядзелкі і іншыя віды сацыяльных паслуг, калі ў іх маецца патрэба. Напрыклад, у аддзяленнях дзённага знаходжання для інвалідаў і пажылых грамадзян арганізавана работа рэабілітацыйна-працоўных майстэрняў, розных гурткоў і клубуў па інтарэсах, камп'ютарных класаў. Сацыяльнымі работнікамі аддзяленняў сацыяльнай дапамогі на даму непрацаздольным грамадзянам прадстаўляецца шэраг сацыяльных паслуг з мэтай падтрымання іх самастойнай жыццяздзейнасці ў побыце (паслугі па дастаўцы прадуктаў на дом, па прыборцы жылых памяшканняў і інш.).

Аказанне асобных сацыяльных паслуг залежыць ад стану здароўя чалавека (яго здольнасці ажыццяўляць самаабслугоўванне), якое пацярджана даведкай, выдадзенай арганізацыяй аховы здароўя.

— **Ірына Алегаўна Лаўрыновіч, г. Мінск (пытанне зададзена напярэдадні «прамой лініі»). Я актыўны чалавек. Неўзабаве плану выйсці на пенсію і мару павездзіць па свеце. Калі я здам кватэру і паеду ў падарожжа, скажам, на год, за мной захавацца права на пенсію?**

— Пенсія выплачваецца толькі ў перыяд пастаяннага пражывання (знаходжання) ў Рэспубліцы Беларусь.

— **Вас турбуе Паліна Іванаўна Мыцько, пражываю ў Лідскім раёне. Скажыце, калі ласка, калі я не знаходжуся на сацыяльным абслугоўванні, але мне трэба памыць акно, магу я звярнуцца ў ЦЦСАН на дапамогу? Колькі гэта будзе каштаваць?**

— Паліна Іванаўна, права на атрыманне сацыяльных паслуг, у тым ліку і разовай сацыяльна-бытавой паслугі па мыцці вокнаў, па сацыяльна нізкіх тарифах маюць інваліды I і II групы, а таксама непрацоўчыя грамадзяне, якія дасягнулі 60-гадовага ўзросту, якія маюць права на дзяржаўную пенсію і маюць патрэбу ў сацыяльным абслугоўванні (па заключэнні медыкаў).

У выпадку адсутнасці дакументальнага абслугоўвання аб патрэбе грамадзяніна ў сацыяльным абслугоўванні сацыяльная паслуга можа быць прадстаўлена яму ў рамках ажыццяўлення тэрытарыяльным цэнтрам пазабюджэтнай дзейнасці па эканамічна абгрунтаваным тавару. Кошт такой сацыяльнай паслугі разлічваецца, зыходзячы з нормы часу на яе аказанне і вызначанага гадзіннага тавару на сацыяльных паслугі. Для таго каб даведацца канкрэтную суму, раю звярнуцца ў ЦЦСАН па месцы вашага пражывання.

Святлана БУСЬКО, busko@zviazda.by

■ Клопат пра людзей

СТАРЭМ...

Краіны ўсяго свету думаюць над нацыянальнай палітыкай у дачыненні да пажылых

Найдаўня перагледзела цудоўны фільм «Гатэль «Мэрыголд»: лепшы з экзатычных» — аб прыгодах англійскіх пенсіянераў у Індыі. Што цікава: гэтая зробленая ў лёгкай манеры брытанская камедыя на самай справе ўзяла актуальныя і вельмі нялёгка тэмы, якія датычацца сучаснай старасці. Але давайце па парадку...

У фільме сем пажылых англійчан (амаль усім ім далёка за 80) выраслі правесці рэшту сваіх дзён у доме састарэлых у экзатычнай Індыі, дзе выдаткі на жыццё меншыя. Адна з гераней пайшла на такі крок пасля таго, як ёй прыйшлося прадаць дом, каб аплаціць даўгі сыну. Сужэнцы ўклалі ўсе свае грошы ў бізнес, але праігралі і засталіся без капейкі. Яшчэ адной жанчыне неабходна аперацыя на сцягновым суставе, якая на радзіме каштуе вельмі вялізны грошай, а ў Індыі яна абдыдзецца нашмат танней... Увогуле, у кожнага з герояў свае прычыны і свае гісторыі.

Усе гэтыя пенсіянеры спакуюліся рэкламай дома састарэлых, размешчанага ў гатэлі «Мэрыголд» ў Індыі, але пасля прыбыцця на месца выявілася, што рэчаіснасць, як гэта і бывае, вельмі далёкая ад таго, што абяцала рэклама...

Калі чалавеку законам гарантавана бясплатная сацыяльная паслуга, ён яе атрымае, а працу індывідуальнага прадпрыемальніка або некамерцыйнай арганізацыі, якія аказалі паслугу, аплаціць дзяржава.

У цэлым, нягледзячы ні на што, фільм атрымаўся малаўнімчым (дзіва што, здымкі ж былі ў Індыі) і лёгкім — дзякуючы мноству камічных сітуацый, у якіх трапіліся яго героі. Але ж так і павіна быць у кіно, там больш у камедыі. У жыцці, на жаль, закрутанія мімаходзіць фільмам вельмі няпростыя пытанні і не самыя пазітыўныя з'явы, у першую чаргу такія, як адзіноцтва і незапапрабаванасць старых, вырашчыць значна складаней.

І, дарэчы, калі ўжо казаць пра сучаснае жыццё, то гэты фільм аказваецца жывой ілюстрацыяй сацыяльнай з'явы, якая ў апошні час набірае сілу ў Еўропе і якую спецыялісты называюць каратка і ёміста: «экспарт старых». Сутнасць яе ў тым, што пажылыя людзі з заходнеўрапейскіх краін, дзе вельмі дарагое жыццё, сталі пераязджаць жыць у дамы састарэлых у іншыя краіны, дзе цэны меншыя. Так, напрыклад, з Германіі яны ўсё часцей пераязджаюць жыць у Польшчу, а англійскія пенсіянеры накіроўваюцца ў Партугалію...

Па прагнозах ААН, да 2050 года кожны пяты чалавек у свеце будзе пенсіянерам. У Беларусі, якая адносіцца да ліку нацый, што старэюць, гэтая планка ўжо пройдзеная. Так, на ўліку ў органах па працы, занятасці і сацыяльнай абароне ў маі гэтага года знаходзіліся 2 603,7 тысячы пенсіянераў, што складае 27,4% насельніцтва краіны.

Некаторыя эканамісты нават лічаць гэта шанцам для больш бедных краін: маўляў, калі тыя наладзяць у сябе якасныя паслугі для пажылых людзей, гэта можа стаць новай рухальнай сілай іх эканомікі.

На жаль, сучасныя рэаліі такія, што пажылыя людзі спадзяюцца на дзяржаўную падтрымку, але дзяржавама становіцца ўсё цяжэй спраўляцца са сваімі сацыяльнымі абавязкамі перад імі. У асноўным, напэўна, гэта адбываецца з-за аб'ектыўных прычын. Насельніцтва на нашай планеце жыве ўсё даўжэй, становіцца ўсё старэйшым. Бо доўгае жыццё — гэта і доўгая старасць. На першы погляд, гэтаму можна толькі радавацца, але, як аказалася, такая дэмаграфічная тэндэнцыя патрабуе шмат дадатковых выдаткаў. Эканамісты тут жа пачалі задавацца пытаннямі. Ні старажыныя кампаніі, ні пенсійныя фонды на Захадзе не гатовы траціць дадатковыя сродкі. Застаецца надзея толькі на дзяржаву. Але і дзяр-

жывам у фінансавым сэнсе гэта аказалася цяжка.

Так, паводле прагнозаў, да 2050 года колькасць пажылых людзей, не здольных даглядаць сябе, у свеце павялічыцца ў чатыры разы. Многія з іх страцяць здольнасць да самастойнага жыцця праз абмежаваную мабільнасць, слабасць або іншыя фізічныя ці псіхічныя праблемы. Шмат каму спатрэбіцца яка-небудзь форма доўгатэрміновай дапамогі, уключаючы сястрынскія абслугоўванне дома, медыцынскія паслугі і дапамогу ў паўсядзённым жыцці, догляд у дамах састарэлых, доўгае лячэнне ў шпіталі.

Сёння ўрады ўсяго свету шукаюць выйсце з гэтай няпростай сітуацыі. І галоўным сваім памочнікам многія яны і бачаць прыватны бізнес, заахвочваючы яго прысутнасць у сацыяльнай сферы. Так, у Францыі і Італіі каля паловы стацыянарных паслуг для пажылых людзей аказваюць прыватныя кампаніі, а ў Германіі — і наогул амаль 90%. Дзяржавы бачаць у гэтым шлях да скарачэння выдаткаў і росту эфектыўнасці, бо падобная сістэма стварае канкурэнцыю на рынку паслуг. Пры гэтым сацыяльныя паліцыя становіцца больш разнастайнай, магчыма, і больш якаснымі і таннымі.

■ Гэта цікава

КОЛЬКІ ГОД ПЕНСІІ

Першы еўрапейскі закон аб адказнасці дзяржавы перад пажылымі людзьмі быў прыняты ў Англіі ў 1601 годзе. Пенсійнае забеспячэнне ўпершыню было ўведзена для вайскаў ваенна-марскога флоту ў Францыі ў 1673 годзе. У перыяд Вялікай французскай рэвалюцыі, у 1790 годзе, быў прыняты Закон аб пенсіях для грамадзянскіх дзяржаўных служачых, якія адслужылі трыццаць гадоў і дасягнулі п'ятдзесяцігадовага ўзросту. Уласна пенсіі былі ўпершыню ўведзены ў 1880 годзе Бісмаркам у Германіі для людзей, старэйшых за 70 гадоў.

Больш за тое, у Еўропе ў апошні час усё большая стаўка робіцца на само грамадства — на валанцёраў і дабрачынныя арганізацыі. Там усё больш імкнуча прывягаць так звана неформальную дапамогу, гэта значыць усё тых жа валанцёраў, у тым ліку ў якасці валанцёраў разліваюць і людзей старэйшага пакалення, якія яшчэ поўныя сіл і энергіі.

Падобны падыход — уягванне недзяржаўных арганізацый у сістэму аказання сацыяльных паслуг — у апошнія гады з'яўляецца тэндэнцыяй і ў нашай краіне, а таксама ў суседняй Расіі.

У нас з 2013 года дзейнічае новая рэдакцыя закона «Аб сацыяльнай абслугоўванні», якой прадугледжаны механізм прыцягнення юрыдычных асоб і індывідуальных

яльным цэнтрам сацабслугоўвання насельніцтва.

Міністр працы Беларусі Марыяна ШЧОТКІНА на «круглым stole» «Закон Рэспублікі Беларусь «Аб сацыяльным абслугоўванні»: правапрымяняльная практыка, праблемы і напрамкі ўдасканалення» асноўнай задачай назвала стварэнне канкурэнтнага рынку сацыяльных паслуг, каб чалавек мог сам выбраць арганізацыю, якая будзе прадстаўляць яму той ці іншы від абслугоўвання. З гэтай мэтай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны падрыхтавала праект пастановы ўрада, накіраваны на ўдасканаленне механізму дзяржаўнага сацыяльнага заказу.

Пажылыя людзі з заходнеўрапейскіх краін, дзе вельмі дарагое жыццё, сталі пераязджаць жыць у дамы састарэлых у іншыя краіны, дзе цэны меншыя.

Пры гэтым не трэба думаць, што дзяржава перастане выконваць свае сацыяльныя абавязальнасці. Яна працягне гэта рабіць, але разлічвае на пастырнае партнёрства з грамадствам і бізнесам у гэтым пытанні. І права грамадзян на платнасць або бесплатнасць сацыяльных паслуг таксама не аспрэчваецца. Калі чалавеку законам гарантавана бясплатная сацыяльная паслуга, ён яе атрымае, а працу індывідуальнага прадпрыемальніка або некамерцыйнай арганізацыі, якія аказалі паслугу, аплаціць дзяржава.

Разам з тым, у адрозненне ад заходніх краін, нашы грамадскія арганізацыі і бізнес пакуль што не вельмі актыўна падключаюцца да аказання паслуг на ўмовах дзяржаўнага сацыяльнага заказу. І гэта праблема.

Памер такіх субсідый вызначаецца мясцовымі органамі ўлады і можа дасягаць 50% кошту праекта. Сярод асноўных партнёраў дзяржавы на сёння — Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа. Гэтая арганізацыя мае вялікі вопыт аказання сацыяльных паслуг, кваліфікаваных сясцёр міласэрнасці, гатовых прыйсці на дапамогу тым людзям, якія па розных прычынах не атрымліваюць сацыяльных паслуг — гэта ляжачыя людзі, якія маюць хваробы з супрацьпаказаннямі для аказання паслуг тэрытары-

■ Фотафакт

Падарунак ад міліцыі

Супрацоўнікі міліцыі заўсёды гатовы прыйсці на дапамогу грамадзянам. Напрыклад, нядаўна ў Дрыбінне яны ўстанавілі новую агароджу ветэрану вайны.

Міхаіл АКИНЧИЦ з ветэранам Дамітрыем ФУХЦЬКАВІМ. — Да нас звярнуўся інвалід Вялікай Айчыннай вайны Дзмітрый Ягоровіч Зухцікаў. Мы абмеркавалі яго праблему на адфіцёрскім сходзе і аднагольна вырашылі дапамагчы. У наступны пасля звароту выхадны дзень завіталі да пенсіянера і хутка зрабілі сваю справу. Цяпер яго сядзібу агароджае 30-метровы плот, — паведаваў маёр **Міхаіл АКИНЧИЦ**, намеснік начальніка Дрыбінскага РАУС.

Сваёй ветэрана напісалі ў Дрыбінскі РАУС падаку — за чалавек. Прыемна, што гэты выпадак не выключэнне. На рахунку дрыбінскіх міліцыянераў шмат добрых спраў.

Яны заўсёды клопаюцца пра імідж сваёй прафесіі. Нядаўна на VI рэгіянальным фестывалі народнай творчасці, народных промыслаў і рамёстваў «Дрыбінскі таржні» арганізавалі міні-выстаўку спецсродкаў. Усе ахвотныя мелі магчымасць прымераць на сябе бронекамізуны, шлем і іншую амуніцыю.

Супрацоўнікі Дрыбінскага РАУС за працу.

Падлеткі і іх бацькі пайталі пра службу ў міліцыі, удакладнялі, як наступіць ва ўстаноў адукацыі МУС. Міхаіл Акинчиц асабіста інструктаваў кожнага, хто праўляў цікавацца — а такіх аказалася каля 200 чалавек.

Нэлі ЗІГУЛЯ

Успамінаючы Рыа

Ёсць мэта — будзе поспех

Марыя МАМАШУК гаворыць, што дагтуль да канца не ўсведамляе каштоўнасці сваёй сярэбранай перамогі на Алімпійскіх гульнях у Рыа-дэ-Жанэйра.

Чым больш адбываюць, вiншууюць і жадаюць разам абгартравацца, тым больш асэнсоўваю, што ў мяне ёсць медаль і ён часогыч варты, — кажа цяпер яна.

...Маша была нацэлена толькі на «золата». І «серабро» палічыла паражэннем. Таму на ўсіх здымках са сталіцы сьветляны Алімпіяды яна такая сумная. Але ж суайчыннікі разумюць сапраўдную вагу сярэбранага медала на галоўных сьветных спартыўных спаборніцтвах. Наша Маша — самая лепшая, самая моцная і самая ўпартая, упэўнены беларусы. Пакуль мы разам ідзем у Гомельскі абласны драматычны тэатр, у памяшканні якога будзем гутарыць з Марыяй, яе пазнаюць, усміхаюцца, кідаюцца насустрач і просяць аўтографы. Яна не адмаўляе нікому.

— З самага першага класа я любіла ўрокі фізкультуры. Бегала хутчэй за ўсіх. Калі вучылася ў пятым класе, да нас прыйшоў Паўлавіч (так Маша называе свайго першага трэнера Пятра Бабяя). Мы разам з адной дзяўчынкай выпадкова пайшлі на барацьбу. Гэта была самая вялікая секцыя ў нашай Зябрэцы. Спачатку ўзнік такі ахвятаж і займацца прыйшло вельмі шмат народу, а праз тыдзень засталася я і некалькі хлопчыкаў. Да гэтага што толькі не цікавіла: і на разьбу па дрэве хадзіла, малываць спрабавала, займалася шахматамі... Усюды была, а на барацьбе нейкім чынам засталася. Спачатку трэнеркі былі толькі тры разы на тыдзень. Паўлавіч з намі праводзіў розныя новыя гульні. Да таго ж я з хлопчыкамі любіла гуляць, хоць і ў лялькі таксама. Трэнер нас нават шакаладкамі заахвочваў. Ён мяне і цяпер падтрымлівае. У мяне ж бацькі няма. Магчыма, ён мне даў тую бацькоўскую любоў, якой не хапала. І цяпер я для яго — як дачка.

— Барацьба, здаецца, траўматычны від спорту?

Неяк абышлося ў дзяцінстве. Не памятаю асаблівых траўмаў. Толькі нейкія драпіны. Але ж гэта дзіцячы ўзрост, і ты на моголе не звяртаеш увагу. На ровары катаешся, абдзярэш каленкі ці локці. Не зацікавілася на гэтым. Я ў школе магла пабіцца і з дзяўчынкамі, і з хлопчыкамі. Аднойчы прыйшла дадому з адарваным рукавом у курткі. Калі б не спорт, з майёй энергіяй можна было б трапіць не ў тую кампанію. Хоць матуля выхоўвала заўсёды правільна.

— Папэўна, вы шмат разумілі, што займаецеся нежаночым відам спорту... — Маці год-паўтара была супраць: гэта ж толькі для хлопчыкаў. Дый я спачатку ёй казалася, што застаюся на дадатковых занятках у школе, а сама бегла ў секцыю. А потым яна пагутарыла з трэнерам, і ён яе пераканаў. Скажаў: у вас такая добрая дзяўчынка, яна вельмі перспектыўная, упартая, з яе павінна нешта атрымацца. Пасля гэтай размовы маці змярсылася. Яшчэ трэнер казаў, што я валаюя. Я гэта чула, і мне таксама спадабалася такая ацэнка. Нічога сабе, думаю, я такая малайчына!

— А ў дзяцінстве кім марылі быць?

— Кім я толькі не марыла! Адзінае, што мне і цяпер падабаецца, — медыцына. Я, магчыма, хірургам паспрабавала б стаць. Але ж закончыла ўніверсітэт імя Ф. Скарыны, факультэт фізыхавання і засталася там у магістратуры. Буду спецыялістам па лячэбнай фізкультуры.

— Марыя, калі адбылася вызначальная перамога, якая адзначана паказала, чаму прывісячы прыяць?

— Трэнер вазіў нас на розныя дзіцячыя спаборніцтвы. Памятаю, у нас былі абласныя прафсаюзнаыя спаборніцтвы і тады я выйграла ў дзяўчынкаў, якая вучылася ў вучылішчы алімпійскага рэзерву. Гэта для мяне было прэстыжна, і значна, і дзіўсана. Памятаю свой першы медаль на рэспубліцы. Такая радасць! А потым сама паступіла ў вучылішча алімпійскага рэзерву... — ...І шлях быў накіраваны...

— Калі два гады займалася барацьбой, ужо нават думкі не прыходзілі, што можна прыпыніцца і заняцца нечым іншым. Барацьба і толькі барацьба. У вучылішчы алімпійскага рэзерву мям другім трэнерам стаў Георгій Джангіраў. Але там я адвучылася толькі адзін курс — потым здарылася сур'ёзная траўма калена. Тады я выбыла на доўга. Толькі праз 7-8 месяцаў трапіла зноў на дыван.

— Ці быў у той час момант, калі здавалася, што ўсё, з вялікім спортам трэба звязваць?

— Не. Мне зрабілі аперацыю, а потым быў доўгі перыяд аднаўлення калена. Трэба было распрацоўваць нагу. Было цяжка, але ж у мяне нават думак не было, каб спорт

Марыя Мамашук. Майстар спорту міжнароднага класа па вольнай барацьбе. Сярэбраны прызёр Алімпійскіх гульняў, чэмпіёнка Еўропы, чэмпіёнка Еўропы сярод моладзі, бронзавы прызёр Еўрапейскіх гульняў. Другое месца на Алімпійскіх гульнях — 2016 у вагавай катэгорыі да 63 кг. ВУН10 тысяч ад Прэзідэнцкага спартыўнага клуба Марыя пералічыла для выхавання новага пакалення таленавітых майстроў барацьбы ў СДЮШАР першаснай арганізацыі прафсаюзаў Гомельскага вагонабудуаўніцкага завода. Менавіта ў ёй яна рабіла свае першыя крокі да сярэбранага алімпійскага медала.

пакінуць. Калі паступіла завочна ў ўніверсітэт, тады ў Гомелі пачаў працаваць Сяргей Мікалаевіч Смале. Ён мяне ўжо ведаў. Ён нават памятаў, як мяне з яшчэ адным хлопчыкам прывялі ў вучылішча алімпійскага рэзерву — мы былі маленькімі такімі карапузнікамі. Потым я яго спытала: Мікалаевіч, будзеце са мной працаваць? Ён пагадзіўся, і мы цяпер з ім працуем. Мы разам дасягнулі такога выніку, і я вельмі ўдзячная яму за ўсё. Гэта яго вялікая заслуга.

— Чым для вас запаміналася Алімпіяда ў Рыа-дэ-Жанэйра?

— Мы былі амаль суткі ў дарозе: увогле 12 гадзін у паветры, яшчэ 6 гадзін у аэрапорце чакалі перасадку на другі самалёт. Стаміліся. Калі ты «ганяеш вагу», у цябе няма асабліва сiл і трэба эканоміць тую энергію, якая засталася да ўзважвання. 16-га раніцай прыляцелі, а 17-га ў нас ўзважванне. Да нашага прыезду падрыхтаваліся. Таму пакоі былі добрыя і нават кветкі стаялі — прыемна. Гэта тыя, хто першым прыехаў, пабачылі і пыл будаўнічых і бруд. У працэсе спаборніцтваў было многа скарпаў, але потым быў спартсменаму наладзілі. На шчасце, беларусаў абышлі бокам непрыемных прыгоды, якія здарыліся з іншымі. 18-га з раніцы мы ад'ехалі з гэтага і вярнуліся з залы толькі позна вечарам. Яшчэ пробу на доўг здалі і на наступны дзень ад'ехалі. Таму горад я бачыла толькі з акна аўтобуса. У тым ліку фавэлы. Гэта такія трушчобы, дзе жывуць бедныя людзі.

— Для спартсмена важныя і ўмовы, дзе праходзяць спаборніцтвы...

— Яны былі нядарна. Не супер, але дастаткова прыемныя. Чатыры размінчаныя дываны, раздзявальні для кожнай краіны.

— Ці ёсць у вас любімая ежа?

— Я ўсё ем. Мяс вельмі люблю, агародніну і садавіну таксама. Морепрадукты. Пасты ўсякія. Бліны маміны люблю. Увогуле ж не перабіраю.

— Салодкае?

— Салодкае вельмі люблю. Відаць, гэтак жа, як і мяса. Шакалад і марожанае люблю. Але ж трэба трымаць сябе ў форме, таму імкнуся кантраляваць. Пасля спаборніцтваў можна некалькі расслабіцца, а потым зноў нічога лішняга.

— Многія мужчыны глядзяць на вас не толькі як на спартсменку, але і як на прывабную жанчыну. Як рэагуеце?

— У мяне ёсць малады чалавек, ён таксама барэц. Мы даўно разам. Усё сур'ёзна. Можна, таму я не звяртаю ўвагі на мужчынскія погляды ў мой бок. Я проста іншых не заўважаю.

— Паміж алімпіядамі не збіраецеся стварыць сям'ю і нарадзіць дзіця, як некаторыя нашы вядомыя спартсменкі?

— Увогуле як Бог даасць. Каб панаваць... Пакуль, напэўна, не. У нашым відзе спорту як здароўе дазваляе, так і выступаюць жанчыны. Японкі, якія выступалі ў Рыа-дэ-Жанэйра — ім па 34—36 гадоў. У нас многа ўзроставых спартсменак. Ты можаш доўга змагацца, але калі ў цябе пачынаюць выйграваць маладыя — гэта не вельмі прыемна.

— Што, акрамя спорту, ёсць у вашым жыцці?

— Асабліва часу няма, самі разумееце. Я маму бачу раз у месяц... Вольны час імкунся ўдзяліць ёй, сябрам і крыху адпачыць. Паміж трэнеркамі кніжкі чытаю. Зусім нядуна на зборах прачытала «Жыццё ў пазыку» Рэмарка, «Да сустрэчы з табай» Джоджа Моеса, «Шантарам» Грэгара Дэвіда Роберта... Больш чытаю папулярныя кнігі, хоць ёсць і электронная. Люблю хадзіць у кіно, пасядзець у кавярні і нават проста «пабалбатаць» з сябрамі. З нядунаў моцных уражанню — грузінскі балет Сухішвілі. Я даўно хацела яго пабачыць, купіла ў інтэрнэце апошні квіток. Мне вельмі спадабалася — гэта вельмі крута! З задавальненнем хадзіла б кудысьці засяць. Напрыклад, у Гомельскі драматычны тэатр.

— Гэтым месцам прэс-сакратар Гомельскага драматычнага тэатра Уладзімір Ступінінкі, які паралельна рабіў фотаздымкі, уручыў Марыю запрашалыяныя білеты на дваіх на любыя спектаклі ў новым сезоне. Ну, а ў мяне засталася толькі адно пытанне.

— Маша, у вас ёсць нейкае крэда?

— Часта кажу сабе: бачу мэта — упэўнена ў поспеху.

— Яна была хутчэйшая, чым я. Толькі пачынаю да яе падбірацца, а яна апырджвае мяне. Больш нічога.

— І ўсё ж спадзяюся, што вы высокая ацэньваеце і гэты свой медаль. Ну і ёсць да чаго надалей імкнуцца.

— Гэты сярэбраны медаль мне гаворыць пра тое, што не трэба спыняцца. Трэба браць золата на наступнай алімпіядзе ў Токіа.

— Ваша саперніца Рысаква Каваі таксама там будзе.

— Думаю, на наступныя чатыры гады мы з ёй не раз будзем сустракацца на спабор-

Фота Уладзіміра Ступінінкі.

ніцтвах. Магчыма, з'явіцца і іншыя моцныя спартсмены.

— Маша, ці прыходзілася ў бытавых сітуацыях прымяняць свае навыкі барца?

— Не, не прыходзілася. Напэўна, калі б трэба было, змагла б нешта зрабіць — нехта пацярапеў бы дакладна. Калі сутыкаюся з хамствам, тым жа манерам не адказваю. Трэба спакойна гаварыць з такім чалавекам. Напэўна, імкнуся не звяртаць увагу.

— Вас вучылі нейкім псіхалагічным прыёмам пры рабоце з сапернікам?

— Псіхалогія вельмі многа адгрыгвае. У спорце важна ўсё. Не толькі тое, у якой ты фізічнай форме знаходзішся. Усё ад галавы ідзе. Як ты сябе настроіш, якія мэтэ маееш, так усё і будзе. І тады не мае значэння, хто выходзіць супраць цябе. Псіхолог нам дапамагаюць, але ж галоўны псіхолог над мяне — трэнер.

— Якая матывацыя вас асабіста вяла да перамогі?

— Канешне, ты хочаш сабе забяспечыць далейшае жыццё, хоць бы на пэўны перыяд часу. Хочаш, каб тваё імя працавала ўрэшце на цябе. Але ж у першую чаргу не гэта важна. Алімпійскія гульні для любога спартсмена — гэта найвышэйшая вяршыня, якую ён можа дасягнуць. Усе хочучы «золата». Гэта максімум з таго, што ты можаш зрабіць у спорце. Хоць, канешне, матэрыяльны бок важны. Тым больш што ў мяне няма свайго жылля. Зразумела, хаць прыходзіць дадому, а не ў інтэрнат. Таму, верагодна, для мяне ўсё важна ў сукуннасці. Ехала на Алімпіяду, каб дастойна выступіць, каб выйграць. Ехала па медаль.

— Давайце пра наша, пра жаночае, гаворым. У вашым гардэробе ёсць месца сукенкам?

— Іх я надзяваю вельмі рэдка. Для мяне, каб надзець сукенку і абдася, павінны быць нейкі асаблівы, значны дзень. У асноўным джынсы і сарочкі... Нават калі ты не на зборах, усё роўна дзве трэнеркі ў дзень. І на іх не пойдзець у сукенцы. Трэба надзяваць тое, што зручна.

— Ці ёсць у вас любімая ежа?

— Я ўсё ем. Мяс вельмі люблю, агародніну і садавіну таксама. Морепрадукты. Пасты ўсякія. Бліны маміны люблю. Увогуле ж не перабіраю.

— Салодкае?

— Салодкае вельмі люблю. Відаць, гэтак жа, як і мяса. Шакалад і марожанае люблю. Але ж трэба трымаць сябе ў форме, таму імкнуся кантраляваць. Пасля спаборніцтваў можна некалькі расслабіцца, а потым зноў нічога лішняга.

— Многія мужчыны глядзяць на вас не толькі як на спартсменку, але і як на прывабную жанчыну. Як рэагуеце?

— У мяне ёсць малады чалавек, ён таксама барэц. Мы даўно разам. Усё сур'ёзна. Можна, таму я не звяртаю ўвагі на мужчынскія погляды ў мой бок. Я проста іншых не заўважаю.

— Паміж алімпіядамі не збіраецеся стварыць сям'ю і нарадзіць дзіця, як некаторыя нашы вядомыя спартсменкі?

— Увогуле як Бог даасць. Каб панаваць... Пакуль, напэўна, не. У нашым відзе спорту як здароўе дазваляе, так і выступаюць жанчыны. Японкі, якія выступалі ў Рыа-дэ-Жанэйра — ім па 34—36 гадоў. У нас многа ўзроставых спартсменак. Ты можаш доўга змагацца, але калі ў цябе пачынаюць выйграваць маладыя — гэта не вельмі прыемна.

— Што, акрамя спорту, ёсць у вашым жыцці?

— Асабліва часу няма, самі разумееце. Я маму бачу раз у месяц... Вольны час імкунся ўдзяліць ёй, сябрам і крыху адпачыць. Паміж трэнеркамі кніжкі чытаю. Зусім нядуна на зборах прачытала «Жыццё ў пазыку» Рэмарка, «Да сустрэчы з табай» Джоджа Моеса, «Шантарам» Грэгара Дэвіда Роберта... Больш чытаю папулярныя кнігі, хоць ёсць і электронная. Люблю хадзіць у кіно, пасядзець у кавярні і нават проста «пабалбатаць» з сябрамі. З нядунаў моцных уражанню — грузінскі балет Сухішвілі. Я даўно хацела яго пабачыць, купіла ў інтэрнэце апошні квіток. Мне вельмі спадабалася — гэта вельмі крута! З задавальненнем хадзіла б кудысьці засяць. Напрыклад, у Гомельскі драматычны тэатр.

— Гэтым месцам прэс-сакратар Гомельскага драматычнага тэатра Уладзімір Ступінінкі, які паралельна рабіў фотаздымкі, уручыў Марыю запрашалыяныя білеты на дваіх на любыя спектаклі ў новым сезоне. Ну, а ў мяне засталася толькі адно пытанне.

— Маша, у вас ёсць нейкае крэда?

— Часта кажу сабе: бачу мэта — упэўнена ў поспеху.

— Яна была хутчэйшая, чым я. Толькі пачынаю да яе падбірацца, а яна апырджвае мяне. Больш нічога.

— І ўсё ж спадзяюся, што вы высокая ацэньваеце і гэты свой медаль. Ну і ёсць да чаго надалей імкнуцца.

— Гэты сярэбраны медаль мне гаворыць пра тое, што не трэба спыняцца. Трэба браць золата на наступнай алімпіядзе ў Токіа.

— Ваша саперніца Рысаква Каваі таксама там будзе.

— Думаю, на наступныя чатыры гады мы з ёй не раз будзем сустракацца на спабор-

ніцтвах. Магчыма, з'явіцца і іншыя моцныя спартсмены.

— Маша, ці прыходзілася ў бытавых сітуацыях прымяняць свае навыкі барца?

— Не, не прыходзілася. Напэўна, калі б трэба было, змагла б нешта зрабіць — нехта пацярапеў бы дакладна. Калі сутыкаюся з хамствам, тым жа манерам не адказваю. Трэба спакойна гаварыць з такім чалавекам. Напэўна, імкнуся не звяртаць увагу.

— Вас вучылі нейкім псіхалагічным прыёмам пры рабоце з сапернікам?

— Псіхалогія вельмі многа адгрыгвае. У спорце важна ўсё. Не толькі тое, у якой ты фізічнай форме знаходзішся. Усё ад галавы ідзе. Як ты сябе настроіш, якія мэтэ маееш, так усё і будзе. І тады не мае значэння, хто выходзіць супраць цябе. Псіхолог нам дапамагаюць, але ж галоўны псіхолог над мяне — трэнер.

— Якая матывацыя вас асабіста вяла да перамогі?

— Канешне, ты хочаш сабе забяспечыць далейшае жыццё, хоць бы на пэўны перыяд часу. Хочаш, каб тваё імя працавала ўрэшце на цябе. Але ж у першую чаргу не гэта важна. Алімпійскія гульні для любога спартсмена — гэта найвышэйшая вяршыня, якую ён можа дасягнуць. Усе хочучы «золата». Гэта максімум з таго, што ты можаш зрабіць у спорце. Хоць, канешне, матэрыяльны бок важны. Тым больш што ў мяне няма свайго жылля. Зразумела, хаць прыходзіць дадому, а не ў інтэрнат. Таму, верагодна, для мяне ўсё важна ў сукуннасці. Ехала на Алімпіяду, каб дастойна выступіць, каб выйграць. Ехала па медаль.

— Давайце пра наша, пра жаночае, гаворым. У вашым гардэробе ёсць месца сукенкам?

— Іх я надзяваю вельмі рэдка. Для мяне, каб надзець сукенку і абдася, павінны быць нейкі асаблівы, значны дзень. У асноўным джынсы і сарочкі... Нават калі ты не на зборах, усё роўна дзве трэнеркі ў дзень. І на іх не пойдзець у сукенцы. Трэба надзяваць тое, што зручна.

— Ці ёсць у вас любімая ежа?

— Я ўсё ем. Мяс вельмі люблю, агародніну і садавіну таксама. Морепрадукты. Пасты ўсякія. Бліны маміны люблю. Увогуле ж не перабіраю.

— Салодкае?

— Салодкае вельмі люблю. Відаць, гэтак жа, як і мяса. Шакалад і марожанае люблю. Але ж трэба трымаць сябе ў форме, таму імкнуся кантраляваць. Пасля спаборніцтваў можна некалькі расслабіцца, а потым зноў нічога лішняга.

— Многія мужчыны глядзяць на вас не толькі як на спартсменку, але і як на прывабную жанчыну. Як рэагуеце?

— У мяне ёсць малады чалавек, ён таксама барэц. Мы даўно разам. Усё сур'ёзна. Можна, таму я не звяртаю ўвагі на мужчынскія погляды ў мой бок. Я проста іншых не заўважаю.

— Паміж алімпіядамі не збіраецеся стварыць сям'ю і нарадзіць дзіця, як некаторыя нашы вядомыя спартсменкі?

— Увогуле як Бог даасць. Каб панаваць... Пакуль, напэўна, не. У нашым відзе спорту як здароўе дазваляе, так і выступаюць жанчыны. Японкі, якія выступалі ў Рыа-дэ-Жанэйра — ім па 34—36 гадоў. У нас многа ўзроставых спартсменак. Ты можаш доўга змагацца, але калі ў цябе пачынаюць выйграваць маладыя — гэта не вельмі прыемна.

— Што, акрамя спорту, ёсць у вашым жыцці?

— Асабліва часу няма, самі разумееце. Я маму бачу раз у месяц... Вольны час імкунся ўдзяліць ёй, сябрам і крыху адпачыць. Паміж трэнеркамі кніжкі чытаю. Зусім нядуна на зборах прачытала «Жыццё ў пазыку» Рэмарка, «Да сустрэчы з табай» Джоджа Моеса, «Шантарам» Грэгара Дэвіда Роберта... Больш чытаю папулярныя кнігі, хоць ёсць і электронная. Люблю хадзіць у кіно, пасядзець у кавярні і нават проста «пабалбатаць» з сябрамі. З нядунаў моцных уражанню — грузінскі балет Сухішвілі. Я даўно хацела яго пабачыць, купіла ў інтэрнэце апошні квіток. Мне вельмі спадабалася — гэта вельмі крута! З задавальненнем хадзіла б кудысьці засяць. Напрыклад, у Гомельскі драматычны тэатр.

— Гэтым месцам прэс-сакратар Гомельскага драматычнага тэатра Уладзімір Ступінінкі, які паралельна рабіў фотаздымкі, уручыў Марыю запрашалыяныя білеты на дваіх на любыя спектаклі ў новым сезоне. Ну, а ў мяне засталася толькі адно пытанне.

— Маша, у вас ёсць нейкае крэда?

— Часта кажу сабе: бачу мэта — упэўнена ў поспеху.

— Яна была хутчэйшая, чым я. Толькі пачынаю да яе падбірацца, а яна апырджвае мяне. Больш нічога.

— І ўсё ж спадзяюся, што вы высокая ацэньваеце і гэты свой медаль. Ну і ёсць да чаго надалей імкнуцца.

— Гэты сярэбраны медаль мне гаворыць пра тое, што не трэба спыняцца. Трэба браць золата на наступнай алімпіядзе ў Токіа.

— Ваша саперніца Рысаква Каваі таксама там будзе.

— Думаю, на наступныя чатыры гады мы з ёй не раз будзем сустракацца на спабор-

ніцтвах. Магчыма, з'явіцца і іншыя моцныя спартсмены.

— Маша, ці прыходзілася ў бытавых сітуацыях прымяняць свае навыкі барца?

— Не, не прыходзілася. Напэўна, калі б трэба было, змагла б нешта зрабіць — нехта пацярапеў бы дакладна. Калі сутыкаюся з хамствам, тым жа манерам не адказваю. Трэба спакойна гаварыць з такім чалавекам. Напэўна, імкнуся не звяртаць увагу.

— Вас вучылі нейкім псіхалагічным прыёмам пры рабоце з сапернікам?

— Псіхалогія вельмі многа адгрыгвае. У спорце важна ўсё. Не толькі тое, у якой ты фізічнай форме знаходзішся. Усё ад галавы ідзе. Як ты сябе настроіш, якія мэтэ маееш, так усё і будзе. І тады не мае значэння, хто выходзіць супраць цябе. Псіхолог нам дапамагаюць, але ж галоўны псіхолог над мяне — трэнер.

— Якая матывацыя вас асабіста вяла да перамогі?

— Канешне, ты хочаш сабе забяспечыць далейшае жыццё, хоць бы на пэўны перыяд часу. Хочаш, каб тваё імя працавала ўрэшце на цябе. Але ж у першую чаргу не гэта важна. Алімпійскія гульні для любога спартсмена — гэта найвышэйшая вяршыня, якую ён можа дасягнуць. Усе хочучы «золата». Гэта максімум з таго, што ты можаш зрабіць у спорце. Хоць, канешне, матэрыяльны бок важны. Тым больш што ў мяне няма свайго жылля. Зразумела, хаць прыходзіць дадому, а не ў інтэрнат. Таму, верагодна, для мяне ўсё важна ў сукуннасці. Ехала на Алімпіяду, каб дастойна выступіць, каб выйграць. Ехала па медаль.

— Давайце пра наша, пра жаночае, гаворым. У вашым гардэробе ёсць месца сукенкам?

— Іх я надзяваю вельмі рэдка. Для мяне, каб надзець сукенку і абдася, павінны быць нейкі асаблівы, значны дзень. У асноўным джынсы і сарочкі... Нават калі ты не на зборах, усё роўна дзве трэнеркі ў дзень. І на іх не пойдзець у сукенцы. Трэба надзяваць тое, што зручна.

— Ці ёсць у вас любімая ежа?

— Я ўсё ем. Мяс вельмі люблю, агародніну і садавіну таксама. Морепрадукты. Пасты ўсякія. Бліны маміны люблю. Увогуле ж не перабіраю.

— Салодкае?

— Салодкае вельмі люблю. Відаць, гэтак жа, як і мяса. Шакалад і марожанае люблю. Але ж трэба трымаць сябе ў

Погляд

НЕ ПОБАЧ, А РАЗАМ!

Як універсітэт у рэгіёне супрацоўнічае з заказчыкамі кадраў?

У Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы падышлі да стапрацэнтнага размеркавання і працаўладкавання маладых спецыялістаў. Сёлета працаўладкавалі практычна ўсіх выпускнікоў універсітэта, у тым ліку чатырох каледжаў у Гродне, Лідзе і Ваўкавыску, якія уваходзяць ва ўніверсітэцкую сістэму. Задавалены і вынікамі прыёмнай кампаніі. Значна павялічыліся праходныя балы па шэрагу спецыяльнасцяў, дэкамі адзначаюць высокі ўзровень многіх абітурыентаў. Звяртае на сабе ўвагу і такі факт: значна павялічылася колькасць абітурыентаў (з больш чым 300-бальным «багажом» па выніках атэстацыйных ацэнак і цэнтралізаванага тэсціравання) з іншых абласцей, дзе таксама ёсць рэгіянальныя ВНУ.

«Мы павінны быць самымі лепшымі»

— У чым жа складнікі паспяховай вынікаў па наборы студэнтаў і працаўладкаванні маладых спецыялістаў? — пацікавіўся карэспандэнт «Звязды» ў рэктара Гродзенскага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, доктара педагагічных навук Андрэя КАРАЛЯ.

— Лічу, што ўжо дае эфект сістэма практыка-арыентаванага навучання, якую мы пачалі ўкараняць у жніўні ў лютым мінулага года. Тэрмін не новы, але важна, якой нацыянальнай гэта напаліўцы, каб атрымаць канкурэнтны, запатрабаваны на рынку тавар. Гаворачы са сучасным слэнгам, як гэтую сістэму затачыць пад канкрэтныя патрэбы сённяшняга дня і на перспектыву. Пры гэтым хачу адзначыць такую адметнасць Гродзеншчыны: гістарычна ў нас не было, напрыклад, тэхнічнай ВНУ. Таму для таго, каб забяспечыць патрэбу рэгіёна ў кадрах, універсітэтам у розны час рабіліся крокі па арганізацыі навучання спецыяльнасцяў тэхнічнага профілю. Цяпер маем шырокую «папірту» тэхнічных спецыяльнасцяў.

забудзьце тое, чаму вас вучылі ў ВНУ, вучыцеся, як мы вам скажам».

Так і ўзнікла ідэя стварэння каардынацыйных саветаў, дзе аб'ядноўваюцца інтарэсы ўніверсітэта, арганізацый рэгіёна — заказчыкаў кадраў і, вядома, мясцовых улад. У чым асноўная ідэя? Каардынацыйны савет — гэта не нейкі фармальны орган, а прадстаўнічы арганізацый — не высяльныя генералы. Гэта рэальны тэхнічны людзі, якія вызначаюць заказ на падрыхтоўку кадраў з тым ці іншым пералікам кампетэнтнасці «на выхадзе». Фактычна яны ўдзельнічаюць у падрыхтоўцы спецыялістаў, зыходзячы з патрэб свайго прадпрыемства ці, напрыклад, установы адукацыі.

Першы каардынацыйны савет стварылі на юрыдычным факультэце пры непасрэдным удзеле пракурора Гродзенскага вобласці Віктара Марозова, а ўзначаліла яго намеснік пракурора Святлана Рахман. Сёння каардынацыйны саветы дзейнічаюць на трынаццаці факультэтах з п'ятнаццаці.

«Я бяру яго

на прадпрыемства»

— Андрэй Дзмітрыевіч, як канкрэтна прадпрыемствы і арганізацыі Гродзеншчыны ўдзельнічаюць у падрыхтоўцы спецыялістаў?

— Фізіялі ўніверсітэцкіх кафедраў на прадпрыемствах — не навіна. Аднак заняткі на заводзе лічце не азначаюць, што будучы спецыяліст будзе звязаны з гэтым прадпрыемствам, адаптаваны да работы. Прычынова важна, каб заказчык кадраў меў магчымасць вызначыць у рамках універсітэцкай адукацыі, якога спецыяліста ён хоча атрымаць, дапусцім, праз чатыры гады? А будучы спецыяліст ужо ў працэсе навучання разумее, што яго прафесійны шлях пачынаецца ва ўніверсітэце.

Вось адзін з прыкладаў узаемадзейнення заказчыка кадраў з універсітэтам. Працуе дзяржаўная экзаменацыйная камісія, якую

ўзначальвае дырэктар аднаго з прадпрыемстваў Гродзеншчыны. Сваю дыпломную работу абараняе студэнт, які з кастрычніка на працаваў на гэтым прадпрыемстве. Ён даказвае, што яго распрапанова прынясе эканамічны эфект, і называе канкрэтную грашовую суму. Дырэктар задае пытанні — студэнт канкрэтна адказвае. Урэшце дырэктар кажа: «Я бяру яго на прадпрыемства». Паўна, такое рашэнне ўзнікла не зняцка, яму папярэднія пэўныя ланцуэжкі дзеянняў па супрацоўніцтве прадпрыемства з гэтым маладым спецыялістам і ўніверсітэтам. У выніку гэта ў інтарэсах і прадпрыемства, і студэнта, які, перш чым атрымаць дыплом, праходзіць пэўныя этапы на вытворчасці, знаёміцца з калектывам і атрымлівае матывацыю працаваць там і далей.

Варта падкрэсліць, што студэнтам, якія працуюць на спецыяльнасці, мы даём магчымасць навучанца па індывідуальным плане. У выніку студэнт разам з атрыманнем дыплама мае неабходны стаж практычнай дзейнасці.

Ці ў многіх кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый ёсць такое жаданне супрацоўнічаць з універсітэтам?

— Калі дырэктар ініцыятыўны, жыве не толькі сённяшнім днём, але і бачыць будучыню прадпрыемства, то ён, безумоўна, можа ўплываць на падрыхтоўку неабходных спецыялістаў. Такіх кіраўнікоў у рэгіёне няма, сярод іх, напрыклад, дырэктар Гродзенскага мясакамбіната Анатоль Грышук, які падтрымаў ідэю і ўзначаліў каардынацыйны савет па эканамічным кірунку.

А што тычыцца кіраўнікоў, якія не ўкладваюць інвестыцыі (фінансавыя, арганізацыйныя) ў падрыхтоўку кадраў і бяруць навочку «успяваюць»... Калі задзімае мэтаў паглядзець, колькі маладых спецыялістаў пераараміраваліся з гэтага прадпрыемства альбо пакінулі яго пасля неабходнага тэрміну адпрацоўкі, то не думаю, што лічба будзе на карысць такой сістэмы.

«Супрацоўніцтва з ПВТ будзе ўзаемавыгадным»

— Ідэя стварэння каардынацыйных саветаў падтрымаў старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір Краўцоў. Па яго даручэнні іх работу па тых ці іншых кірунках (эканоміка, адукацыя, сацыяльная сфера і г.д.) куруюць намеснікі старшын аблвыканкама, якія трымаюць руку на пульсе патрэбы рэгіёна ў кадрах і могуць уплываць на кадравую палітыку кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый.

Сёння каардынацыйны саветы, прыкладна палову членаў якіх складаюць прадстаўнікі арганізацый — заказчыкаў кадраў, удзельнічаюць у фарміраванні вучэбнага плана, вызначэнні тэматыкі дыпломных работ і магістарскіх дысертацый, садзейнічаюць працаўладкаванню выпускнікоў.

Адным з прыкладаў узаемавыгаднага супрацоўніцтва, на мой погляд, з'яўляецца стварэнне рэгіянальнага медыйнага

кластара, дзе мы аб'ядналіся разам з рэдакцыяй «Гродзенскай праўды», абласным тэлебачаннем і галоўным упраўленнем ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі аблвыканкама. У прыватнасці, дзякуючы навуковай, метадычнай, арганізацыйнай падтрымцы ўніверсітэта пачалася сістэмная работа з сайтамі рэгіянальных СМІ, значна павялічылася іх наведвальнасць. І разам з тым стала больш гаданню пра ўніверсітэт у сродках масавай інфармацыі рэгіёна, рэспублікі, замежжа, што станоўча ўплывае на наш імідж. Чаму ўзнікаюць інфармацыйныя падставы? Я гэта звязваю з практыка-арыентаванай сістэмай навучання. Там, дзе ёсць змычка паміж тэорыяй і практыкай, заўсёды ўнікае нешта новае і цікавае.

У сувязі з гэтым як будзе супрацоўнічаць з гродзенскім філіялам Парка высокіх тэхналогій?

— Не выпадкова ён з'явіўся менавіта ў Гродне. Ведаю ад дырэктара ПВТ Валерыя Цапалкі, што рашэнне на нашу карысць прынялі менавіта таму, што ёсць добры практыка-арыентаваны складнік падрыхтоўкі спецыялістаў і яны запатрабаваны. Неўзабаве падпішам дагавор аб супрацоўніцтве з Паркам высокіх тэхналогій, якое, упэўнены, будзе ўзаемавыгадным. Вынікі працы ПВТ гавораць самі за сябе. У нашых студэнтаў будзе выдатная магчымасць навучанні і самаразвіцця ў яго фірмах-рэзідэнтах, дзе ствараюць адзін з самых перадавых праграмных прадуктаў у свеце. Дарчы, за нашымі таленавітымі праграмістамі выстройваецца чарга працадаўцаў, пачынаючы ўжо з другога курса. Акрамя таго, дзякуючы супрацоўніцтву з філіялам ПВТ будзе павышаць сваю кваліфікацыю нашы выкладчыкі.

Лічыце неабходным узаемадзейнічаць з заказчыкамі кадраў яшчэ больш эфектыўна?

— Гэта адно з ключавых пытанняў, і, перш за ўсё, звернем увагу на ўласныя недапрацоўкі. Адачна ад каардынацыйных саветаў рознага. Дзе ёсць жывая сістэма супрацоўніцтва з прадпрыемствамі і арганізацыямі рэгіёна — там і вынік. Але ёсць і факультэты, дзе трэба актывізаваць гэтыя сувязі, прыняць пэўныя кіраўніцкія рашэнні. Над чым і будзем працаваць.

Маё пажаданне кіраўнікам прадпрыемстваў і арганізацый — больш актыўна выкарыстоўваць рэсурсы той жа магістарскай падрыхтоўкі, якая больш вар'яцкая, гнуткая з пункту гледжання магчымасці заказаў на спецыялістаў. Пры належнай зацікаўленасці дырэктар прадпрыемства можа атрымаць новаваспечанага спецыяліста такім, якім яго хоча бачыць. У гэтым плане, праўда, ёсць складанасці, не ўсё ўрогульвана ў прававым полі. Але гэта не перашкаджае кіраўніку прадпрыемства, напрыклад, фінансавы заахвочыць выпускніка магістратуры, які добра выконвае сваю работу. Усё можна вырашыць — было б жаданне.

Барыс ПРАКОПЧЫК.
prakopchik@zviazda.by

З'ЯВЛЯ АСВЕТЫ І НАТХНЕННЯ

Свята беларускага пісьменства ахопіць усю Гомельшчыну

Рагачоўскі раён як ніякі іншы заслужыў права на правядзенне Дня беларускага пісьменства, упэўнены старшыня Гомельскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі, прэзідэнт і публіцыст Уладзімір Гаўрыловіч. Ён падкрэслівае, што вельмі важна, каб не забывалася ў тым ліку імя сапраўды народнага пісьменніка Беларусі Андрэя Макаёнка:

— Гэта самы вядомы беларускі драматург. Не выпадкова за апошнія дзесяцігоддзі на малой радзіме класіка, у Журавічах, мы правялі тры творчыя семінары пісьменнікаў і журналістаў. Увогуле на Рагачоўшчыне пачыналі шлях у літаратуру дзясяткі літаратараў, сярод якіх Міхась Лынькоў і Уладзімір Караткевіч. З Рагачоўшчынай цесная павязь у паэты Микола Янчанкі, гэта малая радзіма драматурга і прэзідэнта Васіля Ткачова. Тут паспяхова шчыруюць на ніве мастацкага слова Міхась Сліва, Віктар Купрыянчук і Уладзімір Шпадарук. Побач жыве і працуе Валентына Кадзетава. Таму гэты рэгіён даўно прасіўся, каб на яго звярнулі ўвагу.

Мерапрыемствы Дня пісьменства, дарчы, пройдуць не толькі ў Рагачове, але і ва ўсім Рагачоўскім раёне і нават у Гомелі...

— Свята будзе праходзіць некалькі дзён, і яго старт адбудзецца ў Гомелі 2 верасня. Х юбілейны фестываль «Славянскія літаратурныя дажынкы — 2016» распачае ў абласной універсальнай бібліятэцы. Пісьменнікі Гомельшчыны, Браншчыны, Куршчыны, Сумшчыны, Чарнігаўшчыны, а таксама Масквы, Краснадара і Таганрога пазнаёмяць чытачоў са сваімі творчымі набыткамі. На свяце падведзем вынікі абласнога конкурсу чытальніцкага «Захаваем свет разам!», прысвечанага 95-годдзю А. Макаёнка. Будучы вызначаны і пераможцы літаратурнага конкурсу «Праваслаўе — мая надзея», які будзе арганізаваны разам з Гомельскай

Таганрога, Растова і Краснадара. Не абдызюцца і без падарункаў: прэзентумыя выданні з аўтарскімі аўтаграфамі перададуць абласной бібліятэцы. З верасня пісьменнікі Гомельшчыны і нашы госці з Украіны і Расіі правядуць прэзентацыі сярод землякоў Андрэя Макаёнка, у аграгарадку Журавічы. Мы перададзім у Журавіцкую сярэднюю школу ад імя Саюза пісьменнікаў Беларусі і нашага аддзялення кнігі. Сярод іх і спецыяльна выданы зборнік п'ес сучасных гомельскіх аўтараў «Паслядоўнікі Макаёнка. Айчына ў сэрцах і душах».

Літаратурная пляцоўка будзе працаваць і падчас свята непасрэдна ў Рагачове...

— Так, пісьменнікі будуць сустракацца з чытачамі, прэзентаваць новыя выданні. Многія літаратары Беларусі атрымаюць Нацыянальную прэмію, а Гомельшчына адзначыць сваіх творцаў

прэміяй імя Кірылы Тураўскага. Васілю Ткачову на свяце будзе нададзена званне ганаровага грамадзяніна Рагачоўскага раёна. Тут ён нарадзіўся і пачаў пісаць. Мы заснавалі 10 літаратурных прэміяў. Імі будуць адзначаны два дзясяткі пісьменнікаў, якія за апошнія дзесяцігоддзі стварылі высокамастацкія творы і зрабілі вялікі ўклад як у літаратуру, так і грамадска-культурнае жыццё вобласці.

Уладзімір Гаўрыловіч асабіста парадку чытачоў

— Журналісцкая работа забірае душу і сэрца, таму прозу пішу зараз няшмат. Але ўзяўся за новы раман. Гэта спроба адказаць на пытанне: калі ж лёгка было жыць чалавеку на Зямлі? Праўда, да дзясяткі цікавых кніг, шмат гомельскіх аўтараў надрукавалі новыя творы як у айчыны, так і замежных мастацкіх часопісах. Таму сюрпрызу будзе няма.

Наколькі ведаю, сярод іх — і прэзентацыя зборніка перакладаў «Берагі дружбы», які ажыццявілі пры вашым куратарстве маладыя творцы Гомеля і Мінска.

— Так. Кніжка выйшла дзякуючы сяброўству Гомельскага аддзялення СПБ з літаратарамі

таго, калі будзе пастаўлена кропка пад апошнім словам, яшчэ далёка. Дарчы, на свята беларускага пісьменства еду не з пустымі рукамі. У мінскім выдавецтве «Чатыры чвэрці» выйшла шыкоўная кніга-альбом «Тураўскага расповяды». Там я больш лірык-публіцыст, напісанае — пра маю малую радзіму, і дзякуючы гэтайму праёму выданню пра яе даведзецца яшчэ больш людзей.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@zviazda.by

На экранях

Уласная навагодняя кінакамедея «PARTY-zan фільм»

Гэта новы фільм Андрэя Курэйчыка, які на мінулым кінафестывалі «Лістапад» прадставіў стужку «Гараш» — камедыю пра маладых авантурыстаў, што прагнуць хутка і лёгка разбагацець. «PARTY-zan фільм», у адрозненне ад папярэдняга карціны, — паўтарагадзінная работа з велізарнай колькасцю акцёраў, масоўкі і лакацыяў. Творчая каманда галоўнай мэтай лічыць не матэрыяльны поспех, а прыягненне беларускай у кіназатры менавіта на беларускае кіно.

Здымкі праходзілі ў Мінску, Брэсце і паміж двума гарадамі. Найбольш тэхнічна складаная сцена здымалася на лініі Сталіна — велізарная колькасць рэканструктараў і масоўкі, каскадзёрскія трюкі, піратэхніка — усё, уласцівае батальным сценам, якія можна будзе убачыць у «PARTY-zan фільме».

Галоўнымі героямі з'яўляюцца беспрацоўны праграміст Дзяніс і не самы ўдачлівы прадпрыемальнік Аляксей, якія, прагнуць лёгкіх грошай, прыдумляюць авантурны план. Маскоўскай кінагрупе яны прадстаўляюцца даведчанымі беларускімі кінапрадзюсарамі і за немалыя грошы бяруцца за здымкі ваенных сценаў для фільма «Брэсцкі пералом». У цягніку да Брэста адзіны з герояў забывае тыя грошы, а ў самім горадзе персанэліжы сустракаюць прыгажуню Марту. І пачынаюцца прыгоды: маскоўскія рэжысёр і апэратар ужо ў Беларусі, расійскай кіназоркі — на пад'ездзе, а новаваспечаным прадзюсарам свеціць сутыкненне з бандытамі і турма за махлярства.

Галоўныя ролі сыгралі акцёры беларускага тэатра і кіно: Аляксандр Душацкі, Аляксандр Тарасяў і Алісія Аўчынік. Паўдзельнічалі і беларускія зоркі, напрыклад Эвеліна Сакура, што сыграла ў пікантнай ролі ў «Гарашы». З мінулага праекта ў «PARTY-zan фільм» перайшлі і музыканты гурта Neuro Dubel.

Назву можна звязаць са словам «вечарынка, тусоўка» (party), але Андрэй Курэйчык адсылае таксама да партызанскага існавання, цягам якога ўласцівае беларусам, якое ставіць фільм у культуры кантэксце. Да таго ж рабіць незалежнае кіно — таксама ў нейкім сэнсе культурная партызаншчына. Як і папярэдні фільм, новы здымаецца на сродкі творчай групы, зоблыга на ўласным энтузіязме. Забаўляльна-прыгодніцкая стужка змяшчае ў сабе таксама аналіз беларускай культурнай прасторы, іронію ў дачыненні да сучаснага жыцця (першым чынам гэта тычыцца псіхалогіі беларусаў — чаго яны, асабліва маладыя, жадаюць?), з'яўляецца тэму стаўлення да кіно.

Прэзентацыя трылера «PARTY-zan фільма» запланавана на 15 лістапада, а прэм'ерны паказ адбудзецца пад Новы год, 29 снежня.

Алег ГРУШЭЦКІ

Не прапусціце!

У ЭКСПЕДЫЦЫЮ РАЗАМ З ЧЫТАЧАМІ

Сёння штогадовае міжнароднае навукова-асветніцкае экспедыцыйнае «Дарога да святынёў» з Дабрадзятным агнём ад Гроба Гасподняга дваццаць трэці раз адпраўляецца па маршруце праз многія гарады і вёскі Беларусі. Хрэсныя хады да

Наведванне адной з мінулых экспедыцый старажытнага Баркалабавіцкага Свята-Узнесенскага манастыра.

праваслаўных святынёў, сустрэчы з жыхарамі населеных пунктаў на шляху маршруту, выступленні перад школьнікамі і студэнтамі, наведванне бальніц, прытулкаў — усё гэта ў планах сёлётай вандроўкі групы святароў, навукоўцаў, пісьменнікаў

Газета «Звязда» кожны год падрабязна знаёміць сваіх чытачоў з цікавымі сустрэчамі на шляху экспедыцыі. Сёлета прыліжнікі нашай газеты і ўсе, каго цікавіць тэма духоўнага адраджэння, гісторыі Беларусі, маюць магчымасць сачыць за ходам экспедыцыі, адкрыўшы ў інтэрнэце сайт «Звязды» (www.zviazda.by). Анлайн-фотарэпартажы адлюстроўваюць сустрэчы, пазнаёмяць з удзельнікамі ўнікальнага паломніцтва, паказваюць гарады і вёскі, праз якія пройдзе чарговы маршрут.

Яўген ПЯСЕЦКІ.
Фота аўтара

МЕСЦА СУСТРЭЧЫ — МУЗЕЙ КНІГІ

Серыя заняткаў «Клуб кніжных прафесараў» стартуе восенню ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі ў рамках праекта «У госці да кніг»

Гэта ініцыятыва рэалізуюцца напярэдадні 500-гадовага юбілею беларускага кнігадрукавання, які будзе адзначацца ў 2017 годзе.

Серыя «Клуб кніжных прафесараў» з'яўляецца цэльным курсам і ўключае 9 заняткаў, рознічаных на дзядзюе ва ўзросце ад 6 да 12 гадоў. Цягам навуцальнага года яны будуць штомесяц наведваць музей кнігі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Праграма распачынаецца ў верасні і завяршаецца ў маі.

На занятках, якія праводзяцца ў даступнай і зямальнай форме, дзецц здзейсняць вандроўку ў гісторыю кнігі, атрымаюць новыя веды пра багачце і разнастайнасць беларускай кніжнай культуры. Заняткі праводзяцца на беларускай мове і ўключаюць інтэрактыўныя экскурсіі, пазнавальныя гутаркі, майстар-класы, творчыя заданні і гульні.

Атрыманню ведаў будучы спрыяць незвычайная музейная атмасфера, сяброўскія ўзаемаадносіны, дзе кожнае дзіця адчувае сабе свабодна і ў той жа час усё захоплены агульнай справай. Дзецц стануць не толькі гледачамі, якія бачаць кнігі ў вітрынах за шклом, але і актыўнымі ўдзельнікамі пазнання працэсу іх стварэння.

Курс уключае такія тэмы, як «Формы і матэрыялы кнігі», «Папярковыя цуды», «Структура кодэкса», «Рукапісная кніга», «Еган Гутэнберг», «Францыск Скарына», «Кніжная культура Радзівілаў», «Мініяцюрная кніга», «Аўтограф».

Група «кніжных прафесараў» будзе фарміравацца да 20 верасня. Кошт адных заняткаў складае 2 рублі 50 кapeк.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

Знаходка

ПІЛЬНАСЦЬ ЦІ ВЫПАДКОВАСЦЬ? Навыя археалагічныя экспанаты — проста пад нагамі

Дзякуючы падрыхтоўцы да Дня беларускага пісьменства многія вуліцы Рагачова змяніліся да непазнавальнасці. Новы асфальт, тратуарная плітка і нават свежапасаджаная трава і кветкі надалі гораду яшчэ больш дагледжанасці і прывабнасці. Што цікава, падчас такіх работ былі зроблены адметныя археалагічныя знаходкі.

Як расказаў карэспандэнту «Звязды» супрацоўнік музея народнай славы Рагачова Аляксандр РЫКУНОЎ, двое рабочых (якія тынкавалі адну з залюў музея), ідучы на работу, убачылі ў кучы смецця цікавы прадмет — і вырашылі прынесці яго спецыялістам. Аказалася, гэта сапраўды каштоўная рэч — старажытны наканечнік капя (куза). Яго калісьці насаджвалі на рагачіну і з такой прыладай хадзілі палываць на мядзведзях. Выкарыстоўвалі яе і ў вайсковых мэтах, напрыклад у рускай арміі аж да канца XVIII стагоддзя. Цяпер новая знаходка папоўніла археалагічную экспазіцыю музея.

«Думаю, падчас работ па добраўпарадкаванні горада шмат што «вылезла» з зямлі, — адзначае Аляксандр Рыкуноў. — У наступныя месяцы пра ўсё гэта з'явіцца інфармацыя. Дакладна ведаю, што знайшлі старую гірку, аднак яна пакуль на руках. Буду спрабаваць весці перамеры, каб яна трапіла ў музейныя фонды».

Спецыяліст адзначае, што нядаўна ў вёсцы Гадзілавічы Рагачоўскага раёна знайшлі старажытныя манеты — 11 грошаў і 2 палушкі 1731—1751 гадоў (на фота). Таксама

адшукалі кашалёк (побач з ім ляжала засцежка) і бяздзельнае, але камень з яго вываліўся. Усё гэта таксама стала экспанатамі музея. Аляксандр Рыкуноў адзначае, што нядаўна знойдзены і вельмі прыгожы пазалочаны царскі гузік, які папоўніў яго асабістую калекцыю гузікаў. Аднак, па словах археолага, многія свае калекцыі ён з часам перадае ў музей народнай славы. Верагодна, тое ж адбудзецца і з гузікамі, іх змогуць убачыць усё ахвотныя.

Яшчэ адна сімпатычная нядаўная знаходка — бутэльчак ад воцату, зробленая да рэвалюцыі ў музей народнай славы. У свой час іх вывалілі адметнай трохвугольнай формай.

Па выніках сваёй працы яны апублікавалі падрабязнае даследаванне Вішчынскага замка, што ў Рагачоўскім раёне. А вось інфармацыя пра шматгадовыя раскопкі Замкавай гары ў самім горадзе свет пакуль так і не пабачыла... Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.
Фота аўтара.
Рагачоўскі раён

Извещение о проведении аукциона по продаже имущества ОАО «БПХО» с понижением начальной цены продажи на 20 процентов

№ п/п	Наименование лота	Местонахождение	Начальная цена продажи с учетом НДС, руб., коп.	Задаток, 20% руб., коп.
1	Лот № 2 капитальные строения и прочее имущество:			
1.1	Склад хлопка № 3 с инвентарным номером 110С-86152, площадью 2773,0 кв.м, назначение – здание специализированное складов	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	419 612,93	83 922,59
1.2	База транспортного цеха с инвентарным номером 110С-102621, площадью 1279,9 кв.м, назначение – здание административно-хозяйственное	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 13Б/3, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	40 299,17	8 059,83
1.3	Благоустройство склада хлопка с инвентарным номером 110С-111834, площадью 4949,0 кв.м	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	190 855,78	38 171,16
1.4	Забор № 9 с инвентарным номером 110С-111828, площадью 261,3 кв.м	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	6 369,70	1 273,94
1.5	Опора освещения с инвентарным номером 110С-102606, назначение – сооружение специализированное энергетика	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	3 161,38	632,28
1.6	Трубопровод сетевой воды от ТК-35 до хлопкового склада с инвентарным номером 110С-111715, протяженностью 48,0 м, назначение – сооружение специализированное энергетика	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	921,31	184,26
1.7	Хозяйственной водовод высокого давления от ПТФ до КСК хлопкового склада и от ВК-22В до кузницы с инвентарным номером 110С-111757, протяженностью 175,6 м, назначение – сооружение специализированное водохозяйственного назначения	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	1 495,68	299,14
1.8	Канализационная сеть от кузницы и хлопкового склада до КК-114 с инвентарным номером 110С-111720, протяженностью 106,0 м, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000006002694 площадью 1,5576 га	455,71	91,14
1.9	Кабельная линия КЛ 0,4 кВ от РП скажина № 4 до ЯК хлопкового склада, с инвентарным номером 050005	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7	152,06	30,41
ИТОГО по лоту № 2:			663 323,72	132 664,74

Аукцион состоится 03 октября 2016 в 14.00 по адресу: 225410, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, каб. 503, 5 этаж.
 Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 10 рабочих дней со дня подписания (утверждения) протокола о проведении аукциона. Сроки оплаты за предмет аукциона устанавливаются при заключении договора купли-продажи с продавцом.
 Прием заявлений и документов на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 16.00 по адресу: г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, каб. 602. Последний день подачи заявлений на участие в аукционе – 27.09.2016.
 Задаток вносится до подачи заявления на участие в аукционе на р/с 3012605450052 в отделении ОАО «АСБ Беларусбанк», код 150501245, получить платежа – ОАО «БПХО», УНП 200166488. Шаг торгов – 5 процентов.

Организатор торгов, антикризисный управляющий ООО «Компактбетон» – ИП Витковская Н.А., действующая на основании Определения Экономического суда города Минска от 10.12.2015 г. по делу № 1028-17Б/2015, сообщает о проведении торгов по продаже имущества, а именно:

№ лота	Наименование лота	Кол-во, ед.	Начальная цена за 1 ед. лота в белорусских рублях (с НДС 20%)	Шаг торгов, 5%	Задаток, 10%
1	Генератор электрический LeroySomer (дв. VolvoPenta)		8551,44	427,52	855,04
2	Мобильный бетонный узел МОВ 60 (вытока строительная, датчик к зонту ECHOTREK STD34J, зонд ECHOTREK STD34J (ультразвуковой уровень), пилатель шнековый для загрузки цемента, узел учета электроэнергии (м/шкаф), установка для очистки песка Intermix 1053/015/1000, установки для очистки цемента арт. 37094, установки для очистки цемента, установка для производства пантарита. Шнековый пилатель L=9000 мм, 6/у)	1	220544,42	11027,22	22054,44
3	Автобетононасос IVECO M1 V6X4 380E	1	81775,91	4088,80	8177,60
4	Автомобиль грузовой специальный автобетононасос MERSEDES BENS ACTROS 2636	1	134828,24	6741,41	13482,82
5	Автомобиль грузовой специальный автобетономеситель KAMAZ 53229 58147С	1	4269,31	213,47	426,94
6	Автомобиль грузовой специальный автобетономеситель KAMAZ 6520	1	19240,31	962,02	1924,04
7	Автомобиль грузовой специальный автобетономеситель MAZ 63035	1	5476,94	273,85	547,70
8	Погрузчик фронтальный XCMG ZL 50G (STD)	1	36505,98	1825,30	3650,60
9	Погрузчик фронтальный одноковшовый 371А № 0033	1	20915,99	1045,80	2091,60
10	Погрузчик фронтальный одноковшовый АМКQDOP-361 № 0048	1	14821,88	741,09	1482,18
11	Погрузчик фронтальный одноковшовый АМКQDOP 333В	1	7743,52	387,18	774,36

Продавец – ООО «Компактбетон». Торги проводятся в форме аукциона, открытого по составу участников и по форме подачи предложений о цене.
 До подачи заявления на участие в торгах претенденту необходимо перечислить задаток в безналичной форме по следующим платежным реквизитам: ООО «Компактбетон», р/с: № 3012096250218 ЗАО «МТБанк», код 117, УНП 191430862.
 Прием заявлений на участие в торгах осуществляется с момента опубликования настоящего объявления и по 14 сентября 2016 года в рабочие дни с 10.00 до 16.00 по адресу: г. Минск, пер. Горный, 3, комн. 11.
 Задаток должен поступить на указанный счет Продавца не позднее 14 сентября 2016 года.
 Торги состоятся 21 сентября 2016 в 14.00 по адресу: г. Минск, пер. Горный, 3, комн. 11.
 С дополнительной информацией об условиях и порядке проведения торгов можно ознакомиться на сайте газеты «Звязда» (№ 117 от 22.06.2016 г.) или по адресу: г. Минск, пер. Горный, 3, комн. 11. Тел.: (017) 290-09-40, 286-30-13.

ОАО «Таксомоторный парк» г. Брест
 ищет своих акционеров (их представителей) о проведении 12 сентября 2016 г. внеочередного общего собрания по адресу: г. Брест, ул. Д. Донского, 6/1, каб. 33

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:
 1. О присоединении ОАО «Таксомоторный парк» г. Брест к ОАО «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ» и утверждении передаточного акта.
 2. О проведении совместного общего собрания акционеров.
 Место нахождения ОАО «Таксомоторный парк» г. Брест: г. Брест, ул. Д. Донского, 6/1, каб. 33.
 Место проведения собрания: г. Брест, ул. Д. Донского, 6/1, каб. 33.
 Начало работы собрания в 11.15.
 Регистрация участников собрания с 10.45 до 11.10 в день проведения собрания.
 При себе иметь документ, удостоверяющий личность.
 Список акционеров для регистрации участников собрания составлен по данным реестра акционеров на 30 августа 2016 г.
 С материалами по вопросам повестки дня собрания можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник-пятница) с 14.00 до 17.00 начиная с 31.08.2016 по месту нахождения Общества.
 Орган, созывающий общее собрание: наблюдательный совет, основание созыва: протокол от 30.08.2016 № 30-08/2016.
Наблюдательный совет ОАО «Таксомоторный парк» г. Брест

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

Настоящие правила проведения рекламной игры (далее – Правила) разработаны в соответствии с Положением о проведении рекламных игр на территории Республики Беларусь, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь №51 от 30.01.2003, и определяют порядок проведения рекламной игры «Huawei зовёт учиться!» (далее – Рекламная игра), нижеперечисленные термины имеют следующее значение:

Игровой продукт.
 Таким является продукт торговой марки Huawei, а именно:

Наименование	Наименование
планшет Huawei MediaPad T1 7.0 (T1 7.0)	смартфон Huawei P9 серый
планшет Huawei MediaPad T1 8.0 белый	смартфон Huawei Y3II черный
планшет Huawei MediaPad T1 8.0 16 GB (T1 8.0 белый)	смартфон Huawei Y3II белый
планшет Huawei MediaPad T1 8.0 8 GB (T1 8.0 белый)	смартфон Huawei Y3II золотистый
планшет Huawei MediaPad T1 10.0 (T1 10.0 белый)	смартфон Huawei Y360 белый
смартфон Huawei Ascend G620S-L01 (G620S)	смартфон Huawei Y360 синий
смартфон Huawei G8 серебро	смартфон Huawei Y360 черный
смартфон Huawei G8 золото	смартфон Huawei Ascend Y520-U22 (Y520 белый)
смартфон Huawei G8 серый	смартфон Huawei Ascend Y5II (Y5II черный)
смартфон Huawei GR3 золотой	смартфон Huawei Ascend Y5II (Y5II золотой)
смартфон Huawei GR3 серебро	смартфон Huawei Y6 черный (Y6 3G)
смартфон Huawei GR3 серый	смартфон Huawei Y6 черный
смартфон Huawei GR5 серый	смартфон Huawei Y6 белый
смартфон Huawei GR5 серебро	смартфон Huawei Y6 золотой
смартфон Huawei G play mini золотой	смартфон Huawei Y6 Pro белый
смартфон Huawei G play mini белый	смартфон Huawei Y6 Pro серый
смартфон Huawei Ascend P7 (P7-L10) белый	смартфон Huawei Y6 Pro золотистый
смартфон Huawei Ascend P7 (P7-L10) черный	смартфон Huawei Ascend Y625-U32 (Y625)
смартфон Huawei P8 серый	смартфон Huawei Y-635 черный
смартфон Huawei P8 шампань	смартфон Huawei Y-635 белый
смартфон Huawei P8 lite белый	смартфон Huawei Honor 4X белый
смартфон Huawei P8 lite черный	смартфон Huawei Mate8 серый
смартфон Huawei P9 золотой	смартфон Huawei Mate8 серебристый
смартфон Huawei P9 серый	смартфон Huawei Shot X синий
смартфон Huawei P9 lite	смартфон Huawei Shot X белый

- Организатор Рекламной игры.**
 Организатором Рекламной игры является Издательско-производственное частное унитарное предприятие «Проспектпресс» (УП «Проспектпресс»), Республика Беларусь, г. Минск, ул. Интернациональная, 16-302, info@fcb.by, УНП 101520868 (далее – Организатор).
- Наименование Рекламной игры:** «Huawei зовёт учиться!»
- Территория проведения Рекламной игры.**
 Магазины: «5 Элемент», «Электросила», «Алло!», «На связи», «Связной», «Техно Плюс», Velcom, MTC, life.) и официальные дилеры сотовых операторов.
- Цель проведения Рекламной игры.**
 Целью Игры является стимулирование реализации Игрового продукта.
- Срок начала и окончания Рекламной игры:** с 01.09.2016 г. по 11.11.2016 г. (включая период проведения розыгрыша, выдачи Призов, опубликования результатов).
- Состав комиссии по проведению Рекламной игры.**
 о Председатель комиссии:
 ✓ Кубицкая Инна Викторовна, менеджер по маркетингу, ООО «Бел Хуawei Технолджис».
 о Члены комиссии:
 ✓ Корзюк Ирина Станиславовна, ведущий специалист по связям с общественностью, ООО «Бел Хуawei Технолджис»;
 ✓ Шульженко Александра Сергеевна, ведущий специалист по рекламе, УП «Проспектпресс»;
 ✓ Адаменко Дарья Сергеевна, специалист по рекламе, УП «Проспектпресс»;
 ✓ Рыхук Евгений Анатольевич, начальник отдела по организации мероприятий, Иностранное унитарное производственно-торговое предприятие «Адверком».
- Условия, при соблюдении которых физическое лицо становится участником Рекламной игры.**
 7.1 Сроки совершения покупок и регистрации на участие в Рекламной игре с 01.09.2016 г. по 30.09.2016 г.:
 ✓ 1-й этап: с 01.09.2016 г. по 10.09.2016 г.
 ✓ 2-й этап: с 01.09.2016 г. по 20.09.2016 г.
 ✓ 3-й этап: с 01.09.2016 г. по 30.09.2016 г.
 7.2. Для участия в Рекламной игре необходимо в срок с 01.09.2016 г. по 30.09.2016 г.:
 7.2.1. Приобрести не менее одной единицы любого Игрового продукта на любую сумму в магазинах согласно п.3. на территории Республики Беларусь.
 7.2.2. Получить гарантийный талон у кассира (продавца).
 7.2.3. Заполнить электронную анкету участника (далее – Анкета) на сайте huaweipromo.by, указав следующую обязательную информацию:
 ✓ фамилия, имя, отчество (полностью) участника (при его наличии);
 ✓ пол;
 ✓ дата рождения;
 ✓ адрес постоянного проживания;
 ✓ контактный телефон (в международном формате – +375 XX XXX XX XX) и адрес электронной почты (при наличии);
 ✓ название торгового объекта, в котором была приобретена продукция;
 ✓ IMEI-номер купленного Игрового продукта, при наличии двух IMEI-номеров – указать оба;
 ✓ загрузить читаемое изображение гарантийного талона на приобретенную продукцию, участвующую в Рекламной игре, на сайт huaweipromo.by;
 ✓ выбрать минимум по одному Призу Второго и Третьего Уровней на сайте huaweipromo.by.
 7.3. Гарантийный талон участник Игры оставляет у себя для предъявления в случае выигрыша.
- Участники Рекламной игры.**
 8.1. В Рекламной игре могут принимать участие граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории Республики Беларусь, а также граждане, имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь.
 8.2. Участником Рекламной игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с организатором, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства.
 8.3. Участник Рекламной игры может участвовать столько раз, сколько может приобрести любую единицу Игрового продукта, соблюдая п.7.2., а именно, один Гарантийный талон может быть зарегистрирован в Рекламной игре один раз.
 8.4. Организатор не рассматривает Анкеты, заполненные с нарушением или не полностью, а также гарантийные талоны участников, не соответствующие требованиям настоящих Правил.
 8.4.1. В случае, если Анкета участника по решению Организатора не будет приниматься участие в розыгрыше (в соответствии с п. 8.4.), Участник получает уведомление по электронной почте.
 8.5. Участие в Рекламной игре автоматически подразумевает согласие участника Игры следовать всем условиям настоящих Правил.
 8.6. Организатор не несет ответственность за достоверность предоставленной участниками Рекламной игры информации.
 8.7. Организатор не вступает в спор в случае возникновения споров об определении принадлежности гарантийных талонов тому или иному лицу.
 8.8. Анкеты, содержащие недостоверные данные, к участию в Рекламной игре не допускаются.
- Призовой фонд Рекламной игры (состав, размер Призового фонда и источники его формирования).**
 Призовой фонд сформирован за счёт денежных средств и имущества Организатора в размере 32 648,70 (Тридцати двух тысяч шестисот сорока восьми) рублей 70 копеек/326 487 000 (Трехсот двадцати шести миллионов четыреста восьмидесяти семи тысяч) белорусских рублей.

«Huawei зовёт учиться!»

Наименование приза	Регион использования	Количество, шт.	Цена за единицу, BYN / BYR с НДС	Общая сумма, BYN / BYR с НДС
Призы Первого Уровня				
Денежный приз в размере 4000,00 белорусских рублей	Республика Беларусь	3	4 000,00 / 40 000 00	13 748,73 / 137 487 300
Денежный приз в размере 582,91 белорусских рублей (компенсация подоходного налога)		3	582,91 / 5 829 100	
Призы Второго Уровня				
Обучение на курсах (Английский язык)	Гомель	3	1 108,80 / 11 088 000	3 779,07 / 37 790 700
Денежный приз в размере 150,89 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск Брест Гродно	3	150,89 / 1 508 900	
Организация образовательных услуг по курсу «Дизайн START + Моушн-дизайн»	Минск	3	900,00 / 9 000 000	3 059,07 / 30 590 700
Денежный приз в размере 119,69 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Планируемая дата начала занятий: 09 ноября 2016 г., слушатели вправе выбрать другую дату, но не позднее 05 июля 2017 г.)	Минск	3	119,69 / 1 196 900	2 334,93 / 23 349 300
Подготовка (переподготовка, повышение квалификации) водителя механических транспортных средств категории «В»	Минск	3	690,00 / 6 900 000	
Денежный приз в размере 88,31 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Точная дата начала занятий определяется приказом по мере комплектования группы, но не позднее 01 января 2017 г.)	Минск	3	88,31 / 883 100	
Призы Третьего Уровня				
Обучение на курсах (Визаж)	Бобруйск Минск Речица Орша Могилев Пинск Жлобин Витебск Брест Гомель Гродно Лида Молодечно Полоцк Новополоцк Баранович Борисов	3	276,00 / 2 760 000	907,35 / 9 073 500
Денежный приз в размере 26,45 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск	3	26,45 / 264 500	
Обучение на курсах (Web-дизайн (графический дизайн))	Минск Гомель	3	270,00 / 2 700 000	886,65 / 8 866 500
Денежный приз в размере 25,55 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск	3	25,55 / 255 500	
Обучение на курсах (Английский язык)	Гомель Витебск Могилев Минск Брест Гродно Лида Молодечно	3	554,40 / 5 544 000	1 867,35 / 18 673 500
Денежный приз в размере 68,05 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск	3	68,05 / 680 500	
Обучение на курсах (Массаж)	Минск Полоцк Новополоцк Гомель Баранович Речица Орша Могилев Брест Гродно Лида Молодечно	3	384,00 / 3 840 000	1 279,77 / 12 797 700
Денежный приз в размере 42,59 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск	3	42,59 / 425 900	
Обучение на курсах (Дизайнер интерьера)	Минск Могилев Витебск Брест Гродно Гомель	3	270,00 / 2 700 000	886,65 / 8 866 500
Денежный приз в размере 25,55 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск	3	25,55 / 255 500	
Обучающий курс «WEB-дизайн и анимация (Photoshop, Flash, ActionScript)»	Минск	3	238,00 / 2 380 000	776,31 / 7 763 100
Денежный приз в размере 20,77 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Точная дата начала занятий определяется Приказом о начале обучения по мере комплектования группы, но не позднее 01 января 2017 г.)	Минск	3	20,77 / 207 700	
Обучение на курсах «Бухгалтерский учёт»	Минск Орша Могилев Витебск Брест Гродно Молодечно Баранович Гомель	3	303,60 / 3036000	1 002,51 / 10 025 100
Денежный приз в размере 30,57 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск	3	30,57 / 305 700	
Обучающий курс «Реклама в интернете: SEO-продвижение, контекстная реклама, маркетинг в SMM, веб-аналитика»	Минск	3	263,50 / 2 635 000	864,24 / 8 642 400
Денежный приз в размере 24,58 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Точная дата начала занятий определяется Приказом о начале обучения по мере комплектования группы, но не позднее 01 января 2017 г.)	Минск	3	24,58 / 245 800	
Обучение на курсах (Фотографии)	Минск Могилев Брест Гомель	3	270,00 / 2 700 000	886,65 / 8 866 500
Денежный приз в размере 25,55 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Срок обучения: по 16 января 2017 г.)	Минск	3	25,55 / 255 500	
Образовательная услуга для Слушателя по программе «STEM для начинающих/продолжающих для детей от 5 класса»	Минск	3	120,00 / 1 200 000	369,42 / 3 694 200
Денежный приз в размере 3,14 белорусских рублей (компенсация подоходного налога) (Планируемая дата начала занятий – 09 января 2017 г. Точная дата начала занятий определяется Приказом о начале обучения по мере комплектования группы, но не позднее 15 января 2017 г.)	Минск	3	3,14 / 31 400	
ВСЕГО:				32 648,70 / 326 487 000

- Дата, место, время и порядок проведения Розыгрышей Призового фонда, порядок определения Победителей Рекламной игры.**
 10.1. Розыгрыши Призов проводятся открыто, состоятся в присутствии комиссии по проведению Игры в установленные Организатором дни в 15:00 по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 53 (сервисный центр Huawei).
 10.2. Период определения Победителей:
 • По этапу 1: 15.09.2016 г. (Определяется 1 (один) Победитель – обладатель Приза Первого Уровня, 3 (три) Победителя – обладателя Приза Второго Уровня и 10 (десять) Победителей – обладателей Призов Третьего Уровня);
 • По этапу 2: 28.09.2016 г. (Определяется 1 (один) Победитель – обладатель Приза Первого Уровня, 3 (три) Победителя – обладателя Приза Второго Уровня и 10 (десять) Победителей – обладателей Призов Третьего Уровня);
 • По этапу 3: 06.10.2016 г. (Определяется 1 (один) Победитель – обладатель Приза Первого Уровня, 3 (три) Победителя – обладателя Приза Второго Уровня и 10 (десять) Победителей – обладателей Призов Третьего Уровня).
 10.3. В Розыгрышах Призов всех уровней принимают участие все Анкеты участников, прошедшие регистрацию и допущенные к розыгрышам в соответствии с настоящими Правилами.
 10.3.1. Победители Рекламной игры определяются следующим образом:
 10.3.1.1. по окончании каждого этапа Рекламной игры (пункт 7.1.) все Анкеты участников, зарегистрированные в период текущего этапа, оформляются в карточку участников и участвуют в Розыгрыше выбранных Призов в соответствующем этапе;
 10.3.1.2. карточки участников опускаются в лототрон, перемешиваются и извлекаются случайным образом из лототрона Членом комиссии;
 10.3.1.3. при соответствии Анкеты, извлечённой из лототрона, требованиям Правил, объявляется Победитель.
 10.3.1.4. Организатор дополнительно формирует резервный список: 5 (пять) резервных Победителей для Приза Первого Уровня, 5 (пять) резервных Победителей для Приза Второго Уровня, 5 (пять) резервных Победителей для Приза Третьего Уровня, способом, указанным в п. 10. Случаи использования резервного списка описаны в п.12.9.
 10.3.1.5. Один и тот же Участник в одном розыгрыше может стать Победителем единожды. В случае если Участник, уже выигравший Приз в текущем розыгрыше, выигрывает повторно, карточка Участника претягивается.
 11. **Порядок уведомления Победителей о результатах розыгрыша.**
 Победители уведомляются письменно по почте в течение 5-ти (пяти) рабочих дней от даты проведения соответствующего розыгрыша, а также по телефону.
 12. **Место, порядок и сроки выдачи Призов.**
 12.1. Вручение Призов проводится в срок до 15.10.2016 г. по адресу: г. Минск, ул. Интернациональная, 16-302 в рабочие дни с 10:00 до 17:00.
 12.2. Для получения Приза Победителю необходимо приехать в офис Организатора в установленные дни и время, предъявить паспорт и гарантийный талон (оригинал) на приобретённую продукцию, участвующую в Рекламной игре.
 12.3. Организатор не оплачивает Победителю расходы, связанные с проездом к месту получения Приза.
 12.4. Организатор признается налоговым агентом и несёт ответственность за соблюдение действующего налогового законодательства Республики Беларусь. Призы выданы Организатором Победителю за вычетом удержанного налога на доходы с физических лиц путём удержания «Денежного приза».
 12.5. Победитель при получении Приза письменно подтверждает факт его получения и заполняет все необходимые документы, предоставляемые Организатором и связанные с получением Приза.
 12.6. В случае, если в срок до 15.10.2016 Победитель не может приехать за получением Приза лично, Приз может получить его доверенное лицо по предъявлению копии паспорта Победителя, своей копии паспорта и нотариально заверенной доверенности.
 12.7. В случае, если Победителем Рекламной игры является несовершеннолетний Участник, Приз выдаётся его законному представителю (родителю, усыновителю (учерителю), попечителю, опекуну) при предъявлении паспорта законного представителя (паспорт гражданина Республики Беларусь / вид на жительство на территории Республики Беларусь) и свидетельства о рождении ребенка, а также документа, подтверждающего представительство несовершеннолетнего лица.
 12.8. Участвуя в Рекламной игре, её Победители соглашаются с тем, что их имена, отчества, фамилии, фотографии и видеозаписи могут быть использованы Организатором в рекламных целях в рамках настоящей Рекламной игры без получения предварительного письменного или устного согласия Победителя на такое использование и без каких-либо денежных выплат

БЕЛАРУСБАНК ПУБЛИЧНАЯ ОФЕРТА (ПРЕДЛОЖЕНИЕ) на заключение договора срочного безотзывного банковского вклада в белорусских рублях «Интернет-депозит – Тренд Безотзывный»

Настоящий документ, размещенный в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by Открытым акционерным обществом «Сбергательный банк «Беларусбанк», именуемым в дальнейшем «Вкладополучатель», является публичной офертой, то есть предложение Вкладополучателя заключить договор срочного безотзывного банковского вклада (в белорусских рублях) (далее – Договор) с физическим лицом, являющимся владельцем текущего (расчетного) банковского счета, доступ к которому может быть обеспечен при использовании дебетовой банковской платежной карточки (далее – карточка), оформленной на его имя, именуемым в дальнейшем «Вкладчик».

Текущий (расчетный) банковский счет, доступ к которому может быть обеспечен при использовании карточки Вкладчика (далее – текущий счет), должен быть открыт в белорусских рублях в одном из подразделений Вкладополучателя.

Вкладополучатель считает себя на условиях, указанных в настоящем предложении, заключившим Договор с Вкладчиком, который при соблюдении условий настоящего предложения и в порядке, им предусмотренном, отвечает на настоящее предложение (акцептует предложение).

Договор считается заключенным между Вкладополучателем и Вкладчиком в момент акцепта Вкладчиком публичной оферты Вкладополучателя.

Акцептом публичной оферты – заключением настоящего Договора на изложенных далее условиях является совершение Вкладчиком в системах дистанционного банковского обслуживания Вкладополучателя (далее – системы ДБО): системы «Интернет-банкинг» Вкладополучателя (далее – система «Интернет-банкинг») с использованием реквизитов карточки либо в инфокиоске Вкладополучателя¹ (далее – инфокиоск) с использованием карточки операции по переводу с текущего счета суммы первоначального взноса для зачисления на вкладный счет, открываемый согласно настоящему Договору.

Вкладополучатель размещает Договор в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by и в системах ДБО, определенных Вкладополучателем.

Для совершения акцепта в системе «Интернет-банкинг» карточка должна быть зарегистрирована в системе «Интернет-банкинг» Вкладополучателя, в инфокиоске – регистрация карточки не требуется.

Размер первоначального взноса на вкладный счет определяется Вкладчиком самостоятельно с учетом требований подпункта 2.2.2 настоящего Договора и указывается в документе, формируемом в системе ДБО по факту совершения данной операции в подтверждение ее совершения.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРА

1.1. По настоящему Договору Вкладополучатель принимает белорусские рубли – вклад, переведенные Вкладчиком с текущего счета в системе «Интернет-банкинг» с использованием реквизитов карточки либо в инфокиоске² с использованием карточки, и обязуется возвратить сумму вклада в соответствии с настоящим Договором, а также в порядке и на условиях, определенных настоящим Договором, выплатить начисленные по вкладу проценты.

1.2. Срок возврата вклада – день истечения

одного	трех	шести	девяти
--------	------	-------	--------

месяцев со дня акцепта настоящей публичной оферты.

1.3. В рамках настоящего Договора используются следующие термины:

вкладный счет – счет, открытый Вкладополучателем Вкладчику для учета денежных средств, привлеченных во вклад; зачисление – увеличение остатка денежных средств на вкладном (текущем) счете. Зачисление производится не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за днем перевода (списания); перевод – совершение в системе «Интернет-банкинг» либо в инфокиоске операции по переводу с текущего счета суммы денежных средств для зачисления на вкладный счет; пониженная процентная ставка – ставка вклада до востребования в белорусских рублях для физических лиц; списание – уменьшение суммы денежных средств, доступных на вкладном счете для распоряжения Вкладчиком.

1.4. В связи с тем, что день перевода (списания) и день зачисления денежных средств на вкладный (текущий) счет Вкладчика могут не совпадать, Вкладчик проинформирован и согласен, что до момента зачисления денежных средств на вкладный (текущий) счет возможность совершения операций в указанный период времени с данными денежными средствами может быть ограничена.

1.5. Вид договора: договор срочного безотзывного банковского вклада.

¹ При наличии технической возможности.
² Указывается в тексте оферты в зависимости от выбранного срока возврата вклада – «одного», «трех», «шести», «девяти».

2. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ СТОРОН

2.1. Вкладополучатель обязуется:

2.1.1. обеспечить сохранность вклада, своевременность исполнения своих обязательств по Договору и банковскую тайну Вкладчика;

2.1.2. списать сумму вклада в день наступления срока возврата вклада для зачисления на текущий счет.

Если день наступления срока возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, то датой наступления срока возврата вклада считается первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем. В этом случае: проценты по вкладу за вышеуказанные дни начисляются по ставке, действовавшей по вкладу в последний день, предшествующий дню наступления срока возврата вклада; выплата процентов путем присоединения к остатку вклада (с последующим в этот же день списанием с вкладного счета для зачисления на текущий счет) производится в первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем.

Зачисление на текущий счет суммы вклада при наступлении срока его возврата осуществляется в сроки, определенные пунктом 1.3 настоящего Договора;

2.1.3. оказывать услуги по вкладу, установленные Вкладополучателем;

2.1.4. по факту акцепта публичной оферты сформировать в системе ДБО документ, подтверждающий заключение настоящего Договора;

2.1.5. в случае наступления срока возврата вклада и (или) уплаты процентов по вкладу и неисполнения Вкладополучателем данных обязательств в сроки, установленные Договором, Вкладополучатель обязан уплатить штраф в размере 1/2 (одной второй) базовой величины, определенной в соответствии с законодательством Республики Беларусь на день выплаты штрафа, и возместить указанные денежные средства в срок не позднее 1 (одного) рабочего дня с момента предъявления данного требования.

Возврат суммы вклада, суммы процентов в вышеуказанных случаях, а также выплата суммы штрафа осуществляется путем зачисления указанных денежных средств на текущий счет Вкладчика.

2.2. Вкладчик обязуется:

2.2.1. оплачивать услуги, оказываемые Вкладополучателем в соответствии с подпунктом 2.1.3 настоящего Договора, в размере, определенном Вкладополучателем, в момент оказания соответствующих услуг;

2.2.2. перечислять денежные средства на вкладный счет с учетом требований к размеру минимальной суммы первоначального взноса и минимальной суммы единовременного дополнительного взноса во вклад, которые устанавливаются Вкладополучателем и указываются в системе ДБО;

2.2.3. не предпринимать действий, направленных на закрытие текущего счета, до дня наступления срока возврата вклада;

2.2.4. возвратить сумму излишне зачисленных на текущий счет денежных средств в случае, если такая переплата произошла в результате нарушения условий Договора из-за технического сбоя и некорректной работы программного обеспечения.

2.3. Вкладополучатель имеет право:

2.3.1. не оказывать Вкладчику услуги по вкладу до момента ее оплаты.

2.4. Вкладчик имеет право:

2.4.1. удостоверить распечатанный документ, сформированный в системе ДБО по факту акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора), в подразделении, определенном Вкладополучателем. Документ удостоверяется путем предоставления печати подразделения Вкладополучателя, подписи уполномоченного работника Вкладополучателя с указанием должности, ФИО и даты удостоверения документа;

2.4.2. ежемесячно получать проценты по вкладу в соответствии с пунктом 3.3 настоящего Договора.

3. ПРОЦЕНТЫ ПО ВКЛАДУ

3.1. Проценты по вкладу на момент заключения настоящего Договора начисляются исходя из процентной ставки (в процентах годовых) в размере, установленном уполномоченным органом Вкладополучателя и действующем по вкладу на момент заключения настоящего Договора.

Размер процентной ставки (в процентах годовых) указывается Вкладополучателем на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by). Размер процентной ставки (в процентах годовых), действующий на момент заключения настоящего Договора, также указывается Вкладополучателем в документе, формируемом в системе ДБО по факту акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора).

3.2. Размер процентной ставки может изменяться Вкладополучателем в одностороннем порядке после предваритель-

ного уведомления Вкладчика путем размещения объявлений на информационных стендах Вкладополучателя, размещения информации на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by) и опубликования в газете «Звязда». Днем предварительного уведомления считается день опубликования в вышеуказанной газете. В случае уменьшения Вкладополучателем в одностороннем порядке указанной ставки новый размер применяется к вкладу по истечении одного месяца со дня уведомления. В случае увеличения Вкладополучателем размера указанной ставки новый размер применяется к вкладу со дня принятия решения уполномоченного органа Вкладополучателя, если иной день не указан в данном решении.

3.3. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, до дня наступления срока возврата вклада причитающиеся по вкладу проценты выплачиваются путем присоединения к остатку вклада в последний рабочий день каждого календарного месяца (ежемесячная капитализация) и в день наступления срока возврата вклада в соответствии с подпунктом 2.1.2 настоящего Договора.

3.4. При начислении процентов количество дней в году принимается фактическое (365 или 366 в високосном году). Проценты по вкладу начисляются за каждый календарный день года исходя из ежедневных фактических остатков суммы вклада. При этом начисление процентов на сумму денежных средств по вкладу производится со дня ее перевода и до дня ее списания.

3.5. Со дня перевода (списания) денежных средств в сумме перевода (списания) хранятся на условиях, установленных для соответствующего вклада (текущего счета), на который производится зачисление.

4. УСЛОВИЯ СОВЕРШЕНИЯ РАСХОДНЫХ ОПЕРАЦИЙ

4.1. Вкладчик не вправе требовать досрочного возврата вклада (части вклада) и/или досрочного расторжения настоящего Договора.

До наступления срока возврата вклада по вкладу допускаются следующие расходные операции:

в сумме, не превышающей остаток капитализированных процентов (за исключением операций, совершаемых в рамках наследования);

в рамках беспорочного списания денежных средств;

с целью возврата ошибочно зачисленных во вклад сумм денежных средств (в том числе зачисленных не по назначению или излишне перечисленных).

Иные расходные операции, в том числе в рамках наследования, до наступления срока возврата вклада не допускаются.

Под совершением операций в рамках наследования понимаются операции, совершаемые на основании:

завещательного распоряжения, решения нотариуса;

свидетельства о праве на наследство по завещанию или закону, выданного нотариусом или консульским должностным лицом Республики Беларусь;

свидетельства о праве на наследство по завещанию или закону, выданного нотариусом или консульским должностным лицом Республики Беларусь, и нотариально удостоверенного соглашения о разделе наследственного имущества;

свидетельства о праве собственности на долю в имуществе, нажитом супругами в браке, выданного нотариусом или консульским должностным лицом Республики Беларусь;

копии судебного постановления (решения, определения, постановления судов всех инстанций) с отметкой о вступлении его в законную силу или исполнительного листа в случае рассмотрения дела в судебном порядке;

свидетельства, выданного нотариусом исполнителю завещания.

Перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке не производится, если до наступления срока возврата вклада расходные операции совершаются в сумме, не превышающей остаток капитализированных процентов (за исключением расходных операций в рамках беспорочного списания денежных средств); с целью возврата ошибочно зачисленных не по назначению или излишне перечисленных.

Перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке производится, если до наступления срока возврата вклада совершаются операции в рамках беспорочного списания денежных средств.

При совершении расходной операции по вкладу зачисление денежных средств на текущий счет вкладчика производится не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за днем совершения указанной расходной операции.

³ Выдается в соответствии со статьями 909 и 1053 Гражданского кодекса Республики Беларусь.

При проведении перерасчета процентов Вкладополучатель определяет разницу между фактически выплаченными Вкладчику процентами и начисленными по пониженной процентной ставке. Если выплаченные проценты превышают сумму начисленных процентов по пониженной процентной ставке, Вкладополучатель производит зачет встречных односторонних требований и совершает расходную операцию после уменьшения остатка вклада на сумму образовавшейся разницы.

Фактически выплаченные проценты – проценты, начисленные исходя из размера процентной ставки по вкладу в соответствии с пунктами 3.1 и 3.2 настоящего Договора с учетом изменения ее размера.

Досрочное расторжение Договора и досрочный возврат вклада допускаются только с согласия Вкладополучателя, при этом производится перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке. Порядок возврата денежных средств в указанном случае определяется по согласованию сторон Договора. Вкладчик вправе потребовать досрочного расторжения Договора в судебном порядке в случаях, установленных законодательством Республики Беларусь.

4.2. При совершении расходной операции по вкладу в сумме, не превышающей остаток капитализированных процентов (за исключением операций в рамках беспорочного списания), сумма расходной операции зачисляется на текущий счет не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за днем совершения указанной расходной операции.

При этом денежные средства в сумме расходной операции со дня ее совершения хранятся исходя из условий договора текущего счета, на который производится зачисление.

Совершение расходной операции в рамках беспорочного списания влечет полный возврат вклада с закрытием вкладного счета.

При наступлении срока возврата вклада списание остатка вклада с причитающейся суммой процентов производится в порядке и сроки, установленные настоящим Договором.

4.3. Совершение операций в рамках наследования допускается только с согласия Вкладополучателя. При этом данная операция производится непосредственно с вкладного счета и влечет перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке.

4.4. Любые расходные операции по вкладному счету, совершаемые наличными денежными средствами, осуществляются только в подразделениях Вкладополучателя.

4.5. Вкладчик выражает согласие на возврат излишне зачисленных на текущий счет денежных средств в сумме, указанной в подпункте 2.2.4 настоящего Договора, путем списания соответствующих сумм денежных средств с текущего счета на основании платежного ордера, составленного Вкладополучателем в соответствии с требованиями законодательства.

5. ПРОЧИЕ УСЛОВИЯ

5.1. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, Вкладчик вправе поглотить (с учетом положений пункта 1.4 настоящего Договора) вклад путем перевода денежных средств до наступления любого из следующих обстоятельств (событий):

до момента, с которого проценты по вкладу начисляются в размере пониженной процентной ставки;

до дня прекращения или приостановки приема денежных средств во вклад в соответствии с решением уполномоченного органа Вкладополучателя.

5.2. В отношении имеющегося вклада завещательное распоряжение может быть составлено, а доверенность удостоверена Вкладополучателем в подразделении Вкладополучателя в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь и локальных нормативных правовых актов Вкладополучателя.

5.3. При образовании нулевого остатка вкладной ссуды закрывается Вкладополучателем в установленном им порядке.

5.4. Вкладополучатель несет ответственность, установленную законодательством Республики Беларусь, за привлечение вкладов (депозитов) без лицензии на осуществление банковской деятельности либо в период отзыва или приостановления данной лицензии, в том числе в части осуществления банковских операций при привлечении денежных средств физических лиц.

5.5. Спорные вопросы, возникающие при исполнении настоящего Договора, разрешаются путем проведения переговоров. При недостижении согласия споры по настоящему Договору рассматриваются судом в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

5.6. Сохранность и возврат вклада гарантируются в порядке, установленном законодательством.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь, УНП 100325912.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

Организатор аукциона – **Лельчицкий районный исполнительный комитет**

Предмет аукциона – **ЧАСТНАЯ СОБСТВЕННОСТЬ НА ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ из них:**

• площадью 0,1102 га с кадастровым номером 322855100002002395, расположенный по адресу: Гомельская область, г.п. Лельчицы, ул. Советская;

• площадью 0,1198 га с кадастровым номером 3228551000002002396, расположенный по адресу: Гомельская область, г.п. Лельчицы, ул. Белорусская.

Целевое назначение использования земельных участков – для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокованном жилом доме).

Начальная цена продажи:

• участок 3 г.п. Лельчицы, ул. Советская – 5524,05 (пять тысяч пятьсот двадцать четыре рубля пять копеек);

• участок 4 г.п. Лельчицы, ул. Белорусская – 6005,27 (шесть тысяч пять рублей двадцать семь копеек).

• участок 3 г.п. Лельчицы, ул. Советская – в сумме 552,40 (пятьсот пятьдесят два рубля сорок копеек);

• участок 4 г.п. Лельчицы, ул. Белорусская – 600,53 (шестьсот рублей пятьдесят три копейки).

Размер шага аукциона составляет 10% от предыдущей цены, названной аукционистом.

Условия продажи:

– внесение победителем аукциона платы за частную собственность земельных участков;

– возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка;

– осуществление в установленном порядке государственной регистрации права на земельный участок;

– разработка и утверждение в установленном порядке проектно-сметной документации на строительство объекта в срок, не превышающий двух лет;

– снятие, сохранение и использование плодородного слоя почвы согласно строительному проекту;

– освоение земельного участка в срок до шести месяцев (одного года) после разработки и утверждения проектно-сметной документации;

– осуществления строительства на условиях и в сроки, определенных проектно-сметной документацией.

1. Аукцион состоится 5 октября 2016 г. в 10.00 в здании Лельчицкого районного исполнительного комитета, каб. 111 по адресу: г.п. Лельчицы, ул. Советская, 42.

2. Для участия в аукционе приглашаются граждане и юридические лица, подписавшие соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по продаже земельного участка в частную собственность.

Для участия в аукционе необходимо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) подать в землеустроительную службу райисполкома заявление в установленном порядке об извещении о желании участвовать в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность по результатам аукциона.

3. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30, последний день приема документов – до 17.30 30 сентября 2016 года по адресу: г.п. Лельчицы, ул. Советская, 42. Заключительная регистрация участников – 5 октября 2016 г. с 9.00 до 9.45.

4. Сумма задатка перечисляется на счет №3641421000035, в ЦБУ № 315 г.п. Лельчицы/филиала №300 ГУЮ ОАО «АСБ Беларусбанк»/Гомель, ИФО 151501661, УНП 400032854, подпись – Лельчицкий районный исполнительный комитет.

5. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи.

6. Организатор открытого аукциона вправе отказаться от аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до проведения аукциона.

За дополнительной информацией обращаться в Лельчицкий районный исполнительный комитет (землеустроительная служба), контактные телефоны в г.п. Лельчицы: 8 (02356) 5-02-51, 5-08-33.

ОАО «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ» извещает своих акционеров (их представителей) о проведении 15 сентября 2016 г. внеочередного общего собрания по адресу: г. Минск, ул. Володько, 20, каб. 35.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. О присоединении ОАО «Таксомоторный парк» г. Брест к ОАО «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ» и утверждении передаточного акта.

2. О проведении совместного общего собрания акционеров.

Место проведения собрания по месту нахождения ОАО «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ» г. Минск, ул. Володько, 20, каб. 35.

Начало работы собрания в 11.00.

Регистрация участников собрания с 10.30 до 10.50 в день проведения собрания. Акционеру при себе иметь документ, удостоверяющий личность, представителю акционера – документ, удостоверяющий личность, доверенность или договор.

Список акционеров для регистрации участников собрания составлен по данным реестра акционеров на 29 августа 2016 г.

С материалами по вопросам повестки дня собрания можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник–пятница) с 14.00 до 17.00, начиная с 30.08.2016 по месту нахождения Общества.

Орган, создающий общее собрание: наблюдательный совет, основание со-звания: протокол от 29.08.2016 № 14/2016.

УНП 100330332 **Наблюдательный совет ОАО «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ»**

Фактически выплаченные проценты – проценты, начисленные исходя из размера процентной ставки по вкладу в соответствии с пунктами 3.1 и 3.2 настоящего Договора с учетом изменения ее размера.

Досрочное расторжение Договора и досрочный возврат вклада допускаются только с согласия Вкладополучателя, при этом производится перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке. Порядок возврата денежных средств в указанном случае определяется по согласованию сторон Договора. Вкладчик вправе потребовать досрочного расторжения Договора в судебном порядке в случаях, установленных законодательством Республики Беларусь.

4.2. При совершении расходной операции по вкладу в сумме, не превышающей остаток капитализированных процентов (за исключением операций в рамках беспорочного списания), сумма расходной операции зачисляется на текущий счет не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за днем совершения указанной расходной операции.

При этом денежные средства в сумме расходной операции со дня ее совершения хранятся исходя из условий договора текущего счета, на который производится зачисление.

Совершение расходной операции в рамках беспорочного списания влечет полный возврат вклада с закрытием вкладного счета.

При наступлении срока возврата вклада списание остатка вклада с причитающейся суммой процентов производится в порядке и сроки, установленные настоящим Договором.

4.3. Совершение операций в рамках наследования возможно непосредственно с вкладного счета только с согласия Вкладополучателя, при этом производится перерасчет причитающихся к выплате процентов по пониженной процентной ставке.

4.4. Любые расходные операции по вкладному счету, совершаемые наличными денежными средствами, осуществляются только в подразделениях Вкладополучателя.

4.5. При закрытии вклада с согласия Вкладополучателя с выплатой наличной иностранной валюты Вкладополучатель вправе купить часть валюты, подлежащую выплате монетами, по курсу на день покупки валюты, установленному в обменном пункте (кассе) Вкладополучателя, осуществляющем покупку.

До закрытия вклада выплата части вклада и/или процентов по вкладу, подлежащих выплате монетами, не производится (за исключением выплаты денежных средств в рамках наследования).

4.6. Вкладчик выражает согласие на возврат излишне зачисленных на текущий счет денежных средств в случае, указанном в подпункте 2.2.4 настоящего Договора, путем списания соответствующих сумм денежных средств с текущего счета на основании платежного ордера, составленного Вкладополучателем в соответствии с требованиями законодательства.

5. ПРОЧИЕ УСЛОВИЯ

5.1. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, Вкладчик вправе поглотить (с учетом положений пункта 1.4 настоящего Договора) вклад путем перевода денежных средств до наступления любого из следующих обстоятельств (событий):

до момента, с которого проценты по вкладу начисляются в размере пониженной процентной ставки;

до дня прекращения или приостановки приема денежных средств во вклад в соответствии с решением уполномоченного органа Вкладополучателя.

5.2. В отношении имеющегося вклада завещательное распоряжение может быть составлено, а доверенность удостоверена Вкладополучателем в подразделении Вкладополучателя в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь и локальных нормативных правовых актов Вкладополучателя.

5.3. При образовании нулевого остатка вкладной ссуды закрывается Вкладополучателем в установленном им порядке.

5.4. Вкладополучатель несет ответственность, установленную законодательством Республики Беларусь, за привлечение вкладов (депозитов) без лицензии на осуществление банковской деятельности либо в период отзыва или приостановления данной лицензии, в том числе в части осуществления банковских операций при привлечении денежных средств физических лиц.

5.5. Спорные вопросы, возникающие при исполнении настоящего Договора, разрешаются путем проведения переговоров. При недостижении согласия споры по настоящему Договору рассматриваются судом в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

5.6. Сохранность и возврат вклада гарантируются в порядке, установленном законодательством.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь, УНП 100325912.

БЕЛАРУСБАНК ПУБЛИЧНАЯ ОФЕРТА (ПРЕДЛОЖЕНИЕ) на заключение договора срочного безотзывного банковского вклада в иностранной валюте «Интернет-депозит – Тренд Безотзывный»

Настоящий документ, размещенный в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by Открытым акционерным обществом «Сбергательный банк «Беларусбанк», именуемым в дальнейшем «Вкладополучатель», является публичной офертой, то есть предложение Вкладополучателя заключить договор срочного безотзывного банковского вклада

долларов США	евро	российских рублях
--------------	------	-------------------

